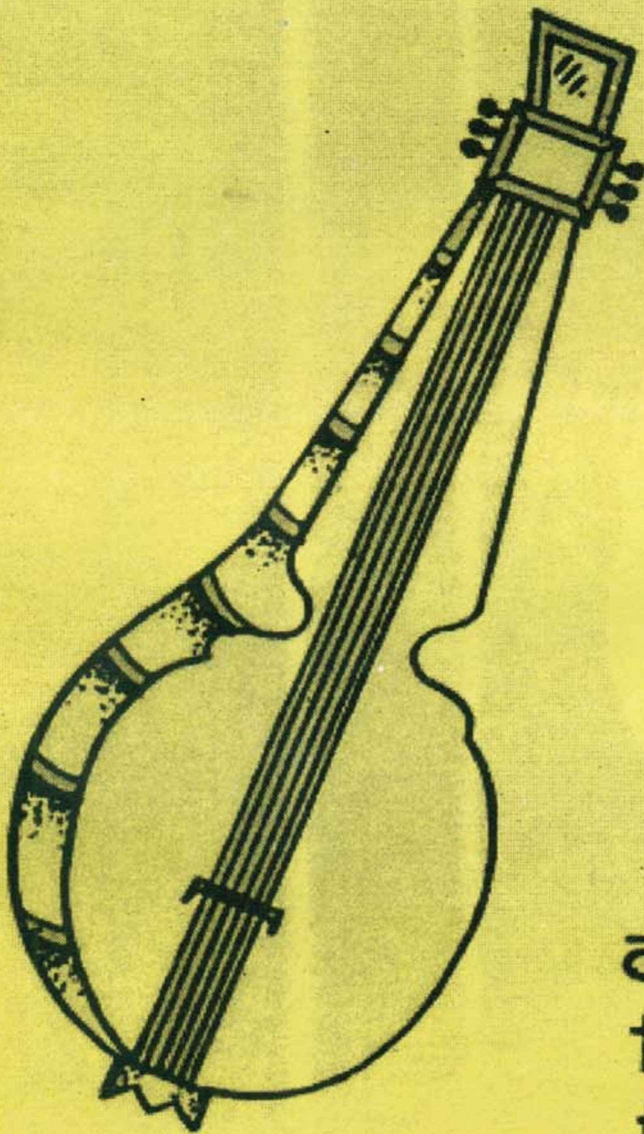
ਗੁਰਮਤ ਸੰਗੀਤ ਸਾਗਰ

ਆਸਾ ਦੀ
ਵਾਰ
ਤੇ
ਸ਼ਬਦ

ਕਰਤਾ :-
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ
ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ :-
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਵਿਦਿਆ ਭੰਡਾਰ ਟ੍ਰਸਟ
ਨਵੀ ਦਿੱਲੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਸਾਗਰ

ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਤੇ ਸ਼ਬਦ

ਕਰਤਾ :

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ :

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਵਿਦਿਆ ਭੰਡਾਰ ਟਰੱਸਟ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ : ੧੧੦੦ ਜੁਲਾਈ ੧੯੮੪
ਦੂਜੀ ਵਾਰ : ੧੧੦੦ ਮਾਰਚ ੧੯੯੧
ਤੀਜੀ ਵਾਰ : ਜਨਵਰੀ ੧੯੯੫
ਚੌਥੀ ਵਾਰ : ਫਰਵਰੀ ੨੦੦੧
ਪੰਜਵੀਂ ਵਾਰ : ਮਈ ੨੦੧੦

ਭੇਟਾ : ੬੫/-

ਪੁਸਤਕਾਂ ਮਿਲਣ ਦਾ ਪਤਾ :
ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ,
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬ ਗੰਜ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

Authorised Distributor for U.K.
JAS MUSICALS,
8,The Broadway, Ist Floor,
Southall, Middx, UPI IPS
Telephone : 081-574-2686

ਛਾਪਕ :
ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼
ਪਹਾੜ ਗੰਜ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-55

ਮੁਖ-ਬੰਧ

ਸੰਗੀਤ ਇਕ ਕੋਮਲ ਕਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਬੜਾ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਅੰਤ੍ਰੀਵ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹੈ ਉਥੇ ਇਸ ਦਾ ਮਨੋ-ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਰ ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀ ਅਤੇ ਜੜ-ਬੂਟ ਤੇ ਵੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਅਜ-ਕਲ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਮਾਨਸਕ ਰੋਗ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੋਗੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੇ ਰੋਗ ਅਨੁਸਾਰ ਵਖੋ-ਵਖ ਰਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਧੁਨਾਂ (ਟਿਊਨਾਂ) ਵਜਾ ਕੇ ਰੋਗ ਦੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੋ, ਸੰਗੀਤ ਸਰੀਰਕ ਰੋਗ ਤਾਂ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਆਤਮਕ ਅਨੰਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਵੀ ਇਹ ਇਕ ਚੰਗਾ ਸਾਧਨ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਜਨ-ਸਾਧਾਰਣ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਹੀ ਇਕ ਸਾਧਨ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਜਦ ਆਪ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਆ ਟਿਕੇ ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੋਦਰ-ਆਰਤੀ ਗਾਉਣ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ।

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੇ (ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼) ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ "ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਗਾਉਣ ਦੀ ਰੀਤ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਚੌਥੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ੨੪ ਛੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ੨੪ ਪਉੜੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ, ਇੰਜ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਨਿੱਤ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਜੋਗੀ ਆਪਣੀ ਕਿੰਕਰੀ ਵਜਾ ਕੇ ਸਮਾਧੀ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸੂਫ਼ੀ ਕੱਵਾਲੀ ਸੁਣ ਕੇ ਵਜਦ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਈਸ਼ਵਰ ਦੇ ਭਗਤ ਸੰਗੀਤਮਈ ਭਜਨ ਸੁਣ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਮਸਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿੱਖ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸਭ ਥਾਂ ਰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਜਾਣ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਨੋ-ਬਿਰਤੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਜੋੜਦੇ ਹਨ।

ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਭਾਵੇਂ ਰਾਗ ਆਸਾ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਕੀਰਤਨੀਏਂ, ਰਾਗੀ-ਰਬਾਬੀ ਹੋਰ ਵੀ ਐਸੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਛੱਕੇ ਗਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਹੀ ਨੀਅਤ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਰਾਗ ਭੈਰਉ, ਰਾਮਕਲੀ, ਪ੍ਰਭਾਤੀ, ਲਲਿਤ, ਬਿਭਾਸ, ਆਸਾਵਰੀ, ਗੂਜਰੀ, ਟੋਡੀ, ਆਦਿ।

ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੀ ਸੰਗੀਤ ਸਿਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਖਣ ਲਈ ਚੰਗੇ ਉਸਤਾਦ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਾਲ ਸਿੱਖਣ-ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਪਹਿਲੇ

ਨਾਲੋਂ ਸੌਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸਾਇੰਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਿਵੇਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ੰਗੀਤ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਵਖੋ-ਵਖ ਰਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰਜ਼ਾਂ (ਟਿਊਨਾਂ) ਨੂੰ ਸੁਰ-ਬੱਧ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਐਸਾ ਸੌਖਾ ਢੰਗ ਈਜਾਦ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਸਿਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਵਿਦਿਆ ਭੰਡਾਰ ਟ੍ਰਸਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਚਲ ਰਹੇ 'ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ' ਵਿਖੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ (ਕੀਰਤਨ) ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾਸ ਸੰਨ ੧੯੬੭ ਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਲੇਬਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਰਸ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ, ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਕੱਤੀ ਰਾਗ, ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਰਾਗ ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਰੀਤਾਂ (ਟਿਊਨਾਂ) ਪੜਤਾਲਾਂ ਤੇ ਸ਼ਬਦ-ਗੁਲਦਸਤੇ ਸਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤੀ ਪਧਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗ-ਭਗ ਸੌ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਸੌ ਸ਼ਬਦ ਰੀਤ ਭੰਡਾਰ ਸੁਰ-ਲਿਪੀ (ਨੋਟੇਸ਼ਨ) ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਹੈ। ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਵੀ ਛੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਛਪਾਉਣ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦਾਸ ਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਇੰਚਾਰਜ ਸ: ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੌਲੀ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਛਪਾਉਣ ਬਾਰੇ ਗਲ-ਬਾਤ ਕੀਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਸਟੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀਚਾਰ ਕਰਕੇ ਟ੍ਰਸਟ ਦੀ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਛਪਾਈ ਆਦਿ ਦਾ ਖ਼ਰਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਵਿਦਿਆ ਭੰਡਾਰ ਟ੍ਰਸਟ ਕਰੇਗਾ। ਸੋ, ਦਾਸ ਸਾਰੇ ਟ੍ਰਸਟੀਆਂ ਦਾ ਅਤੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਅਗੋਂ ਲਈ 'ਗੁਰਮਤਿ ਸ਼ੰਗੀਤ ਸਾਗਰ' ਦੇ ਬਾਕੀ ਭਾਗ ਵੀ ਕੀਰਤਨ ਸਿਖਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਛਪਾਉਣ ਦਾ ਉੱਦਮ ਕਰਨਗੇ।

ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
੬ ਜੂਨ, ੧੯੮੩

ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ :
ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ

ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਨਾਦ—ਸ਼ਬਦ, ਆਵਾਜ਼ ਜਾਂ ਧੁਨੀ। ਇਸ ਦੇ ਵੀ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ—ਆਹਤ ਨਾਦ ਤੇ ਅਨਾਹਤ ਨਾਦ।

ਆਹਤ ਨਾਦ—ਉਹ ਆਵਾਜ਼ ਜੋ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਗੜ ਜਾਂ ਟਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਦੇਵੇ।

ਅਨਾਹਤ ਨਾਦ—ਉਹ ਆਵਾਜ਼ ਜੋ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਉਂਗਲਾਂ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂ-ਸ਼ਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਇਸੇ ਲੈਈ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਸ਼ੰਬੰਧ ਨਹੀਂ।

ਸੰਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਆਹਤ ਨਾਦ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭੇਦ ਲਿਖੇ ਹਨ—ਰੂਪ ਭੇਦ, ਜਾਤੀ ਭੇਦ ਤੇ ਸਥਾਨ ਭੇਦ।

ਰੂਪ ਭੇਦ—ਇਕ ਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹੌਲੀ ਜਾਂ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦੂਰ ਤਕ ਪੁਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਭਾਵ ਹੌਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਜ਼ਦੀਕ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਹੀ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਲਗਾਈ ਆਵਾਜ਼ ਦੂਰ ਤਕ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਰੂਪ ਭੇਦ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਜਾਤੀ ਭੇਦ—ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਪਹਿਚਾਨ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਸਿਤਾਰ, ਦਿਲਰੁਬਾ, ਸਾਰੰਗੀ, ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀ ਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਨੂੰ ਜਾਤੀ-ਭੇਦ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸਥਾਨ ਭੇਦ—ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਕਿਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ ਤੋਂ ਜਾਂ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਤੋਂ। ਇਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਅੰਦੋਲਨ (ਕੰਪਨ ਸੰਖਿਆ) ਘਟ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹ ਉਤਨੀ ਹੀ ਨੀਵੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਿਤਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਸੰਖਿਆ ਵਧ ਹੋਵੇਗੀ ਉਹ ਉਤਨੀ ਹੀ ਉੱਚੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਨੂੰ ਸਥਾਨ ਭੇਦ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸੁਰਤੀ—ਉਹ ਸੂਖਮ ਤੇ ਸੁਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਜੋ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਸੁਣਾਈ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤੇ ਬਹੁਤ ਘਟ ਠਹਿਰਾਉ ਹੋਵੇ। ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਸਪਤਕ ਵਿਚ ਬਾਈ ਸੁਰਤੀਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾ ਨੂੰ ਵੀਣਾ ਜਾਂ ਸਾਰੰਗੀ ਸਾਜ਼ ਤੇ ਵਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੁਰ—ਉਹ ਮਨੋਹਰ ਆਵਾਜ਼ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਮਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਕੰਮ ਆਵੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰਤੀਆਂ ਉਤੇ ਹੀ ਸੱਤ ਸੁਰ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਵ ਗਾਉਣ ਜਾਂ

ਵਜਾਉਣ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਠਹਿਰਨ ਨਾਲ ਸੁਰਤੀ ਹੀ ਸੁਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਇਹੋ ਸੰਗੀਤ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ।

ਸਪਤਕ—ਸਾ, ਰੇ, ਗਾ, ਮਾ, ਪਾ, ਧਾ ਤੇ ਨੀ—ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਤੇ ਸੁਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸਪਤਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ਼ ਦੇ ਭਿੰਨ ਭੇਦ ਹਨ—ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ, ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਤੇ ਤਾਰ ਸਪਤਕ।

ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ—ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਹੇਠਲਾ ਸਪਤਕ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਆਵਾਜ਼ ਬਹੁਤ ਹੌਲਾ, ਗੰਭੀਰ ਤੇ ਧੀਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬਿੰਦੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਾ ਰ਼ੇ ਗ਼ਾ ਮ਼ਾ ਆਦਿ। ਆਵਾਜ਼ ਸੁਰੀਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਗਾਇਕ ਇਸੇ ਸਪਤਕ ਤੇ ਸੁਰ-ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮੱਧ ਸਪਤਕ—ਇਸ ਦੀ ਆਵਾਜ ਨਾ ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ ਤੇ ਨਾ ਬਹੁਤ ਉੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਦਮੀ ਆਮ ਗਲ-ਬਾਤ ਇਸੇ ਸਪਤਕ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੰਗੀਤਮਈ ਤਰਜ਼ਾਂ (ਟਿਊਨਾਂ) ਇਸੇ ਸਪਤਕ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਮੰਨ ਕੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਤੇ ਬਿੰਦੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਤਾਰ ਸਪਤਕ—ਇਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਹੁਤ ਉੱਚੀ (ਤੇਜ਼) ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਤੋਂ ਦੁਗਣੀ ਉੱਚੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਤਾਲੂ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਰ ਦੇ ਸਾਜ਼ ਇਸੇ ਸਪਤਕ ਤੇ ਸੁਰ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਇਸ ਨੂੰ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਉਤੇ ਬਿੰਦੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸਂ ਰੰ ਗਂ ਆਦਿ।

ਅਚਲ ਸੁਰ—ਜੋ ਸੁਰ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹੇ। ਭਾਵ ਉੱਚਾ-ਨੀਵਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਵਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਚਲ ਸੁਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਐਸੇ ਸੁਰ ਕੇਵਲ ਦੋ ਹਨ; ਸਾ ਤੇ ਪਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੜਜ ਤੇ ਪੰਚਮ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਚਲ ਸੁਰ—ਉਹ ਸੁਰ ਜੋ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਬਦਲੇ (ਹਿਲੇ) ਅਥਵਾ ਚੜ੍ਹੇ ਜਾਂ ਉਤਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਚਲ ਸੁਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਐਸ਼ੇ ਪੰਜ ਸ਼ੁਰ ਹਨ—ਰਿਖਭ, ਗੰਧਾਰ, ਧੈਵਤ ਤੇ ਨਿਖਾਦ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਹਿਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਵਾਜ਼ ਨੀਵਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਉਹ ਸੁੱਧ (ਤੀਵਰ) ਤੋਂ ਕੋਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਧਮ ਸੁਰ ਉਤਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਬਾਕੀ ਸੁਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਰ ਗੁ ਧੁ ਨੁ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਮਲ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤਾਂ ਇਕ ਛੋਟੀ ਲਕੀਰ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਮੱਧਮ ਤੀਵਰ ਦੇ ਉਤੇ ਇੰਜ (ਮੰ) ਖੜੀ ਡੰਡੀ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਸਪਤਕ ਵਿਚ ਚੱਲ-ਅਚਲ ਕੁੱਲ ਬਾਰਾਂ ਸੁਰ ਐਸੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਨੁਟੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਂਜ ਕੋਮਲ ਅਤੀ ਕੋਮਲ ਸੁਰ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਾਉਣੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

ਵਾਦੀ ਸੁਰ—ਇਹ ਰਾਗ ਦਾ ਮੁਖੀ ਸੁਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਰਾਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝੋ। ਜਿਵੇਂ

ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਰਾਜੇ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਿਵੇਂ ਹਰ ਰਾਗ ਵਿਚ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਦਾ ਹੋਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ—ਜਿਹੜਾ ਰਾਗ ਵਿਚ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਲਗੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਰਾਗ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਜ਼ੀਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝੋ।

ਇਹ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਦਾ ਸੰਵਾਦ ਸੁਰ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ—ਸ ਮ, ਸ ਪ, ਰ ਪ, ਰ ਧ, ਗ ਧ ਜਾਂ ਗ ਨ਼ ਇਹੋ ਸੁਰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅਨੁਵਾਦੀ—ਰਾਗ ਵਿਚ ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਅਨੁਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਵ ਰਾਗ ਦਾ ਰੂਪ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੁਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜੇ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸਮਝੋ।

ਵਿਵਾਦੀ—ਜਿਸ ਦੇ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਰਾਗ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਖਿਗੜੇ। ਭਾਵ ਰਾਗ ਦਾ ਰੂਪ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੁਰ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਵਰਜਤ ਸੁਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸੰਗੀਤ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸੁਰ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ—ਗ੍ਰਹਿ, ਅੰਸ, ਨਿਆਸ, ਅਪਨਿਆਸ ਆਦਿ। ਪਰ ਅਜ ਕਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

ਪੂਰਵਾਂਗ-ਉਤ੍ਰਾਂਗ—ਪੂਰਬ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪਹਿਲਾਂ। ਭਾਵ ਇਕੋ ਸਪਤਕ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਨੂੰ ਜੇ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾ, ਰੇ, ਗਾ, ਮਾ, ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਪਾ, ਧਾ, ਨੀ, ਸਾਂ, ਇਹ ਦੂਜਾ ਭਾਗ। ਇੰਜ ਖੜਜ ਤੋਂ ਮੱਧਮ ਤਕ ਪੂਰਵਾਂਗ ਤੇ ਪੰਚਮ ਤੋਂ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਖੜਜ ਤਕ ਨੂੰ ਉਤ੍ਰਾਂਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਾਦੀ—ਜਿਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪਹਿਲੇ ਹਿਸੇ ਚੋਂ ਹੋਵੇ ਉਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਾਦੀ ਜਾਂ ਪੂਰਵਾਂਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ—ਰਾਗ ਦਰਬਾਰੀ, ਪੂਰੀਆ, ਮੀਆਂ-ਮਲ੍ਹਾਰ ਆਦਿ।

ਉਤ੍ਰਾਂਗ ਵਾਦੀ—ਜਿਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਦੂਜੇ ਹਿਸੇ ਵਿਚੋਂ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਤ੍ਰਾਂਗ ਵਾਦੀ ਜਾਂ ਉਤ੍ਰਾਂਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ—ਰਾਗ ਬਹਾਰ, ਅਡਾਨਾ, ਸੋਹਨੀ ਆਦਿ। ਉਂਜ ਸਾਧਾਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮਝਣ ਲਈ ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਾਦੀ ਰਾਗ ਦਿਨ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਤੀਂ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਤਕ ਗਾਏ-ਵਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਤ੍ਰਾਂਗ ਵਾਦੀ ਰਾਗ, ਰਾਤੀਂ ਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਦਿਨ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਤਕ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਠਾਠ—ਜਿਵੇਂ ਸੁਰਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸੁਰ ਅਤੇ ਸੁਰਾਂ ਤੋਂ ਸਪਤਕ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੋਮਲ-ਤੀਵਰ ਮਿਲ ਕੇ ਬਾਰਾਂ ਸੁਰ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਤਿਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰਾਂ ਸੁਰਾਂ ਤੋਂ ਠਾਠ ਅਤੇ ਠਾਠ ਤੋਂ ਅਗੋਂ ਰਾਗ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸੰਗੀਤ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਠਾਠ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

੧. ਠਾਠ ਵਿਚ ਸੱਤ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਠਾਠ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

੨. ਠਾਠ ਵਿਚ ਸਾ, ਰੇ, ਗਾ, ਮਾ, ਪਾ, ਧਾ, ਨੀ, ਸੱਤੇ ਸੁਰ ਨੰਬਰਵਾਰ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਭਾਵ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਕਰਮਵਾਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕੋ ਨਾਮ ਦੇ ਦੋ ਸੁਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ।

੩. ਠਾਠ ਵਿਚ ਆਰੋਹ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਤੇ ਸੁਰ 'ਸਾ ਤੋਂ ਨੀ' ਤਕ ਨੰਬਰਵਾਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਲਈ ਠਾਠ ਵਿਚ ਅਵਰੋਹ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਹਾਂ, ਰਾਗ ਵਿਚ ਆਰੋਹ-ਅਵਰੋਹ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚ ੩੬ ਠਾਠ ਲਿਖੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦਸ ਠਾਠ ਐਸੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਲਗ-ਭਗ ਸਾਰੇ ਰਾਗ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦਸ ਠਾਠ ਇਹ ਹਨ—੧. ਬਿਲਾਵਲ, ੨. ਕਲਿਆਨ, ੩. ਖਮਾਜ, ੪. ਕਾਫੀ, ੫. ਆਸਾਵਰੀ, ੬. ਭੈਰਵੀ, ੭. ਟੋਡੀ, ੮. ਭੈਰਉ, ੯. ਪੂਰਵੀ ਤੇ ੧੦. ਮਾਰਵਾ।

ਆਰੋਹ-ਅਵਰੋਹ—ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਚੜ੍ਹਾਈ ਤੇ ਉਤਰਾਈ। ਭਾਵ ਜਦੋਂ ਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਦੇ ਖੜਜ ਤੋਂ ਰੇ, ਗਾ, ਮਾ, ਪਾ, ਧਾ, ਨੀ, ਸੁਰ ਗਾਉਂਦਾ-ਵਜਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਰੋਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤਾਰ ਸ਼ਪਤਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਦੇ ਖੜਜ ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਵਰੋਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਰਾਗ—ਸੰਗੀਤ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਅਨੁਸਾਰ ਗਾਉਣ-ਵਜਾਉਣ ਦੀ ਉਹ ਮਧੁਰ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਰਚਨਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਰੋਹ-ਅਵਰੋਹ, ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ, ਅਨਵਾਦੀ ਸੁਰ ਅਤੇ ਗਮਕ, ਮੀਂਡ ਆਦਿ ਹੋਣ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਮਨ ਪ੍ਰਸ਼ੰਨ ਹੋਵੇ। ਉਂਜ ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਠਾਠ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਰਾਗ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਠਾਠ (ਮੇਲ) ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਗ ਵਿਚ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਘਟੋ-ਘਟ ਪੰਜ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸੰਗੀਤ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਵਿਚ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ—ਮਾਰਗ ਰਾਗ, ਦੇਸੀ ਰਾਗ, ਸੰਧੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਗ, ਜਨਕ-ਜਨਯ ਰਾਗ, ਛਾਇਆ ਲਗ ਰਾਗ ਆਦਿ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਇਥੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਬਾਰੀਕ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਜਾਤੀ—ਰਾਗਾਂ ਦੀਆ ਤਿੰਨ ਮੁਖੀ ਜਾਤਾਂ ਹਨ—ਓਡਵ, ਖਾਡਵ ਤੇ ਸੰਪੂਰਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਤੋਂ ਅਗੋਂ ਦੋ ਦੋ ਜਾਤਾਂ ਹੋਰ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੰਜ ਕੁਲ ਨੌਂ ਜਾਤਾਂ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਰਾਗ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਓਡਵ ਜਾਤੀ—ਜਿਸ ਰਾਗ ਦੇ ਆਰੋਹ-ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸੁਰ ਲਗਦੇ ਹੋਣ।

ਖਾੜਵ ਜਾਤੀ—ਜਿਸ ਰਾਗ ਦੇ ਆਰੋ-ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਛੇ ਸੁਰ ਲੱਗਣ।

ਸੰਪੂਰਣ ਜਾਤੀ—ਜਿਸ ਰਾਗ ਦੇ ਆਰੋਹ-ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਸੱਤੇ ਸੁਰ ਲੱਗਣ। ਅਗੋਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਸ ਰਾਗ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਪੰਜ ਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਛੇ ਸੁਰ ਲੱਗਣ ਉਹ ਓਡਵ-ਖਾੜਵ ਜਾਤੀ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਪੰਜ, ਆਣ ਵੇਲੇ ਸੱਤ ਉਹ ਓਡਵ-ਸੰਪੂਰਣ ਜਾਤੀ ਦਾ ਰਾਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਜਾਤਾਂ ਵੀ ਇਸੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਖਾੜਵ-ਖਾੜਵ, ਖਾੜਵ-ਓਡਵ, ਖਾੜਵ-ਸੰਪੂਰਣ ਆਦਿ।

ਸੰਗੀਤ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸੰਗੀਤ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਇਥੇ ਲਿਖ ਦਿਤੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਗਾਉਣ-ਵਜਾਉਣ ਵੇਲੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਤੇ ਬਾਰੀਕ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰਹੇ। ਆਸ ਹੈ ਆਪ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਗੇ।

ਤਾਲ–ਠੇਕੇ

ਪਉੜੀ

ਮਾਤ੍ਰਾ	੧	੨	੩	੪
ਠੇਕਾ	ਗੇ	ਤਿਟ	ਕਤਾऽ	ਗੇਤਾ
ਤਾਲੀ	×			

ਦਾਦਰਾ

ਮਾਤ੍ਰਾ	੧	੨	੩	੪	੫	੬
ਠੇਕਾ	ਧਾ	ਧਿੰ	ਧਾ	ਧਾ	ਤਿੰ	ਤਾ
ਤਾਲੀ	×			੦		

ਢਾਈ ਤਾਲ (ਰੂਪਕ)

ਮਾਤ੍ਰਾ	੧	੨	੩	੪	੫	੬	੭
ਠੇਕਾ	ਤੀਂ	ਤੀਂ	ਤਕ	ਧੀਂ	ਧੀਂ	ਧਾ	ਧਾ
ਦੂਜਾ ਠੇਕਾ	ਤੀਂ	ऽ	ਤਕ	ਧੀਂ	ऽ	ਧਾ	ਗੇ
ਤਾਲੀ	⊕			੧		੨	

ਕਹਿਰਵਾ

ਮਾਤ੍ਰਾ	੧	੨	੩	੪	੫	੬	੭	੮
ਠੇਕਾ	ਧਾ	ਧਾਗੇ	ਧਿੰ	ਨਾ	ਤਾ	ਤਾਗੇ	ਤਿੰ	ਨਾ
ਤਾਲੀ	×				੦			
ਦੁਗੁਣਾ	ਧਾਦੀ	ਤਾਦੀ	ਤਕ	ਧਿੰਨਾ	ਧੀਂਧੀਂ	ਨਕ	ਤੀਂਤੀਂ	ਨਕ
	ਧਾਗੇ	ਤਿਟ	ਤਾਗੇ	ਤਿਟ	ਧਾੜ੍ਹ	ਕਧੀ	ਨਕ	ਧਿੰਨਾ
	×				×			

ਝਪ ਤਾਲ

ਮਾਤ੍ਰਾ	੧	੨	੩	੪	੫	੬	੭	੮	੯	੧੦
ਠੇਕਾ	ਧਾ	ਤ੍ਰਿਕੜ	ਧਿੰ	ਧਿੰ	ਨਾ	ਤਿ	ਟ	ਧਿੰ	ਧਿੰ	ਨਾ
ਦੂਜਾ ਠੇਕਾ	ਧਿੰ	ਨਾ	ਧਿੰ	ਧਿੰ	ਨਾ	ਤਿੰ	ਨਾ	ਧਿੰ	ਧਿੰ	ਨਾ
ਤਾਲੀ	×		੨			੦		੩		

ਸੂਲਫਾਕ (ਸੂਲ ਤਾਲ)

ਮਾਤ੍ਰਾ	੧	੨	੩	੪	੫	੬	੭	੮	੯	੧੦
ਠੇਕਾ	ਧਾ	ਤ੍ਰਿਕੜ	ਧਿੰ	ਨਾ	ਕ	ਤੀ	ਧਾ	ਧਾ	ਤਿੰ	ਨਾ
ਦੂਜਾ ਠੇਕਾ	ਧਾ	ਧਾ	ਦੀਂ	ਨਾ	ਕਿਟ	ਧਾ	ਤਿਟ	ਕਤਾ	ਗਦੀ	ਗਨ
ਤਾਲੀ	×		੦		੨		੩		੦	

ਯੱਕਾ (ਇਕ-ਤਾਲਾ)

ਮਾਤ੍ਰਾ	੧	੨	੩	੪	੫	੬	੭	੮	੯	੧੦	੧੧	੧੨
ਠੇਕਾ	ਧੀਂ	ਧੀਂ	ਧਾਗੇ	ਤ੍ਰਿਕੜ	ਤਿੰ	ਨਾ	ਤਿੰ	ਤਿੰ	ਧਾਗੇ	ਤ੍ਰਿਕੜ	ਧਿੰ	ਨਾ
ਦੂਜਾ ਠੇਕਾ	ਧੀਂ	ਧੀਂ	ਧਾਗੇ	ਤ੍ਰਿਕੜ	ਤੂ	ਨਾ	ਕ	ਤਾ	ਧਾਗੇ	ਤ੍ਰਿਕੜ	ਧਿੰ	ਨਾ
ਤਾਲੀ	×		੦		੨		੦		੩		੪	

ਚੰਚਲ

ਮਾਤ੍ਰਾ	੧	੨	੩	੪	੫	੬	੭	੮	੯	੧੦	੧੧	੧੨	੧੩	੧੪
ਠੇਕਾ	ਧਾ	ਧੀਂ	ऽ	ਧਾ	ਗੇ	ਤੀਂ	ऽ	ਤਾ	ਤੀਂ	ऽ	ਧਾ	ਗੇ	ਧੀਂ	ऽ
ਤਾਲੀ	×			੨				੦			੩			

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਮਾਤ੍ਰਾ	੧	੨	੩	੪	੫	੬	੭	੮	੯	੧੦	੧੧	੧੨	੧੩	੧੪	੧੫	੧੬
ਠੇਕਾ	ਧਾ	ਧਿੰ	ਧਿੰ	ਧਾ	ਧਾ	ਧਿੰ	ਧਿੰ	ਧਾ	ਧਾ	ਤਿੰ	ਤਿੰ	ਤਾ	ਤਾ	ਧਿੰ	ਧਿੰ	ਧਾ
ਤਾਲੀ	×				੨				੦				੩			

ਸੂਰ ਲਿਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹ

ਤਿੰਨ ਸਪਤਕ ਸੁੱਧ ਸਵਰ	ਮੰਦਰ ਸਪਤਕ ਸ਼ ਰ਼ ਗ਼ ਮ਼ ਪ਼ ਧ਼ ਨ਼	ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਸ ਰੁ ਗ ਮ ਪ ਧ ਨ	ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਸਂ ਰਂ ਗਂ ਮਂ ਪਂ ਧਂ ਨਂ
ਕੋਮਲ ਸੂਰ ਤੇ ਤੀਵਰ ਮੱਧਮ	ਰੁ਼ ਗ਼ ਮ਼́ ਧੁ਼ ਨ਼	ਰੁ ਗੁ ਮ́ ਧੁ ਨੁ	ਰਂ ਗੁਂ ਮ́ ਧੁਂ ਨੁਂ
ਪ — — ਰੇ ऽ ऽ	ਪੰਚਮ ਸੁਰ ਨਾਲ ਦੋ ਮਾਤ੍ਰਾਂ ਹੋਰ ਵਜਾਓ। ਭਾਵ—ਤਿੰਨ ਮਾਤ੍ਰੇ ਗਾਓ ਜਾਂ ਵਜਾਓ ਪਾ ਪਾ ਪਾ ਜਾਂ ਰੇ ਏ ਏ।		
ਧਪ (underlined)	ਇਕ ਮਾਤ੍ਰਾ ਵਿਚ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੀਕ ਸੁਰ ਵਜਾਓ।		
×	ਇਹ ਤਾਲ ਦਾ ਸਮ ਜਾਂ ਗੁਰ ਜਿਥੋਂ (ਗਤ) ਤਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇ—ਖਾਲੀ ੦ ਅਤੇ ੨.੩.੪ ਤਾਲੀ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹਨ।		
* * *] ਸ ਰ * * *] * *	ਚੁਪ ਰਹਿਣ ਲਈ) ਸਿਰਫ ਸਾਜ ਵਜਾਓ।		
ਸ———— ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ	ਸੂਰ ਤੇ ਲਾਇਨ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਸਲੋਕ ਉਸੇ ਸੂਰ ਤੇ ਗਾਓ।		
ਗ ਸ ਮ, ਰ,	ਉਤਲੀ ਸੁਰ ਛੋਹ ਕੇ ਹੇਠਲੀ ਸੁਰ ਵਜਾਓ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਣ ਆਖਦੇ ਹਨ।		

ਰਾਗ ਆਸਾ

ਵਾਦੀ—ਮ	ਠਾਠ—ਬਿਲਾਵਲ	ਸਮਾਂ—ਰਾਤ ਚੌਥਾ ਪਹਿਰ (ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ)।
ਸੰਵਾਦੀ—ਸ	ਜਾਤਿ—ਓਡਵ-ਸੰਪੂਰਣ	ਆਰੋਹ—ਗਾ, ਨੀ ਵਰਜਿਤ।

ਆਰੋਹ—ਸ ਰ ਮ ਪ ਧ ਸਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਂ ਨ ਧ ਪ ਮ, ਗ ਰ ਸ।

ਰ
ਪਕੜ—ਸ, ਰਮਪਧਪਮ, ਗਰਗ ਸ।

ਬਿਲਾਵਲ ਠਾਠ ਦੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ ਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਖੜਜ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਤੇ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਤਿ ਓਡਵ-ਸੰਪੂਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਚੌਥਾ ਪਹਿਰ (ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ) ਹੈ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੋਦਰ ਦੀ ਧੁਨ ਭੀ ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿਚ ਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਆਸਾ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਬਹੁਤਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਇਕ ਰਾਗ ਮਾਂਡ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਾਕੀ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਸਾ ਉਤਰਾਂਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੁਰ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਦਾ ਖੜਜ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ

ਰਂ ਨ ਪ ਨ ਨ ਪ ਰ
"ਪਧਸਂਰਂ ਗਂਰਂਗਂ ਸਂ—ਧ, ਮ; ਪ, ਧ, ਸਂ" ਜਾਂ "ਰਮਪਧਸਂ ਧ, ਮ; ਪ, ਮਗਰਸ ਗਰਗ ਸ—" ਤਾਨ ਬਾਰ ਬਾਰ ਲਗਦੀ ਹੈ।

ਰਾਗ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਿਆਣੇ ਰਾਗੀ ਗੰਧਾਰ-

ਨ ਸਂ ਨ ਧ
ਨਿਖਾਦ ਕੋਮਲ ਤੇ ਮੱਧਮ ਤੀਵਰ ਭੀ ਲਗਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਸਮਗਮਪਮਂਪ, ਧ, ਸਂ-। ਸਂਰਂਗਂ ਰਂ, ਸਂ ਨ,

ਨ ਰ
ਧਪ, ਧ, ਸਂ-। ਸਰਮਪਧ ਨੁਧਪਮ, ਗਰਗ ਸ-। ਇਤਿਆਦਿ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਆਰੰਭ ਆਸਾ ਰਾਗ ਤੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮੇਂ "ਜੁਗ ਜੁਗ ਭਗਤਿ ਉਪਾਇਆ" ਛੱਕਾ-ਸਲੋਕ ਭੀ ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿਚ ਗਾਇਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਰਲ ਤੇ ਭਗਤੀ ਰਸ ਰਾਗ ਹੈ।

ਸੁਰ-ਵਿਸਥਾਰ (ਅਲਾਪ)

ਰ ਨ਼ ਨ਼ ਰ
੧. ਸ, ਰ—ਗਰਗ ਸ—ਸ, ਧ਼, ਪ਼, ਧ਼, ਸ—ਸਰ, ਸਗਰਗ ਸ—।

ਰ ਰ
੨. ਮ, ਗ ਰ, ਰਸਗਰਗ ਸ—ਸ, ਰ, ਮ, ਪ, ਧ, ਪਮ—ਪ, ਮਗਰ, ਰਸਗਰਗ ਸ।

ਰ ਨ ਨ ਪ ਨ
੩. ਸ, ਰਮਪਧ, ਪਮ—ਮਪਮਗਰ, ਰਸ ਗਥਗ ਸ—ਸ, ਰਮਪਧਨੁਧਪ, ਧ, ਸਂ—ਸਂ ਧ, ਮ; ਪ, ਧ,
ਨ ਪ ਰ
ਸਂ—ਸਂਰਂ; ਸਂ ਧ, ਮ—ਪ, ਮਗਰਸ ਗਰਗ ਸ।

ਨ ਨ ਨ ਪ ਰ
੪. ਸ, ਰਮਪਧ ਸਂ—ਸਂ ਧ, ਪ, ਧ ਸਂ—ਸਂ ਧ, ਮ; ਪਧਸਂ—ਸਂ ਧ, ਮ—ਪ, ਮਗਤਸ ਗਰਗ ਸ—
ਰਂ ਨ ਪ ਰ
ਸ, ਰ, ਮ, ਪ, ਧ, ਸਂ—ਸਂਰਂ, ਸਂ—ਗਂਰਂਗਂ ਸਂ—ਨਰਂਸਂਨਧਪਮ; ਪ ਧ ਸਂ—ਸਂ ਧ, ਮ—ਗਰਸ ਗਰਗ ਸ।

ਨ ਪ ਧ ਨ ਰਂ ਰਂ
੫. ਸ, ਰਮਪਧਸਂ—ਸਂ ਧ, ਮ; ਪ, ਧ, ਸਂ—ਸਂਰਂ, ਸਂਗਂਰਂਗਂ ਸਂ—ਪਧਸਂਰਂਗਂਰਂਗਂ ਸਂ—ਗਂ, ਰਂਸਂਰਂਸਂ—
ਰਂ ਨ ਪ ਨ ਸਂ ਨ ਧ ਨ ਨ ਪ
ਮਂ, ਗਂਰਂਰਂਸਂ ਗਂਰਂਗਂ ਸਂ—ਸਂ, ਧ, ਮ; ਪ, ਧ, ਸਂ—ਸਂਰਂਗਂ, ਰਂ, ਸਂ ਨ, ਧਪ, ਧ, ਸਂ—ਸਂ, ਧ, ਮ;
ਰ ਰਂ ਰ
ਪ, ਮਗਰਸ ਗਰਗ ਸ—ਰਮਪਧਸਂ—ਗਂਰਂਗਂ ਸਂ—ਪਧਸਂਨਧਪਮ—ਗਰ, ਰਸਗਰਗ ਸ।

ਰਾਗ-ਆਸਾ ਤਾਲ-ਯੱਕਾ (ਇਕ ਤਾਲਾ) ਮਾਤ੍ਰੇ ੧੨

ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਿੰਨੇ ਲੋਇਣਾ ਮਨੁ ਪ੍ਰੇਮਿ ਰਤੰਨਾ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥
ਮਨੁ ਰਾਮਿ ਕਸਵਟੀ ਲਾਇਆ ਕੰਚਨੁ ਸੋਵਿੰਨਾ ॥
ਗੁਰਮੁਖਿ ਰੰਗਿ ਚਲੂਲਿਆ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੋ ਭਿੰਨਾ ॥
ਜਨੁ ਨਾਨਕ ਮੁਸਕਿ ਝਕੋਲਿਆ ਸਭੁ ਜਨਮ ਧਨੁ ਧੰਨਾ ॥੧॥

(ਆਸਾ ਮ: ੪, ਪੰਨਾ ੪੪੮)

੪		×		੦		੨		੦		੩	
ਧ	ਧ	ਪ	ਧ	ਸਂ	ਨ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	—	ਰ
ਹ	ਰ	ਅੰ	ऽ	ऽ	ऽ	ਮ੍ਰਿ	ਤ	ਭਿੰ	ऽ	ऽ	ਨੇ
ਮ	ਨ	ਰਾ	ऽ	ऽ	ਮ	ਕ	ਸ	ਵ	ऽ	ऽ	ਟੀ
	ऽ	ਗੁ	ਰ	ऽ	ऽ	ਮੁ	ਖ	ਰੰ	ऽ	ऽ	ਗ
ਜ	ਨ	ਨਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਨ	ਕ	ਮੁ	ਸ	ऽ	ਕ
ਸ	ਰ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	—	—	—	—
ऽ	ऽ	ਲੋ	ਇ	ਣਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ
ऽ	ऽ	ਲਾ	ਇ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ
ऽ	ਚ	ਲੂ	ਲਿ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ
ऽ	ਝ	ਕੋ	ਲਿ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ
											→
ਸ	ਸ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	—	ਗ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ
ਮ	ਨ	ਪ੍ਰੇ	ਮ	ਰ	ਤੰ	ऽ	ਨਾ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ਜੇ
ਕੰ	ऽ	ਚ	ਨ	ऽ	ਸੋ	ऽ	ऽ	ਵਿੰ	ऽ	ਨਾ	ऽ
ਮੇ	ਰਾ	ਮ	ਨ	ऽ	ਤ	ਨੋ	ऽ	ਭਿੰ	ऽ	ਨਾ	ऽ

ਸਂ	ਸਂ	ਨ	ਨ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	—
ਸ	ਭ	ਜ	ਨ	ਮ	ਧ	ਨ	ऽ	ਧਂ	ऽ	ਨਾ	ऽ
←											
ਸਂ	ਸਂ	ਪ	ਧ	ਸਂ	ਨ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	—	ਪਂ
ਜ	ਨ	ਠਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਨ	ਕ	ਮੁ	ਸ	ऽ	ਕ
—	ਧ	ਸਂ...									
ऽ̇	ਝ	ਕੋਲਿਆ—ਇਥੇ ਸਮ ਤੇ ਮੁਕਾ ਕੇ ਅਗੋਂ ਸਲੋਕ ਲਾਓ ।									

ਸਂ————ਨ ਧ-ਧ ਧ———— ————ਪ ਮ-ਮ————

੧ ਓ ਸਤਿ ਨਾ ऽ ऽ ਮ, ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈ ऽ ऽ ਰ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ

————ਪ————ਮ———————— ਗਰ-

ਸੈਭੰ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਆਸਾ ਮ: ੧ ॥ ਵਾਰ ਸਲੋਕਾਂ ਨਾਲਿ, ਸਲੋਕ ਭੀ ਮਹਲੇ ਪਹਲੇ ਕੇ ਲਿਖੇ ऽ ऽ ऽ

ਰ————ਸਗਰਗਰਸ ਸ———— ਰਮਪਧਸਂ ਸਂ————

ਟੁੰਡੇ ਅਸਰਾਜੈ ਕੀ ਧੁਨੀ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ॥ ਸਲੋਕ ਮ: ੧ * * * * ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ ਦਿਉਹਾੜੀ

— ਸਂ ਨ ਧ ਪ ਧ ਪ- ਪ————ਮ———— ਮ————

ਸਦ ਵਾਰ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ਰ ॥ ਜਿਨਿ ਮਾਣਸ ਤੇ ਦੇਵਤੇ ਕੀਏ ਕਰਤ ਨ ਲਾਗੀ ਵਾਰ ॥ ਮਹਲਾ ੨ ॥

ਪ—— ਧ ਸਂ———— ਰਂ————ਸਂ ਨ ਧ ਪ ਪ——

ਜੇ ਸਉ ਚੰਦਾ ਉਗਵਹਿ ਸੂਰਜ ਚੜਹਿ ਹਜਾਰ ॥ ਏਤੇ ਚਾਨਣ ਹੋਦਿਆਂ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ਗੁਰ ਬਿਨੁ

ਧ ਰਂ ਸਂ—— ਧਂ- ਨ———— ਸਂਨਧਪਧਨ- ਸਂ ਰਂ——

ਘੋਰ ਅੰਧਾਰ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰੂ ਨ ਚੇਤਨੀ ਮਨਿ ਆਪਣੈ ਸੁਚੇਤ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ਤ ॥ ਛੁਟੇ ਤਿਲ

———— ਗਂ———— ਰਂਸਂਰਂਸਂ ਸਂ——

ਬੂਆੜ ਜਿਉ ਸੁੰਞੇ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ॥ ਖੇਤੈ ਅੰਦਰਿ ਛੁਟਿਆ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਉ ਨਾਹ ऽ ऽ ऽ ऽ । ਫਲੀਅਹਿ

ਨ ਪ

—— —— ਧ- ਮ- ਪ————ਮਗਨ੍ਹਸਰਸ ਸ-—

ਫੁਲੀਅਹਿ ਬਪੜੇ ऽ ऽ ऽ ऽ ਭੀ ਤਨ ਵਿਚ ਸੁਆ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ॥ ੩ ॥ ਪਉੜੀ ॥

○				×				○				×			
ਗ	ਗ	ਰ	ਸ	ਰ	ਰ	ਸ	—	—	—	ਸ	—	ਧ਼	—	ਧ	—
ਆ	ਪੀ	ਨੈ	ਆਪ	ਸਾ	ਜਿ	ਓ	ऽ	ऽ	ऽ	ਆ	ऽ	ਪੀ	ऽ	ਨੈ	ऽ
ਦੂ	ਧੀ	ਕੁਦ	ਰਤਿ	ਸਾ	ਜੀ	ਐ	ऽ	ऽ	ऽ	ਕ	ਰ	ਆ	ऽ	ਸ	ਣ
ਦਾ	ਤਾ	ਕਰ	ਤਾ	ਆ	ਪ	ਤੁੰ	ऽ	ऽ	ऽ	ਤੁ	ਸ	ਦੇ	ऽ	ਵਹਿ	ऽ
ਤੂ	ਜਾ	ਣੋਂ	ਈ	ਸ	ਭ	ਸੈ	ऽ	ऽ	ऽ	ਦੇ	ऽ	ਲੈ	ऽ	ਸਹਿ	ऽ
ਪ	—	—	—	ਪ	ਮ	—	—	ਗ	ਗ	ਰ	ਸ	ਰ	—	ਸ	—
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਰ	ਚਿ	ਓ	ऽ	ਨਾ	ऽ	ਉ	ऽ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਡਿ	ऽ	ਠੋ	ऽ	ਚਾ	ऽ	ਉ	ऽ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਕ	ਰਹਿ	ऽ	ਪ	ਸ਼ਾ	ऽ	ਉ	ऽ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	.ऽ	ऽ	ऽ	ਜਿੰ	ऽ	ਦ	ਕ	ਵਾ	ऽ	ਉ	ऽ

ਨੋਟ—ਪਉੜੀ ਦੀ ਨੁਟੇਸ਼ਨ ਦੁਗੁਨ ਲਯ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਝ ਵਿਚ ਛੇਤੀ ਆ ਜਾਵੇ ।

ਸ	—	ਸ	ਸ	ਮ	—	ਮ	—	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	—	—	—
ऽ	ऽ	ਕ	ਰ	ਆ	ऽ	ਸ	ऽ	ਣ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ
ਸਂ	—	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਧ	—	ਰਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ
ਡਿ	ऽ	ਠੋਂ	ऽ	ਚਾਂ	ऽ	ਉ	ऽ	ऽ	ऽ	ਸਿ	ਰੀ	ਵਾ	ਹਿ	ਗੁ	ਰੂ
ਸਂ	—	—	—	ਸਂ—											
ਜੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ਵਾਹਿਗੁਰੂ—ਪਉੜੀ ॥ ਆਪੀਨੈ ਆਪੁ ਸਾਜਿਓ ਆਪੀਨੈ ਰਚਿਓ ਨਾਉ ॥											

ਦੂਜੀ ਕੁਦਰਤਿ ਸਾਜੀਐ ਕਰਿ ਆਸਣੁ ਡਿਠੋ ਚਾਉ ॥
ਦਾਤਾ ਕਰਤਾ ਆਪਿ ਤੂੰ ਤੁਸਿ ਦੇਵਹਿ ਕਰਹਿ ਪਸਾਉ ॥
ਤੂੰ ਜਾਣੋਈ ਸਭਸੈ ਦੇ ਲੈਸਹਿ ਜਿੰਦੁ ਕਵਾਉ ॥
ਕਰਿ ਆਸਣੁ ਡਿਠੋ ਚਾਉ ॥ ੧ ॥
(ਆਸਾ ਵਾਰ ਮ: ੧, ਪੰਨਾ ੪੬੨)

ਰਾਗ-ਆਸਾ, ਤਾਲ-ਕਹਿਰਵਾ, ਮਾਤ੍ਰੇ ੮

ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਣੀ ਮਨੁ ਮਾਰਿਆ ਅਣੀਆਲੇ ਅਣੀਆ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥
ਜਿਸੁ ਲਾਗੀ ਪੀਰ ਪਿਰੰਮ ਕੀ ਸੋ ਜਾਣੈ ਜਰੀਆ ॥
ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਸੋ ਆਖੀਅਹਿ ਮਰਿ ਜੀਵੈ ਮਰੀਆ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲਿ ਹਰਿ ਜਗ ਦੁਤਰੁ ਤਰੀਆ ॥ ੨ ॥

੦				×				੦				×			
—	—	ਮ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਸ	ਰ	ਗ	ਸ	ਰ	ਰ	ਸ
*	*	ਹ	ਰ	ਪ੍ਰੇ	ऽ	ਮ	ਬਾ	ਣੀ	ऽ	ਮ	ਨ	ਮਾ	ਰਿ	ਆ	ऽ
ऽ	ऽ	ਜਿ	ਸ	ਲਾ	ऽ	ਗੀ	ऽ	ਪੀ	ऽ	ਰ	ਪਿ	ਰੰ	ਮ	ਕੀ	ऽ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਜੀ	ऽ	ਵ	ਨ	ਮੁ	ਕ	ਤ	ਸੋ	ਆ	ਖੀ	ਐ	ऽ
—	—	ਸ	ਸ	ਰ	—	ਮ	—	ਪ	ਪ	ਧ	ਨ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ
ऽ	ऽ	ਅ	ਣੀ	ਆ	ऽ	ਲੇ	ऽ	ਅ	ਣੀਆ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ऽ	ਜੇ	ऽ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਸੋ	ऽ	ऽ	ऽ	ਜਾਂ	ऽ	ਣੈ	ऽ	ਜ	ਰੀ	ਆ	ऽ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਮ	ऽ	ਰ	ऽ	ਜੀ	ऽ	ਵੈ	ऽ	ਮ	ਰੀ	ਆ	ऽ
—	—	ਪ	ਧ	ਸਂ	—	ਸਂ	ਸਂ	ਨ	ਪ	ਧ	ਨ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ
ऽ	ऽ	ਜ	ਨ	ਨਾ	ऽ	ਨ	ਕ	ਸ	ਤ	ਗੁ	ਰ	ਮੇ	ਲ	ਹ	ਰ
—	—	—	—	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਸ	ਰ	ਗ	ਸ	ਰ	ਰ	ਸ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਜ	ਗ	ऽ	ऽ	ਦੁ	ऽ	ਤ	ਰ	ਤ	ਰੀ	ਆ	ऽ
—	—	—	—	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਸ	ਰ	ਗ	ਸ	ਰ	ਰ	ਸ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਜ	ਗ	ऽ	ऽ	ਦੁ	ऽ	ਤ	ਰ	ਤ	ਰੀ	ਆ	ऽ
—	—	—	—	ਸਂ———		ਨ———————						ਸਂ————			
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ—	ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਸਚੇ ਤੇਰੇ ਖੰਡ ਸਚੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ॥ ਸਚੇ ਤੇਰੇ ਲੋਅ ਸਚੇ											

ਨ ਪ
———ਧ- ਮ- ਮ   ਮ——————— ਰ ਮ ਪ ਧ-   ਧ————
ਆਕਾ ऽ ऽ ऽ ऽ ਰ ॥ ਸਚੇ ਤੇਰੇ ਕਰਣੇ ਸਰਬ ਬੀਚਾ ऽ ऽ ऽ ऽ ਰ ॥ ਸਚਾ ਤੇਰਾ ਅਮਰੁ ਸਚਾ

— ਨ਼ ਧ ਪ-   ਪ———— ਧ ਪ ਮ-   ਮ————
ਦੀਬਾ ऽ ऽ ऽ ਣੁ ॥ ਸਚਾ ਤੇਰਾ ਹੁਕਮੁ ਸਚਾ ਫੁਰਮਾ ऽ ऽ ऽ ਣੁ ॥ ਸਚਾ ਤੇਰਾ ਕਰਮੁ ਸਚਾ ਨੀਸਾਣੁ ॥
ਰ.

ਗ———— ਗ ਮ ਪ ਮ ਗ ਰ-   ਰ————ਸ ਗ ਰ ਗ ਸ-
ਸਚੇ ਤੁਧੁ ਆਖਹਿ ਲਖ ਕਰੋ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ੜਿ ॥ ਸਚੈ ਸਭਿ ਤਾਣਿ ਸਚੈ ਸਭਿ ਜੋ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ਰਿ ॥
ਨ਼ ਨ਼ ਪ

ਮ———   ਪ———— ਧ-, ਸਂ- ਧ-, ਮ-
ਸਚੀ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤਿ ਸਚੀ ਸਾਲਾਹ ॥ ਸਚੀ ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਸਚੇ ਪਾਤਸਾਹ ऽऽ ऽऽ ऽऽ ऽऽ ॥
ਰ਼

ਮ——— ਗ਼ਰ- ਰ਼———— ਸਗ ਰਗ ਸ- ਸ—   ਰਮਪਧਸਂ
ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਧਿਆਇਨਿ ਸਚੁ ऽ ऽ ॥ ਜੋ ਮਰਿ ਜੰਮੇ ਸੁ ਕਚੁ ਨਿਕਚੁ ऽऽ ऽऽ ऽऽ ॥ ਮ: ੧ ॥ * * * *

ਸਂ———— ਨ———— ਸਂ ਨ ਧ ਪ ਧ ਪ- ਪ—
ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ਵਡਾ ਨਾਉ ॥ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ਸਚੁ ਨਿਆ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ਉ ॥ ਵਡੀ
ਰਂ

———ਪ ਧ ਸਂ ਰਂ ਗਂ ਰਂ ਗਂ ਸਂ- ਸਂ———   ਰਂ———— ਸਂ ਨ ਧ ਪ-
ਵਡਿਆਈ ऽ ऽ ऽऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ਜਾ ਨਿਹਚਲ ਥਾਉ ॥ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾਣੈ ਆਲਾ ऽ ऽ ऽ ऽ ਉ ॥

ਪ———— ਧ ਰਂ ਸਂ   ਧ———— ਨ਼ਧਪ-   ਪ————
ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਬੁਝੈ ਸਭ ਭਾਉ ॥ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ਪੁਛਿ ਨ ਦਾ ऽ ऽ ऽ ਤਿ ॥ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ

———— ਧ ਪ ਮ-   ਮ———— ਪ ਮ ਗ ਰ-   ਰ————
ਜਾ ਆਪੇ ਆ ऽ ऽ ऽ ਪਿ ॥ ਨਾਨਕ ਕਾਰ ਨ ਕਥਨੀ ਜਾ ऽ ऽ ऽ ऽ ਇ ॥ ਕੀਤਾ ਕਰਣਾ ਸਰਬ
ਰ

— ਸ ਗ ਰ ਗ ਸ-   ਸ———   ਰ ਮ ਪ ਧ ਸਂ- ਸਂ————
ਰਜਾ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ਇ ॥ ਮਹਲਾ ੨ ॥ * * * * * ਇਹੁ ਜਗੁ ਸਚੈ ਕੀ ਹੈ ਕੋਠੜੀ ਸਚੇ ਕਾ ਵਿਚਿ
ਰਂ

——— ਰਂ———— ————— ਸਂ ਗਂ ਰਂ ਗਂ ਸਂ   ਗਂ————
ਵਾਸੁ ॥ ਇਕਨ੍ਹਾ ਹੁਕਮਿ ਸਮਾਇ ਲਏ ਇਕਨ੍ਹਾ ਹੁਕਮੇ ਕਰੇ ਵਿਣਾ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ਸੁ ॥ ਇਕਨ੍ਹਾ ਭਾਣੈ ਕਢਿ
ਨ ਪ

————— ਰਂ ਸਂ ਰਂ ਸਂ   ਸਂ————ਧ- ਮ-   ਮ———
ਲਏ ਇਕਨ੍ਹਾ ਮਾਇਆ ਵਿਚਿ ਨਿਵਾ ऽ ऽ ऽ ऽ ਸੁ ॥ ਏਵ ਭਿ ਆਖਿ ਨ ਜਾਪਈ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ਜਿ ਕਿਸੈ

———   ਪ———— ਮ ਗ ਰ- ਰ—   ਗਰ ਰ ਸ—   ਸ—
ਆਣੇ ਰਾਸਿ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਣੀਐ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ਜਾਕਉ ਆਪਿ ਕਰੇ ਪਰਗਾਸ ॥ ੩ ॥ ਪਉੜੀ ॥

ਗਗ ਰ ਸ—
ਨਾਨਕ ਜੀਅ ਉਪਾਇ ਕੈ ਲਿਖਿ ਨਾਵੈ ਧਰਮੁ ਬਹਾਲਿਆ ॥
ਓਥੈ ਸਚੇ ਹੀ ਸਚਿ ਨਿਬੜੈ ਚੁਣਿ ਵਖਿ ਕਢੇ ਜਜਮਾਲਿਆ ॥
ਥਾਉ ਨ ਪਾਇਨਿ ਕੂੜਿਆਰ ਮੁਹ ਕਾਲੈ ਦੋਜਕਿ ਚਾਲਿਆ ॥

ਤੇਰੈ ਨਾਇ ਰਤੇ ਸੇ ਜਿਣਿ ਗਏ ਹਾਰਿ ਗਏ ਸਿ ਠਗਣ ਵਾਲਿਆ ॥
ਲਿਖਿ ਨਾਵੈ ਧਰਮੁ ਬਹਾਲਿਆ ॥ ੨ ॥†

ਰਾਗ–ਆਸਾ, ਤਾਲ–ਦਾਦਰਾ, ਮਾਤ੍ਰੇ ੬

ਹਮ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਸਰਣਾਗਤੀ ਮਿਲੁ ਗੋਵਿੰਦ ਰੰਗਾ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥
ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਇਕ ਮੰਗਾ ॥
ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਸਬਦਿ ਵਿਗਾਸਿਆ ਜਪਿ ਅਨਤ ਤਰੰਗਾ ॥
ਮਿਲਿ ਸੰਤ ਜਨਾ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਨਾਨਕ ਸਤ ਸੰਗਾ ॥ ੩ ॥

×			○			×			○		ਸਂ
											ਹਮ
ਸਂ	ਸਂ	ਸਂਨ	ਸਂਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਧ	ਧ	ਨ	ਸਂ	—	ਸਂ
ਮੂ	ਰ	ਖS	ਮੁਗ	ਧ	S	ਸਰ	ਣਾ	ਗ	ਤੀ	S	ਮਿਲ
ਗੋ	ਵਿੰ	ਦS	ਰੰS	ਗਾ	S	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ਜੇ	S	S
ਗੁ	ਰ	ਪੂS	ਰੈS	S	S	ਹ	ਰਿ	ਪਾ	ਇਆ	S	S
ਹ	ਰਿ	SS	ਭਗ	ਤ	S	ਇ	ਕ	ਮੰ	ਗਾ	S	ਮੇਰਾ
ਰਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਰਂ	—	ਰਂਸਂ	ਸਂਰਂ	ਗੁਂ	ਰਂਸਂ
ਮਨ	ਤ	ਨ	ਸਬ	ਦ	ਵਿ	ਗਾ	S	ਸਿS	ਇਆ	S	SS
ਸਂ	ਸਂ	ਸਂਨ	ਸਂਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਧ	ਧ	ਨ	ਸਂ	—	ਸਂ
ਜ	ਪ	SS	ਅS	ਤ	S	ਤ	ਰੰ	S	ਗਾ	S	ਮਿਲ
			ਨ								
ਸ਼ਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	—	—
ਸੰ	ਤ	ਜ	ਨਾ	ਹ	ਰਿ	ਪਾ	S	ਇ	ਆ	S	S
ਗ	—	ਰ	ਸ	ਰ	ਗ	ਸ	ਰ	ਸ	ਸ	—	—
ਨਾ	S	S	ਨ	ਕ	S	ਸ	ਤ	ਸੰ	ਗਾ	S	S

ਨ ਪ
ਸਂ——— ਨ——————— ਸਂ——————— ਸਂ- ਧ- ਮ—
ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਨਾਦ ਵਿਸਮਾਦੁ ਵੇਦੁ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਜੀਅ ਵਿਸਮਾਦੁ—ਭੇ S S S S S ਦ ॥
ਮ——————— ਰ ਮ ਪ ਧ- ਧ——————— ਨੁ ਧ ਪ— ਪ——
ਵਿਸਮਾਦੁ ਰੂਪ ਵਿਸਮਾਦੁ ਰੰ S S S S ਗ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਨਾਗੇ ਫਿਰਹਿ ਜੰ S S S ਤ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ
——————— ਧ ਪ ਮ ਮ——————— ਗ———————
ਪਉਣ ਵਿਸਮਾਦੁ ਪਾਣੀ S S S ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਅਗਨੀ ਖੇਡਹਿ ਵਿਡਾਣੀ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਧਰਤੀ ਵਿਸਮਾਦੁ
ਰ
— ਮ ਗ ਰ ਰ——————— ਸ ਗ ਰ ਗ ਸ- ਮ———————
ਖਾਣੀ S S S ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਸਾਦਿ ਲਗਹਿ ਪਰਾਣੀ S S S S S S ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਸੰਜੋਗੁ—ਵਿਸਮਾਦੁ

---

†ਦੂਜੀ, ਤੀਜੀ ਤੇ ਚੌਥੀ ਪਉੜੀ ਭੀ—"ਆਪੀਨੈ ਆਪ ਸਾਜੀਓ" ਵਾਲੀ ਧੁਨ ਤੇ ਹੀ ਗਾਓ !

ਨ ਨ ਪ

—— ਪ —————— ਧ- ਸੰ- ਧ- ਮ- ਮ-——————

ਵਿਜੋਗੁ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਭੁਖ ਵਿਸਮਾਦੁ ਭੋ S S S S S S S S ਗ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਸਿਫਤਿ ਵਿਸਮਾਦੁ ਸਾਲਾਹ

ਪਮਗਰ ਰ—————— —————— ਗਰਸ- ਰਮਪਧਸੰ- ਸੰ——— ————

S S S S ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਉਜੜ ਵਿਸਮਾਦੁ ਰਾਹ S S S S ॥ * * * * * * ਵਿਸਮਾਦੁ ਨੇੜੈ ਵਿਸਮਾਦੁ

ਰੰ

— ਨ—————— ਸੰਨਧਪ ਧਪ- ਪ—————— ਪਧਸੰਰੰਗੰਰੰਗੰ ਸੰ-

ਦੂਰਿ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਦੇਖੈ ਹਾਜਰਾ ਹਜੂ S S S S S S ਰ ॥ ਵੇਖਿ ਵਿਡਾਣ ਰਹਿਆ ਵਿਸਮਾ S S S S S ਦਿ ॥

ਰੰ—————— ਸੰ— ਨ—————— ——— ਸੰ—————— ਨਧ-

ਨਾਨਕ ਬੁਝਣ ਪੂਰੈ ਭਾਗ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਕੁਦਰਤਿ ਦਿਸੈ ਕੁਦਰਤਿ ਸੁਣੀਐ ਕੁਦਰਤਿ ਭਉ ਸੁਖ ਸਾ S S ਰ ॥

ਧ—————————— ਧਪਮ ਮ——————

ਕੁਦਰਤਿ ਪਾਤਾਲੀ ਆਕਾਸੀ ਕੁਦਰਤਿ ਸਰਬ ਅਕਾ S S ਰ ॥ ਕੁਦਰਤਿ ਵੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬਾ ਕੁਦਰਤਿ

ਰ

————ਪਮਗਰ- ਰ—————————————ਸਗਰਗ ਸ-

ਸਰਬ ਬੀਚਾ S S S S ਰ ॥ ਕੁਦਰਤਿ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਪੈਨ੍ਣੁ ਕੁਦਰਤਿ ਸਰਬ ਪਿਆ S S S S S S ਰ ॥

ਰਮਪਧਸੰ- ਸੰ—————————————— ਰੰ————

* * * * * ਕੁਦਰਤਿ ਜਾਤਿ ਜਿਨਸੀ ਰੰਗੀ ਕੁਦਰਤਿ ਜੀਅ ਜਹਾਨ ॥ ਕੁਦਰਤਿ ਨੇਕੀਆ ਕੁਦਰਤਿ

ਰੰ

—— ਸੰਗੰਰੰਗੰ ਸੰ- ਸੰ—————— ਗੰ——————

ਬਦੀਆ S S S S S S ਕੁਦਰਤਿ ਮਾਨੁ ਅਭਿਮਾਨੁ ॥ ਕੁਦਰਤਿ ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ ਕੁਦਰਤਿ ਧਰਤੀ

ਨ ਪ

ਰੰਸੰਰੰਪੰ- ਸੰ——————————ਧ- ਮ- ਮ—

ਖਾ S S S S ਕ ॥ ਸਭ ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਤੂੰ ਕਾਦਿਰ ਕਰਤਾ ਪਾਕੀ ਨਾਈ ਪਾ S S S ਕ ॥ ਨਾਨਕ

——————ਗਰ ਗਗ ਰਰ ਸ-

ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ ਵੇਖੈ S S ਵਰਤੈ ਤਾਕੋ ਤਾਕ ॥ ੨ ॥

ਸ- ਗ ਗ ਰ ਸ-

ਪਉੜੀ ॥ ਆਪਨੈ ਭੋਗ ਭੋਗਿ ਕੈ ਹੋਇ ਭਸਮੜਿ ਭਉਰੁ ਸਿਧਾਇਆ ॥

ਵਡਾ ਹੋਆ ਦੁਨੀਦਾਰੁ ਗਲਿ ਸੰਗਲੁ ਘਤਿ ਚਲਾਇਆ ॥

ਅਗੈ ਕਰਣੀ ਕੀਰਤਿ ਵਾਚੀਐ ਬਹਿ ਲੇਖਾ ਕਰਿ ਸਮਝਾਇਆ ॥

ਥਾਉ ਨ ਹੋਵੀ ਪਉਦੀਈ ਹੁਣਿ ਸੁਣੀਐ ਕਿਆ ਰੂਆਇਆ ।

ਮਨਿ ਅੰਧੈ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ॥ ੩ ॥

ਰਾਗ-ਆਸਾ, ਤਾਲ-ਕਹਿਰਵਾ, ਮਾਤ੍ਰੇ ੮

ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਸੁਣਿ ਬੇਨਤੀ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਹਰਿ ਰਾਇਆ ਰਾਮਰਾਜੇ

ਹਉ ਮਾਗਉ ਸਰਣਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮੁਖ ਪਾਇਆ ॥

ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਹਰਿ ਬਿਰਦੁ ਹੈ ਹਰਿ ਲਾਜ ਰਖਾਇਆ ॥

ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਸਰਣਾਗਤੀ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਤਰਾਇਆ ॥ ੪ ॥

×				○				×				○			
—	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਨ	ਨ	ਧ	ਪ	ਧ	ਨ	ਸਂ	—	—	—	ਧ	ਪ
*	ਦੀ	ਨ	ਦ	ਇਆ	ਲ	ਸੁ	ਣ	ਬੇ	ਨ	ਤੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ਹ	ਰਿ
ਹਉ	ਮਾ	ਗਉ	ਸ	ਰ	ਣ	ਹ	ਰਿ	ਨਾ	ਮ	ਕੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ
ऽ	ਭਗ	ਤ	ਵ	ਛ	ਲ	ਹ	ਰਿ	ਬਿਰ	ਦ	ਹੈ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ
ऽ	ਜ	ਨ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਸ	ਰ	ਣਾ	ਗ	ਤੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ
ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	—	ਰ	ਸ	ਰ	ਗ	ਰ	ਸ	ਸ	—	—	—
ਪ੍ਰ	ਭ	ਹ	ਰਿ	ਰਾ	ऽ	ਇਆ	ऽ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ऽ	ਜੇ	ऽ	ऽ	ऽ
ਹ	ऽ	ਰ	ऽ	ਹ	ऽ	ਰ	ऽ	ਮੁ	ਖ	ਪਾ	ऽ	ਇਆ	ऽ	ऽ	ऽ
ਹ	ऽ	ਰ	ऽ	ਲਾ	ऽ	ਜ	ऽ	*	ਰ	ਖਾ	ऽ	ਇਆ	ऽ	ऽ	ऽ
ਹ	ऽ	ਰ	ऽ	ਨਾ	ऽ	ਮ	ऽ	*	ਤ	ਰਾ	ऽ	ਇਆ	ऽ	ऽ	ऽ

ਨ ਪ
ਸਂ——— ਨ——————— ਸਂ———————ਧ- ਮ- ਮ
ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਪਵਣੁ ਵਹੈ ਸਦ ਵਾਉ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਚਲਹਿ ਲਖ ਦਰੀਆ ऽ ऽ ऽ ਉ ॥ ਭੈ

————————ਰਮਪਧ- ਧ———————ਨੁਧਪ- ਪ————
ਵਿਚਿ ਅਗਨਿ ਕਢੈ ਵੇਗਾ ऽ ऽ ऽ ऽ ਰ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਧਰਤੀ ਦਬੀ ਭਾ ऽ ऽ ऽ ਰ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਇੰਦੁ ਫਿਰੈ

ਨ ਨ ਪ
———ਧ- ਸਂ- ਧ- ਮ- ਮ———————— ਗ——————ਰ—
ਸਿਰ ਭਾ ऽऽ ऽऽ ऽऽ ऽਰ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਰਾਜਾ ਧਰਮ ਦੁਆਰ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਸੂਰਜੁ ਭੈ ਵਿਚਿ ਚੰ ऽ ਦੁ ॥

ਰ
ਰ——————— ਸਗਰਗ ਸ- ਮ———————ਪ————
ਕੋਹ ਕਰੋੜੀ ਚਲਤ ਨ ਅੰ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ਤੁ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਸਿਧ ਬੁਧ ਸੁਰ ਨਾਥ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਆਡਾਣੇ

ਨ
———ਧ- ਸਂ- ਰਂ——— ————————ਸਂਨਧਪ- ਪ——————ਧਰਂ ਸਂ
ਆਕਾ ऽ ऽ ऽ ਸ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਜੋਧ ਮਹਾਬਲ ਸੂ ऽ ऽ ऽ ऽ ਰ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਆਵਹਿ ਜਾਵਹਿ ਪੂਰਿ ॥

ਨ ਪ ਰ
ਸਂ———————ਧ- ਮ- ਮ———ਗਰ————ਸਗਰਗ ਸ-
ਸਗਲਿਆਂ ਭਉ ਲਿਖਿਆ ਸਿਰਿ ਲੇ ऽ ऽ ऽਖ ॥ ਨਾਨਕ ਨਿਰਭਉ ऽऽ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਸਚੁ ਏ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽਕ ॥

ਸ———ਰਮਪਧਸਂ- ਸਂ——————————————ਨ————
ਮ: ੧ ॥ ***** ਨਾਨਕ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੋਰਿ ਕੇਤੇ ਰਾਮ ਰਵਾਲ ॥ ਕੇਤੀਆ ਕੰਨੁ ਕਹਾਣੀਆ

ਰਂ
————————ਨਸਂਰਂਸਂਨਧਪ- ਪ——————ਪਧਸਂਰਂਗਂਰਂਗਂ ਸਂ- ਸਂ————
ਕੇਤੇ ਬੇਦ ਬੀਚਾ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ਰ ॥ ਕੇਤੇ ਨਚਹਿ ਮੰਗਤੇ ऽऽऽऽऽऽऽऽऽ ਗਿੜ ਮੁੜੁ ਪੂਰਹਿ ਤਾ

ਨਧ- ਧ———————ਪਮ ਮ——————— ਪ——————ਮਗਰ-
ऽ ऽ ਲ ॥ ਬਾਜਾਰੀ ਬਾਜਾਰ ਮਹਿ ऽ ऽ ਆਇ ਕਢਹਿ ਬਾਜਾਰ ॥ ਗਾਵਹਿ ਰਾਜੇ ਰਾਣੀਆ ऽ ऽ ऽ ऽ

ਰ
ਰ——————ਸਗਰਗ ਸ- ਰਮਪਧਸਂ- ਸਂ———————
ਬੋਲਹਿ ਆਲ ਪਤਾ ऽऽऽऽ ऽ ਲ ॥ ****** ਲਖ ਟਕਿਆ ਕੇ ਮੁੰਦੜੇ ਲਖ ਟਕਿਆ ਕੇ ਹਾਰੁ ॥

ਰੰ
ਰੰ———————————ਸੰਗੰਰੰਗੰ ਸੰ- ਸੰ————— ਗੰ—————————
ਜਿਤੁ ਤਨਿ ਪਾਈਅਹਿ ਨਾਨਕਾ ऽऽऽऽ ऽऽ ਸੇ ਤਨ ਹੋਵਹਿ ਛਾਰ ॥ ਗਿਆਨੁ ਨ ਗਲੀਈ ਢੂਢੀਐ

ਨ ਪ
ਰੰਸੰਰੰਸੰ- ਸੰ—————ਧ- ਮ- ਮ—————— ---ਗਰ- ਰ- ਗ ਗ ਰ ਰ
ऽऽऽऽऽ ਕਥਨਾ ਕਰੜਾ ਸਾਰ ऽऽ ऽਰ ॥ ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ ਤਾ ਪਾਈਐ ऽऽऽ ਹੋਰ ਹਿਕਮਤਿ ਹੁਕਮੁ ਖੁ

ਸ-
ਆਰ ॥ ੨ ॥

ਸ- ਗ ਗ ਰ ਸ
ਪਉੜੀ ॥ ਨਦਰਿ ਕਰਹਿ ਜੇ ਆਪਣੀ ਤਾ ਨਦਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ॥
ਏਹੁ ਜੀਉ ਬਹੁਤੇ ਜਨਮ ਭਰੰਮਿਆ ਤਾ ਸਤਿਗੁਰਿ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਇਆ ॥
ਸਤਿਗੁਰ ਜੇਵਡੁ ਦਾਤਾ ਕੋ ਨਹੀ ਸਭਿ ਸੁਣਿਅਹੁ ਲੋਕ ਸਬਾਇਆ ॥
ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਸਚੁ ਪਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹੀ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ ॥
ਜਿਨਿ ਸਚੋ ਸਚੁ ਬੁਝਾਇਆ ॥ ੪ ॥

(ਆਸਾ-ਰਾਗ ਸਮਾਪਤ)

ਰਾਗ-ਭੈਰਉ

ਵਾਦੀ—ਧੁ | ਠਾਠ—ਭੈਰਉ | ਸਮਾਂ—ਸਵੇਰ (ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ)
ਸੰਵਾਦੀ—ਰੁ | ਜਾਤਿ—ਸੰਪੂਰਣ | ਵਿਸ਼ੇਸ਼—ਰਿਖਭ, ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਕੋਮਲ ।

ਮ ਨ
ਆਰੋਹ—ਸ, ਗ, ਮ ਪ, ਧੁ, ਨ ਸਂ ।

ਨ
ਅਵਰੋਹ—ਸਂ ਨ ਧੁ, ਧੁ, ਪ, ਮਗ, ਰੁ ਸ ।

ਮ ਨ ਨ ਗ
ਪਕੜ···ਸ, ਗ ਮ ਪ ਧੁ, ਧੁ, ਪ, ਮਗਰੁ, ਰੁ, ਸ— ।

ਭੈਰਉ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਛੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪਰਮੁਖ ਰਾਗ ਹੈ । ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਾਲ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਬਹੁਤ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ । ਸ਼ੰਗੀਤ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ•ਹੈ ਕਿ ਰਾਗ ਭੈਰਉ ਤਿਹਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ 'ਸੰਗੀਤ ਰਤਨਾਕਰ' ਅਨੁਸਾਰ ਰੇ, ਪਾ, ਵਰਜਿਤ ਓਡਵ ਜਾਤਿ ਦਾ ਰਾਗ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਗਾ, ਧਾ, ਨੀ, ਕੋਮਲ ਸਨ । ਭਾਵ—ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਰਾਗ 'ਮਾਲਕੌਂਸ' ਫਿਰ ਇਸ ਦੇ ਗਾ, ਨੀ, ਸੁਰ ਤੀਵਰ ਹੋ ਗਏ । ਸਤਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਤਕ 'ਪਾਰਿਜਾਤ ਸੰਗੀਤ' ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਮਲ ਰਿਖਭ ਲਗਣ ਨਾਲ ਜਾਤਿ ਖਾਡਵ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਅਜ-ਕਲ ਇਹ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਤਿ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ । ਇੰਜ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਭੀ ਅਦਲ-ਬਦਲ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ।

ਭੈਰਉ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਧੈਵਤ ਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਰਿਖਭ ਹੈ । ਅਸਲ ਵਿਚ ਭੈਰਉ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾ, ਤੇ ਰੇ, ਸੁਰ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸੁਰਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਿਲਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ

ਨ ਨ ਗ
ਅੰਦੋਲਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਜਿਵੇਂ ਮਪ, ਧੁ, ਧੁ, ਪ ਮਗਰੁ, ਰੁ, ਸ–, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਠੀਕ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਭੈਰਉ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲਗਦੀ ਹੈ । ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਖਭ ਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਨਿਖਾਦ ਸੁਰ ਘੱਟ

ਮ ਨ ਨ ਗ ਨ ਨ ‾ਗ
ਲਾਈਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਵਿਚ "ਸ, ਗਮਪ ਧੁ ਧੁ; ਪ ਮਗਰੁ ਰੁ ਸ, ਜਾਂ ਮਪ ਧੁ ਧੁ ਪ, ਮਪਗਮਰੁ-ਰੁ. ਸ" ਤਾਨ ਬਾਰ ਬਾਰ ਲਗਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਧੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਗ ਆਖਦੇ ਹਨ । ਸੰਧੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਗ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਸਵੇਰੇ ਸੂਰਜ ਉਦਯ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਅਸਤ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਇਹ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਤੇ ਭਗਤਿ ਰਸ ਰਾਗ ਹੈ । ਬਿਲੰਬਿਤ ਲਯ ਵਿਚ ਮੰਦ੍ਰ ਤੇ ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਅਲਾਪ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨ ਇਕਾਗਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਉਤ੍ਰਾਂਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਗ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨੇ ਸਪਤਕਾਂ ਵਿਚ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ।

ਸੁਰ-ਵਿਸਥਾਰ (ਅਲਾਪ)

ਨ̣ ਗ ਗ ਨ̣ ਨ̣ ਗ
੧. ਸ—ਧ̱̣—ਨ̣ਸ, ਰ̱, ਰ̱, ਸ—ਨ̣ਸ ਧ̱̣—ਧ̱̣, ਨ̣ਸ—ਗਮਰ̱, ਰ̱, ਸ— ।

ਨ̣ ਨ̣ ਨ̣ ਗ ਮ ਗ ਨ̣ ਨ̣
੨. ਸ—ਧ̱̣—ਪ̣, ਮ̣ਪ̣ ਧ̱̣ ਧ̱̣, ਸ—ਸੰਰ̱, ਰ̱—ਸ, ਗਮਪਮਗਰ̱—ਰ̱, ਸ—ਸ, ਧ̱̣—ਧ̱̣—ਰ̱, ਸ—

ਗ
ਗਮਪਗਮਰ̱ ਰ̱—ਸ— ।

ਨ̣ ਨ̣ ਨ̣ ਗ ਨ̣ ਨ̣ ਨ̣
੩. ਸ—ਧ̱̣—ਪ̣, ਮ̣ਪ̣ ਧ̱̣—ਧ̱̣—ਨ̣ਸ—ਗਮਰ̱, ਰ̱ ਸ ਧ̱̣—ਸ—ਨ̣ਸ ਧ̱̣—ਪ̣—ਮ̣ਪ̣ ਧ̱̣ ਨ̣ਸ—

ਗ ਗ ਗ ਮ ਨ ਨ ਗ ਨ̣ ਨ̣ ਨ̣ ਗ
ਰ̱—ਰ̱—ਗਮਰ̱ ਗਮਪਮਗਰ̱—ਰ̱ਸ—ਸ, ਗਮਪ ਧ̱ ਧ̱ ਪਮਗਰ̱—ਰ̱—ਸ ਧ̱̣ ਧ̱̣—ਸਰ̱—ਰ̱—

ਸ— ।

ਮ ਨ ਨ ਪ ਨ ਗ ਮ ਨ ਨ
੪. ਸ—ਗਮਪ ਧ̱ ਧ̱ ਪ, ਗਮਪਗਮ ਧ̱—ਪ,, ਮਗਰ̱ ਗਮਰ̱ ਰ̱—ਸ—ਗਮਪ ਧ̱—ਧ̱—ਪ, ਮਪਗਮ

ਨ ਨ ਗ ਨ̣ ਨ̣ ਨ ਨ
ਧ̱, ਪ, ਮਪ ਧ̱—ਮ; ਪਗਮਰ̱, ਗਮਰ̱ ਰ̱ਸ—ਧ̱̣—ਧ̱̣—ਨ̣ਸ—ਮਪ ਧ̱—ਨਸੰ—ਨਸੰਰ̱ੰਸੰ ਧ̱—

ਨ ਗ ਨ ਨ ਨ
ਪ, ਧ̱ਮਪਗਮ ਧ̱—ਪ, ਮਗਰ̱—ਰ̱ਮ—ਸ ਧ̱—ਧ̱—ਪ, ਨਸੰ ਧ̱—ਪ, ਮਪ ਧ̱—ਨਸੰ—ਨਸੰਰ̱ੰਸੰ

ਨ ਗ
ਧ̱ ਪਮਗਰ̱ ਰ̱—ਸ— ।

ਨ ਨ ਨ ਨ ਨ ਸ਼ੰ ਗੰ ਨ
੫. ਮਪ ਧ̱ ਧ̱ ਨਸੰ—ਰ̱ੰਸੰ—ਧ̱—ਧ̱ਸੰ—ਨਸੰਰ̱ੰਸੰ ਧ̱—ਰ̱ੰ—ਸੰ—ਗੰਮੰ ਰ̱ੰ—ਰ̱ੰ—ਸੰ—ਧ̱—ਪ,

ਪ ਨ ਗੰ ਨ ਨ ਨ ਨ ਨ
ਗਮ ਧ̱—ਨ̣ਸੰਰ̱ੰ—ਰ̱ੰ—ਸੰ ਧ̱—ਪਮਗਰ̱ ਰ̱ੰ—ਸੰ ਧ̱ ਧ̱ ਨਸੰ—ਰ̱ੰਸੰ ਧ̱—ਪ, ਮਪ ਧ̱—ਸੰ—

ਗੰ ਗੰ ਗੰ ਨ ਨ ਗ ਮ ਨ
ਰ̱ੰ—ਰ̱ੰ—ਸੰ—ਗੰਮੰਗੰਰ̱ੰ—ਰ̱ੰਸੰ ਧ̱—ਪ, ਮਪਗਮ ਧ̱—ਪ ਮਗਰ̱—ਰ̱—ਸ—ਗਮਪ ਗਮ ਧ̱

ਨ ਗੰ ਨ ਨ ਪ ਗ
ਸੰ—ਧ̱—ਰ̱ੰ—ਰ̱ੰ—ਸੰ—ਨਸੰਰ̱ੰ ਧ̱ ਧ̱ ਪ, ਗਮਪਗਮ ਰ̱—ਰ̱—ਸ— ।

ਰਾਗ–ਭੈਰਉ, ਤਾਲ–ਧੱਕਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ ਢੂੰਢਿ ਢੂਢੇਦਿਆ ਹਰਿ ਸਜਣੁ ਲਧਾ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਕੰਚਨ ਕਾਇਆ ਕੋਟ ਗੜ ਵਿਚਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਿਧਾ ॥
ਹਰਿ ਹਰਿ ਹੀਰਾ ਰਤਨੁ ਹੈ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਵਿਧਾ ॥
ਧੁਰਿ ਭਾਗ ਵਡੇ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਨਾਨਕ ਰਸਿ ਗੁਧਾ ॥ ੧ ॥

(ਆਸਾ ਮ: ੪, ਪੰਨਾ ੪੪੯)

×		੦		੨		੦		੩		੪	
ਨ											
ਧੁ	—	ਧੁ	ਪ	—	ਮ	ਗ	—	—	ਮ	—	ਗ
ਗੁ	ऽ	ਰ	ਮੁ	ऽ	ਖਿ	ਢੂੰ	ऽ	ऽ	ਢ	ऽ	ਢੂ
ਕੰ	ऽ	ऽ	ਚ	ऽ	ਨ	ਕਾ	ऽ	ऽ	ਇਆ	ऽ	ऽ
ਹ	ऽ	ਰਿ	ਹ	ऽ	ਰਿ	ਹੀ	ऽ	ऽ	ਰਾ	ऽ	ऽ
ਭਾ	ऽ	ऽ	ਗ	ऽ	ਵ	ਡੇ	ऽ	ऽ	ਹ	ऽ	ਰਿ
ਰੁ	—	ਰੁ	ਸ	—	ਰੁ	ਸ	—	—	—	ਸ	ਸ
ਢੇ	ऽ	ਦਿ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਹ	ਰ
ਕੋ	ऽ	ਟ	ਗ	ੜ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਵਿ	ਚ
ਰ	ਤ	ਨੁ	ਹੈ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਮੇ	ਰਾ
ਪਾ	ऽ	ਇ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਨਾ	ऽ —
ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	—	ਗ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਗ	ਮ
ਸ	ਜ	ਣ	ਲ	ऽ	ਧਾ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ਜੇ	ऽ	ऽ
ਹ	ऽ	ਰਿ	ਹ	ऽ	ਰਿ	ਸਿ	ऽ	ਧਾ	ऽ	ऽ	ऽ
ਮ	ऽ	ਨ	ਤ	ऽ	ਨ	ਵਿ	ऽ	ਧਾ	ऽ	ਧੁ	ਰ
ਸੰਨ	ਨ	—	ਸੰ	—	ਰੁੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	—	ਸੰ	ਸੰ
ਨऽ	ਕ	ऽ	ਰ	ऽ	ਸ	ਗੁ	ऽ	ਧਾ	ऽ	ਧੁ	ਰ
ਪ	ਧੁ	ਸੰ	ਨ	ਧੁ	ਪ	ਮ	—	—	ਪ	—	ਧੁ
ਭਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਗ	ਵ	ਡੇ	ऽ	ऽ	ਹ	ऽ	ਰ

ਸੰ—— ਸੰ——————ਨ——————————ਸੰ——————— ਰੁੰ——————
ਪਾਇਆ—ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਘੜੀਆ ਸਭੇ ਗੋਪੀਆ ਪਹਰ ਕੰਨੁ ਗੋਪਾਲੁ ॥ ਗਹਣੇ ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ

ਨ
———ਸੰ——————ਨਸੰਰੁੰਸੰ ਧੁ- ਧੁ——————————ਪ——————
ਬੈਸੰਤਰੁ ਚੰਦੁ ਸੂਰਜੁ ਆਵਤਾ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ਰ ॥ ਸਗਲੀ ਧਰਤੀ ਮਾਲ ਧਨੁ ਵਰਤਣਿ ਸਰਬ ਜੰਜਾਲੁ ॥

ਨ ਗ
ਮ——————————ਮਪ ਧੁ- ਪਮ ਰੁ-ਰੁ ——————ਸ ਸ- ਮ——————
ਨਾਨਕ ਮੁਸੈ ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣੀ ऽऽ ऽऽ ऽऽ ऽ ਖਾਇ ਗਇਆ ਜਮਕਾਲੁ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਵਾਇਨਿ ਚੇਲੇ ਨਚਨਿ

ਨ
— ਪ——————————ਮਪ ਧੁ- ਧੁ——————————— ਨ————
ਗੁਰ ॥ ਪੈਰਿ ਹਲਾਇਨਿ ਫੇਰਨਿ ਸਿਰ ऽऽ ऽऽ ॥ ਉਡਿ ਉਡਿ ਰਾਵਾ ਝਾਟੈ ਪਾਇ ॥ ਵੇਖੈ ਲੋਕੁ ਹਸੈ

ਨ ਪ ਨ   ਨ
——ਸਂ ਧੁ– ਮ– ਧੁ– ਸਂ–   ਰੁ——————— ———   ਸਂ———————————ਧੁ–
ਘਰਿ ਜਾ ऽऽ ऽऽ ऽऽ ऽਇ ॥ ਰੋਟੀਆ ਕਾਰਣਿ ਪੂਰਹਿ ਤਾਲ ॥ ਆਪ ਪਛਾੜਹਿ ਧਰਤੀ ਨਾ ऽऽ ਲ ॥

ਨ ਗ
ਪ————————————ਮਪ ਧੁ– ਪਮ ਰੁ–   ਰੁ————————ਸ–   ਸ——
ਗਾਵਨਿ ਗੋਪੀਆ ਗਾਵਨਿ ਕਾ ऽऽ ऽऽ ऽऽ ऽ ਨ੍ਹ ॥ ਗਾਵਨਿ ਸੀਤਾ ਰਾਜੇ ਰਾ ऽ ਮ ॥ ਨਿਰਭਉ

ਨ਼
———————ਧੁ਼–   ਨ਼—— ———————ਸ–   ਰੁ—— ———————————ਸ
ਨਿਰੰਕਾਰ ਸਚੁ ਨਾ ऽऽ ਮ ॥ ਜਾ ਕਾ ਕੀਆ ਸਗਲ ਜਹਾਨੁ ॥ ਸੇਵਕ ਸੇਵਹਿ ਕਰਮਿ ਚੜਾਉ ॥ ਭਿੰਨੀ

—————   ਗ——————————   ਮ————————   ਪ———
ਰੈਣਿ ਜਿਨ੍ਹਾ ਮਨਿ ਚਾਉ ॥ ਸਿਖੀ ਸਿਖਿਆ ਗੁਰ ਵੀਚਾਰਿ ॥ ਨਦਰੀ ਕਰਮਿ ਲੰਘਾਏ ਪਾਰਿ ॥ ਕੋਲੂ ਚਰਖਾ

ਨ ਨ
————ਮਪ ਧੁ– ਸਂ–   ਸਂ———————   ਰੁ———————   ਸਂ––
ਚਕੀ ਚਕੁ ऽऽ ऽऽ ऽऽ ॥ ਥਲ ਵਾਰੋਲੇ ਬਹੁਤੁ ਅਨੰਤੁ ॥ ਲਾਟੂ ਮਾਧਾਣੀਆ ਅਨਗਾਹ ॥ ਪੰਖੀ

ਨ ਪ ਨ ਨ
——————————ਧੁ– ਮ––ਧੁ– ਸਂ–   ਗਂ———————ਰੁਂ–   ਰੁਂ—————
ਭਉਦੀਆ ਲੈਨਿ ਨ ਸਾਹ ऽऽ ऽऽ ऽऽ ऽ ॥ ਸੂਐ ਚਾੜਿ ਭਵਾਈਅਹਿ ਜੰ ऽ ਤ ॥ ਨਾਨਕ ਭਉਦਿਆ

————   ਸਂ———————   ਨ——————————   ਸਂ————
ਗਣਤ ਨ ਅੰਤ ॥ ਬੰਧਨ ਬੰਧਿ ਭਵਾਏ ਸੋਇ ॥ ਪਇਐ ਕਿਰਤਿ ਨਚੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥ ਨਚਿ ਨਚਿ ਹਸਹਿ

ਨ   ਗ
—————ਧੁ—   ਪ——————————   ਮ———————ਰੁ–   ਰੁ——
ਚਲਹਿ ਸੇ ਰੋ ऽऽ ਇ ॥ ਉਡਿ ਨ ਜਾਹੀ ਸਿਧ ਨ ਹੋਇ ॥ ਨਚਣੁ ਕੁਦਣੁ ਮਨ ਕਾ ਚਾ ऽ ਉ ॥ ਨਾਨਕ

—————ਸ—————   ਸ––
ਜਿਨ੍ ਮਨਿ ਭਉ ਤਿਨ੍ਹਾ ਮਨਿ ਭਾਉ ॥ ੨ ॥ ਪਉੜੀ ॥———

○				×				○				×			
ਗ	ਗ	ਰੁ	ਸ	ਰੁ	ਰੁ	ਸ	—	ਨ਼	—	ਸ	ਸ	ਪ	ਪ	ਪ	—
ਨਉ	ਤੇ	ਰਾ	ਨਿਰੰ	ਕਾ	ਰ	ਹੈ	ऽ	ऽ	ऽ	ਨਾ	ਇ	ਲ	ਇ	ਐ	ऽ
ਜੀ	ਉ	ਪਿੰਡ	ਸਭ	ਤਿ	ਸ	ਦਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਦੇ	ऽ	ਖਾ	ऽ	ਜੈ	ऽ
ਲੋ	ੜਹਿ	ਚੰ	ਗਾ	ਆ	ਪ	ਣਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਕ	ਰ	ਪੁੰ	ऽ	ਨਹੁ	ऽ
ਜੋ	ਜਰ	ਵਾ	ਣਾ	ਪਰ	ਹ	ਰੈ	ऽ	ऽ	ऽ	ਜ	ਰ	ਵੇ	ऽ	ਸ	ऽ
ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	—	—	—	ਗ	ਗ	ਰੁ	ਸ	ਰੁ	ਰੁ	ਸ	—
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਨ	ਰ	ਕ	ਨ	ਜਾ	ਈ	ਐ	ऽ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਆ	ऽ	ਖ	ਗ	ਵਾ	ਈ	ਐ	ਜੇ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਨੀ	ऽ	ਚ	ਸ	ਦਾ	ਈ	ਐ	ऽ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਕ	ਰੇ	ऽ	ਦੀ	ਆ	ਈ	ਐ	ऽ
—	—	ਮ	—	ਪ	ਧੁ	ਨ	ਨ	ਸਂ	—	—	—	ਨ	—	ਸਂ	ਨ
ऽ	ऽ	ਕੋ	ऽ	ਰ	ਹੈ	ऽ	ਨ	ਵਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ

ਧੁ ਧੁ ਪ — | ਮ ਮ ਗ — | ਰੁ — ਪ ਪ | ਮ ਗ ਰੁ ਰੁ
ਭ ਰੀ ਐ ऽ | ਪਾ ਈ ਐ ऽ | ऽ ऽ ਸਿ ਰੀ | ਵਾ ਹਿ ਗੁ ਰੂ

ਸ — — — ਸ—
ਜੀ. ऽ ऽ ऽ ਵਾਹਿਗੁਰੂ

ਪਉੜੀ ॥ ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਹੈ ਨਾਇ ਲਇਐ ਨਰਕਿ ਨ ਜਾਈਐ ॥
ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤਿਸਦਾ ਦੇ ਖਾਜੈ ਆਖਿ ਗਵਾਈਐ ॥
ਜੇ ਲੋੜਹਿ ਚੰਗਾ ਆਪਣਾ ਕਰਿ ਪੁੰਨਹੁ ਨੀਚੁ ਸਦਾਈਐ ॥
ਜੇ ਜਰਵਾਣਾ ਪਰਹਰੈ ਜਰੁ ਵੇਸ ਕਰੇਦੀ ਆਈਐ ॥
ਕੋ ਰਹੈ ਨ ਭਰੀਐ ਪਾਈਐ ॥ ੫ ॥

ਰਾਗ-ਭੈਰਵੀ, ਤਾਲ-ਦਾਦਰਾ

ਪੰਥੁ ਦਸਾਵਾ ਨਿਤ ਖੜੀ ਮੁੰਧ ਜੋਬਨਿ ਬਾਲੀ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਚੇਤਾਇ ਗੁਰ ਹਰਿ ਮਾਰਗਿ ਚਾਲੀ ॥
ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਤਨਿ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰੁ ਹੈ ਹਉਮੈ ਬਿਖੁ ਜਾਲੀ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ਬਨਵਾਲੀ ॥ ੨ ॥

×			○			×			○		
ਸ ਪੰ ਹਰਿ ਨਾ	ਸ ਥ ਹ ਨ	ਰੁ ਦ ਰਿ ਕ	ਸਨ਼ ਸਾऽ ਨਾऽ ਸਤਿ	ਸ ਵਾ ਮ ਗੁ	— ऽ ਚੇ ਰ	ਮ ਨਿ ਤਾ ਮੇ	ਮ ਤ ऽ ऽ	ਪ ਖ ਇ ਲ	ਨੁ ਧੁ ੜੀ ਗੁ ਹ	ਧੁ ਮੁੰ ਰ ਰੈ	ਧੁ ਧ ऽ ऽ
ਪ ਜੋ ਹ ਹ	ਧੁ ਬ ਰਿ ਰਿ	ਪ ਨ ऽ ऽ	ਮਗ ਬਾ ਮਾऽ ਮਿਲਿ	ਮ ਲੀ ਰ ਆ	ਪ ऽ ਗ ऽ	ਮਗ ਰਾऽ ਚਾऽ ਬऽ	ਰੁ ਮ ऽ ਨ	ਰੁ ਰਾ ऽ ਵਾ	ਸ ਜੇ ਲੀ ਲੀ	— ऽ ऽ ऽ	— ऽ ਮੇਰੈ → ऽ
ਸਂ → ਮਨ	ਸਂ ਤ	ਸਂ ਨ	ਸਂ ਨਾ	ਸਂ ਮ	ਸਂ ਅ	ਨੁ ਧਾ	ਧ ऽ	ਮ ਰ	ਪਧ ਹੈऽ	ਨੁ ऽ	ਸਂ ऽ
ਧੁਪ ਹਉ	ਧੁ ऽ	ਪ ऽ	ਮਗ ਮੈਂ	ਮ ऽ	ਪ ऽ	ਮਗ ਬਿऽ	ਰੁ ਖ	ਰੁ ਜਾ	ਸ ਲੀ	— ऽ	ਸ ਜਨ

ਸਂ————ਨ਼————————ਸਂ—— ——————ਰੁਂ———————
ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਸਿਫਤਿ ਸਰੀਅਤਿ ਪੜਿ ਪੜਿ ਕਰਹਿ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਬੰਦੇ ਸੇ, ਜਿ ਪਵਹਿ ਵਿਚਿ

ਨ
——ਸਂ————·ਨਸਂਰੁਂਸਂਧੁ– ਧੁ——————————ਪ——————————ਮ——
ਬੰਦੀ ਵੇਖਣ ਕਉ ਦੀਦਾऽऽऽऽऽਰ ॥ ਹਿੰਦੂ ਸਾਲਾਹੀ ਸਾਲਾਹਨਿ ਦਰਸਨਿ ਰੂਪਿ ਅਪਾਰੁ ॥ ਤੀਰਥਿ

ਨ ਗ
————————ਮਪ ਧੁ– ਪਮ ਰੁ– ਸ————— —ਗ——————————ਮ———
ਨਾਵਹਿ ਅਰਚਾ ਪੂਜਾ SS SS SS SS ਅਗਰਵਾਸੁ ਬਹਕਾਰੁ ॥ ਜੋਗੀ ਸੁੰਨਿ ਧਿਆਵਨਿ ਜੇਤੇ ਅਲਖ ਨਾਮ

ਨ ਨ
——ਪ————————————————ਮਪ ਧੁ - ਸਂ– ਸਂ——————
ਕਰਤਾਰੁ ॥ ਸੂਖਮ ਮੂਰਤਿ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨ ਕਾਇਆ ਕਾ ਆਕਾ SS SS Sਰ ॥ ਸਤੀਆ ਮਨਿ ਸੰਤੋਖੁ

ਨ ਪ ਨ ਨ
————————ਧੁ– ਮ– ਧੁ– ਸਂ– ਰੁਂ——————————ਸਂ——————ਧੁ– ਪ–
ਉਪਜੈ ਦੇਣੈ ਕੈ ਵੀਚਾ SS SS SS Sਰ ॥ ਦੇਦੇ ਮੰਗਹਿ ਸਹਸਾ ਗੂਣਾ ਸੋਭ ਕਰੇ ਸੰਸਾ SSਰ ॥ ਚੋਰਾ

ਗ ਨ
————————ਮ——————ਗਮਪਮ ਰੁ– ਸ——————————————ਧੁ - ਰੁ——
ਜਾਰਾ ਤੈ ਕੂੜਿਆਰਾ ਖਾਰਾਬਾ ਵੇਕਾਰ SS SS Sਰ ॥ ਇਕਿ ਹੋਦਾ ਖਾਇ ਚਲਹਿ ਐਥਾ SS ਉ ਤਿਨਾ ਭਿ

——ਸ ਗ——————————ਮ——————ਪ————————
ਕਾਈ ਕਾਰ ॥ ਜਲਿ ਥਲਿ ਜੀਆ ਪੁਰੀਆ ਲੋਆ ਅਕਾਰਾਂ ਅਕਾਰ ॥ ਓਇ ਜਿ ਆਖਹਿ ਸੁ ਤੂੰ ਹੈ

ਨ
——ਮਪ ਧੁ——————————ਨ————————————ਸਂ—————— ਰੁਂ—
ਜਾਣਹਿ SS S ਤਿਨਾਂ ਭਿ ਤੇਰੀ ਸਾਰ ॥ ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਭੁਖ ਸਾਲਾਹਣੁ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰੁ ॥ ਸਦਾ

ਨ ਪ ਨ
——————————ਸਂ——————————ਨਸਂਰੁਂਸਂ ਧੁ– ਮ– ਧੁ– ਸਂ– ਸਂ————ਗਂ—
ਅਨੰਦਿ ਰਹਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਗੁਣਵੰਤਿਆ ਪਾਛਾ SS SS SS SS SS Sਰ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਮਿਟੀ

ਨ
————ਰੁਂ- ਰੁਂ—————— ਸਂ——————————————————ਧੁ– ਧੁ—
ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੀ SS ਪੇੜੈ ਪਈ ਕੁਮ੍ਹਿਆਰ ॥ ਘੜਿ ਭਾਂਡੇ ਇਟਾ ਕੀਆ ਜਲਦੀ ਕਰੇ ਪੁਕਾ SSਰ ॥ ਜਲਿ
——————ਪ—————————— ਮ——————————————ਗਰੁ ਰੁ——
ਜਲਿ ਰੋਵੈ ਬਪੁੜੀ ਝੜਿ ਝੜਿ ਪਵਹਿ ਅੰਗਿਆਰੁ ॥ ਨਾਨਕ ਜਿਨਿ ਕਰਤੈ ਕਾਰਣੁ ਕੀਆ SS ਸੋ ਜਾਣੈ
—ਸ——
ਕਰਤਾਰੁ ॥ ੨ ॥

ਸ— ਸ ਗ ਗ
ਪਉੜੀ ॥ ਬਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ ॥
ਸਤਿਗੁਰ ਵਿਚਿ ਆਪੁ ਰਖਿਓਨੁ ਕਰਿ ਪਰਗਟੁ ਆਖਿ ਸੁਣਾਇਆ ॥
ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਸਦਾ ਮੁਕਤੁ ਹੈ ਜਿਨਿ ਵਿਚਹੁ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇਆ ॥
ਉਤਮੁ ਏਹੁ ਬੀਚਾਰੁ ਹੈ ਜਿਨਿ ਸਚੇ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ॥
ਜਗਜੀਵਨੁ ਦਾਤਾ ਪਾਇਆ ॥ ੬ ॥*

ਰਾਗ ਭੈਰਉ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਿਆਰੇ ਆਇ ਮਿਲੁ ਮੈ ਚਿਰੀ ਵਿਛੁੰਨੇ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਬਹੁਤ ਬੈਰਾਗਿਆ ਹਰਿ ਨੈਣ ਰਸਿ ਭਿੰਨੇ ॥

*ਛੇਵੀਂ, ਸਤਵੀਂ ਤੇ ਅਠਵੀਂ ਪਉੜੀ ਭੀ—"ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੈ"—ਵਾਲੀ ਧੁਨ ਤੇ ਗਾਓ ।

ਮੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਤਿਆਰਾ ਦਸਿ ਗੁਰੁ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਮਨੁ ਮੰਨੇ ॥
ਹਉ ਮੂਰਖੁ ਕਾਰੈ ਲਾਈਆ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕੰਮੇ ॥ ੩ ॥

×				o				×				o			
ਸ	ਮ	ਮ	ਮਗ	ਮਪ	—	ਪਧੁ	ਮ	ਪ	ਪਧੁ	ਸੰਨ	ਧੁ	ਪ	—	—	ਪਧੁ
ਗੁ	ਰ	ਮੁ	ਖS	ਪਿਆ	S	ਰੇS	S	ਆ	SS	SS	ਇ	ਮਿਲ	S	S	ਮੈS
ਮ	ਨ	ਤ	ਨੇS	ਬਹੁ	S	ਤS	ਬੈ	ਰਾ	SS	SS	ਗਿ	ਆ	S	S	SS
ਮੂ	S	ਰ	ਖS	ਕਾS	S	ਰੈS	S	ਲਾ	SS	SS	ਈ	ਆ	S	S	SS
ਸੰ	ਸੰਨ	ਸੰਰੰ	ਰੰ	ਸੰਨ	ਸੰਨ	ਧੁਪ	ਮ	ਪ	ਪਧੁ	ਸੰਨ	ਧੁ	ਪ	—	—	ਪ
ਚਿ	ਰੀS	SS	ਵਿ	ਛੁੰS	SS	ਨੇS	S	ਗਾ	SM	ਰਾS	S	ਜੇ	S	S	ਮੇਰਾ
ਹ	SS	ਰS	S	ਨੇS	SS	ਣS	S	ਰ	ਸS	ਭਿੰS	S	ਨੇ	S	S	S →
ਨਾ	SS	SS	S	ਨS	ਕS	SS	S	ਹ	ਰS	ਕੰS	S	ਮੇ	S	S	S
ਪ	ਰੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰਰੰ	ਗੁੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਪ	ਧੁ	ਸੰ	—	—	—
→ ਮੈ	ਹਰਿ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਪਿਆ	S	ਰਾS	S	S	ਦ	ਸ	ਗੁ	ਰ	S	S	S
ਸੰ	ਸੰਨ	ਸੰਰੰ	ਰੰ	ਸੰਨ	ਸੰਨ	ਧੁਪ	ਮ	ਪ	ਪਧੁ	ਸੰਨ	ਧੁ	ਪ	—	—	ਪ
ਮਿS	ਲS	SS	S	ਹS	SS	ਰS	S	ਮ	ਨS	ਮੰS	S	ਨੇ	S	S	ਹਉ

ਸੰ——— ਨ——————————— ਸੰ———————————
ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਆਇਆ ਹਉ ਵਿਚਿ ਗਇਆ ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਜੰਮਿਆ ਹਉ ਵਿਚਿ ਮੁਆ ॥

ਨ
ਰੁੰ——————— ਸੰ———————ਨਸੰਰੁੰਸੰ ਧੁ– ਪ–
ਹਉ ਵਿਚਿ ਦਿਤਾ ਹਉ ਵਿਚਿ ਲਇਆ ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਖਟਿਆ ਹਉ ਵਿਚਿ ਗਿਆ SSSS SS ॥ ਹਉ

ਨ ਗ
——————— ਮ———————ਮਪ ਧੁ– ਪਮ ਰੁ– ਸ———————
ਵਿਚਿ ਸਚਿਆਰੁ ਕੂੜਿਆਰੁ ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਵੀਚਾ SS SS SS Sਰੁ ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਨਰਕਿ

——————— ਮ——————— ਪ———————
ਸੁਰਗਿ ਅਵਤਾਰੁ ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਹਸੈ ਹਉ ਵਿਚਿ ਰੋਵੈ ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਭਰੀਐ ਹਉ ਵਿਚ ਧੋਵੈ

ਨ
ਮਪ ਧੁ– ਨ——————— ਸੰ——————— ਰੁੰ———
SS SS ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਜਾਤੀ ਜਿਨਸੀ ਖੋਵੈ ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਮੂਰਖੁ ਹਉ ਵਿਚਿ ਸਿਆਣਾ ॥ ਮੋਖ ਮੁਕਤਿ

ਨ
——————— ਸੰ———————ਧੁ– ਧੁ———————
ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਾ ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਮਾਇਆ ਹਉ ਵਿਚਿ ਛਾਇਆ SS ॥ ਹਉਮੈ ਕਰਿ ਕਰਿ ਜੰਤ

ਗ
———ਪਮ– ਮ———————ਗਮਪਮ ਰੁ– ਰੁ———————ਸ— ਸ—
ਉਪਾਇਆ SSS ॥ ਹਉਮੈ ਬੂਝੈ ਤਾ ਦਰੁ ਸੂਝੈ SS SS SS ॥ ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣਾ ਕਥਿ ਕਥਿ ਲੂਝੈ ॥ ਨਾਨਕ

ਨ਼
———————ਧੁ.– ਰੁ———————ਸ ਸ——— ਗ———————ਮ——
ਹੁਕਮੀ ਲਿਖਿਐ ਲੇ SS ਖ ॥ ਜੇਹਾ ਵੇਖਹਿ ਤੇਹਾ ਵੇਖੁ ॥ ਮਹਿਲਾ ੨ ॥ ਹਉ ਮੈ ਏਹਾ ਜਾਤਿ ਹੈ ਹਉ ਮੈ

ਨ ਨ
—— ਪ ————————ਮਪ ਧ਼- ਸਂ- ਰ਼ਂ————
ਕਰਮ ਕਮਾਹਿ ॥ ਹਉਮੈ ਏਈ ਬੰਧਨਾ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੋਨੀ ਪਾਹਿ ss ss ss ॥ ਹਉਮੈ ਕਿਥਹੁ ਉਪਜੈ ਕਿਤੁ

ਨ ਪ ਨ ਨ
ਸਂ————————ਧ਼- ਮ- ਧ਼- ਸਂ- ਗਂ—
ਸੰਜਮਿ ਇਹ ਜਾਇ ॥ ਹਉਮੈ ਇਹੋ ਹੁਕਮੁ ਹੈ ਪਇਐ ਕਿਰਤਿ ਫਿਰਾਹਿ ss ss ss ss ॥ ਹਉਮੈ

ਨ
———-ਗਂਰ਼ਂ ਰ਼——— —ਸਂ————ਨਸਂਰ਼ਂਸਂ ਧ਼- ਧ਼————
ਦੀਰਘ ਰੋਗੁ ਹੈ s ਦਾਰੂ ਭੀ ਇਸੁ ਮਾਹਿ ॥ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਜੇ ਆਪਣੀ ssss ss ਤਾ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ

ਨ ਗ
—— ਪ————ਮਪ ਧ਼- ਪਮ ਰ਼- ਰ਼————ਸ
ਕਮਾਹਿ ॥ ਨਾਨਕ ਕਹੈ ਸੁਣਹੁ ਜਨਹੁ ss ss ss ss ਇਤੁ ਸੰਜਮਿ ਦੁਖ ਜਾਹਿ ॥ ੨ ॥

ਸ- ਗ ਗ ਰ਼ ਸ
ਪਉੜੀ ॥ ਸੇਵ ਕੀਤੀ ਸੰਤੋਖੀਈਂ ਜਿਨ੍ਹੀ ਸਚੋ ਸਚੁ ਧਿਆਇਆ ॥
ਓਨ੍ਹੀ ਮੰਦੈ ਪੈਰੁ ਨ ਰਖਿਓ ਕਰਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤੁ ਧਰਮੁ ਕਮਾਇਆ ॥
ਓਨ੍ਹੀ ਦੁਨੀਆ ਤੋੜੇ ਬੰਧਨਾ ਅੰਨੁ ਪਾਣੀ ਥੋੜਾ ਖਾਇਆ ॥
ਤੂੰ ਬਖਸੀਸੀ ਅਗਲਾ ਨਿਤ ਦੇਵਹਿ ਚੜਹਿ ਸਵਾਇਆ ॥
ਵਡਿਆਈ ਵਡਾ ਪਾਇਆ ॥ ੭ ॥

ਰਾਗ-ਭੈਰਉ, ਤਾਲ-ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਮਾਤ੍ਰੇ ੧੬

ਗੁਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਿੰਨੀ ਦੇਹੁਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਬੁਰਕੇ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਜਿਨਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਮਨਿ ਭਾਈਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਿ ਛਕਿ ਛਕੇ ॥
ਗੁਰ ਤੁਠੈ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਚੂਕੇ ਧਕ ਧਕੇ ॥
ਹਰਿ ਜਨੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹੋਇਆ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਇਕੇ ॥ ੪ ॥ ੮ ॥

੦				੩				×				੨		ਗ	ਮ
ਨ														ਗੁ	ਰ
ਧ਼	—	ਪ	ਮ	ਗ	—	ਮ	ਗ	ਰ਼	ਰ਼	ਸ	—	—	—	—	—
ਅੰ	s	ਮ੍ਰਿ	ਤ	ਭਿੰ	s	ਨੀ	s	ਦੇ	ਹੁ	ਰੀ	s	s	s	s	s
ਗੁ	ਰ	ਬਾ	s	ਣੀ	s	ਮ	ਨ	ਭਾ	ਈ	ਆ	s	s	s	s	s
ਗੁ	ਰ	ਤੁ	s	ਠੈ	s	ਹ	ਰਿ	ਪਾ	s	ਇਆ	s	s	s	s	s
ਹ	ਰਿ	ਜ	ਨੁ	ਹ	ਰਿ	ਹ	ਰਿ	ਹੋ	s	ਇ	s	s	s	s	s →
ਮ	—	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ਼	ਸਂ	ਨ	ਧ਼	—	ਪ	—	ਗ	ਮ
ਅੰ	s	ਮ੍ਰਿ	ਤ	ਬੁ	ਰ	ਕੇ	s	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	s	ਜੇ	s	ਜਿ	ਨਾ
ਅੰ	s	s	s	ਮ੍ਰਿ	ਤ	s	s	ਛ	ਕ	ਛ	s	ਕੇ	s	s	s
ਚੂ	s	s	s	ਕੇ	s	s	s	ਧ	ਕ	ਧ	s	ਕੇ	s	s	s
ਸਂ	—	—	—	ਨ	—	ਸਂ	ਰ਼ਂ	ਸਂ	ਨ	ਧ਼	—	ਪ	—	ਗ	ਮ
ਨਾ	s	s	s	ਨ	s	ਕ	s	ਹ	ਰਿ	ਇ	s	ਕੇ	s	s	s

ਨ
ਧ ਧ ਪ ਮ | ਗ ਮ ਪ ਧ | ਸਂ—— ਸਂ——— ਨ———
ਹ ਰਿ ਜ ਨ | ਹ ਰਿ ਹ ਰਿ | ਹੋਇਆ ॥ ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਪੁਰਖਾਂ ਬਿਰਖਾਂ

ਨ
———ਸਂ———— ਰੁ————————ਸਂ————ਨਸਂਰੁਸਂ ਧੁ- ਧੁ————
ਤੀਰਥਾਂ ਤਟਾਂ ਮੇਘਾਂ ਖੇਤਾਂਹ ॥ ਦੀਪਾਂ ਲੋਆਂ ਮੰਡਲਾਂ ਖੰਡਾਂ ਵਰਭੰਡਾਂ ઽઽઽઽ ઽઽ ॥ ਅੰਡਜ ਜੇਰਜ

ਗ
————ਪ———— ਮ———————ਗਮਪਮ ਰੁ- ਰੁ—————— ਸ———
ਉਤਭੁਜਾਂ ਖਾਣੀ ਸੇਤਜਾਂਹ ॥ ਸੋ ਮਿਤਿ ਜਾਣੈ ਨਾਨਕਾ ઽઽઽઽ ઽઽ ਸਰਾਂ ਮੇਰਾਂ ਜੰਤਾਹ ॥ ਨਾਨਕ ਜੰਤ

ਨ
——————————ਧੁ- ਰੁ———————ਸ—— ———— ਗ——
ਉਪਾਇ ਕੈ ਸੰਮਾਲੇ ਸਭਨਾਂਹ ઽ ઽ ॥ ਜਿਨਿ ਕਰਤੈ ਕਰਣਾ ਕੀਆ ਚਿੰਤਾ ਭਿ ਕਰਣੀ ਤਾਹ ॥ ਸੋ ਕਰਤਾ

———ਮ——————— ਪ———————ਧੁ—————— ਨ———
ਚਿੰਤਾ ਕਰੇ ਜਿਨਿ ਉਪਾਇਆ ਜਗੁ ॥ ਤਿਸੁ ਜੋਹਾਰੀ ਸੁਆਸਤਿ ਤਿਸੁ, ਤਿਸੁ ਦੀਬਾਣੁ ਅਭਗੁ ॥ ਨਾਨਕ ਸਚੇ

———ਸਂ——————ਸਂ- ਰੁ———————————— ਸਂ-
ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਕਿਆ ਟਿਕਾ ਕਿਆ ਤਗੁ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਲਖ ਨੇਕੀਆ ਚੰਗਿਆਈਆ ਲਖੁ ਪੁਨਾ ਪਰਵਾਣੁ ॥ ਲਖ

ਨ ਪ ਨ ਨ
——————————ਧੁ- ਮ- ਧੁ- ਸਂ- ਗਂ——————ਰੁ- ਰੁ————
ਤਪ ਉਪਰਿ ਤੀਰਥਾਂ ਸਹਜ ਜੋਗ ਬੇਬਾ ઽઽ ઽઽ ઽઽ ઽ ਣ ॥ ਲਖ ਸੂਰਤਣ ਸੰਗਰਾ ઽઽ ਮ ਰਣ ਛੁਟਹਿ

ਨ
——— ਸਂ——————————ਧੁ—————— ਪ————————
ਪਰਾਣ ॥ ਲਖ ਸੁਰਤੀ ਲਖ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ઽ ਪੜੀਅਹਿ ਪਾਠ ਪੁਰਾਣ ॥ ਜਿਨਿ ਕਰਤੈ ਕਰਣਾ ਕੀਆ

ਪ———————— ਮ————————ਮਪ ਧੁ- ਪਮ ਗਰੁ- ਰੁ————ਸ————
ਲਿਖਿਆ ਆਵਣ ਜਾਣ ॥ ਨਾਨਕ ਮਤੀ ਮਿਥਿਆ ઽઽ ઽઽ ઽઽ ઽઽ ਕਰਮੁ ਸਚਾ ਨੀਸਾਣੁ ॥ ੨ ॥

ਸ- ਗਗ ਰੁਸ———
ਪਉੜੀ ॥ ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਏਕੁ ਤੂੰ ਜਿਨਿ ਸਚੋ ਸਚੁ ਵਰਤਾਇਆ ॥
ਜਿਸੁ ਤੂੰ ਦੇਹਿ ਤਿਸੁ ਮਿਲੈ ਸਚੁ ਤਾ ਤਿਨੀ ਸਚੁ ਕਮਾਇਆ ॥
ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਸਚੁ ਪਾਇਆ ਜਿਨ ਕੈ ਹਿਰਦੈ ਸਚੁ ਵਸਾਇਆ ॥
ਮੂਰਖ ਸਚੁ ਨ ਜਾਣਨੀ ਮਨਮੁਖੀ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ॥
ਵਿਚਿ ਦੁਨੀਆ ਕਾਹੇ ਆਇਆ ॥ ੮ ॥

(ਰਾਗ ਭੈਰਉ ਸਮਾਪਤ)

ਰਾਗ ਜਿਲਹਾ

ਵਾਦੀ—ਸ	ਠਾਠ—ਕਾਫੀ	ਸਮਾਂ—ਸਮੇਂ ਦਾ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ।
ਸੰਵਾਦੀ—ਮ	ਜਾਤਿ = ਵਕ੍ਰ-ਸੰਪੂਰਣ	ਸੁਰ—ਗਾ, ਨੀ, ਦੋਵੇਂ ਕੋਮਲ ਤੀਵਰ ਲਗਦੇ ਹਨ।

ਆਰੋਹ—ਸ, ਨੁਧ਼ਨੁਸ ਗਮ, ਗੁ ਰ ਸ—ਗ ਮ, ਪ ਨ, ਸਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਂ, ਨੁ ਧ ਪ ਮ ਗੁ ਰ, ਨੁਧ਼ਨੁਸ।

ਮ
ਪਕੜ—ਸ, ਗਮ, ਪ ਗੁਰ, ਨੁਧਨੁਸ—।

ਕਾਫੀ ਠਾਠ ਦੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਖੜਜ ਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਮੱਧਮ ਜਾਂ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਖਭ ਤੇ ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨ ਓੜਵ-ਸੰਪੂਰਣ ਜਾਤਿ ਦਾ ਰਾਗ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਸੰਗੀਤ ਕਰਤਾ ਇਸ ਨੂੰ 'ਜਿਲਹਾ ਕਾਫੀ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਕ ਮਿਸ਼੍ਰਿਤ ਰਾਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਰੂਪ, 'ਪੀਲੂ' ਰਾਗ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪੀਲੂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਰਿਖਭ ਹੈ।

ਮ
ਇਸ ਵਿਚ "ਗੁਰਸ, ਨੁਧ, ਨੁਸ" ਜਾਂ ਗਮ, ਪ ਗੁਰ, ਨੁਸਰ—ਨੁਧ ਨੁਸ—ਤਾਨ ਬਾਰ ਬਾਰ ਲਗਦੀ ਹੈ।

ਜਿਲਹਾ, ਪੀਲੂ, ਪਹਾੜੀ, ਬਰਵਾ ਤੇ ਭੈਰਵੀ ਆਦਿਕ ਰਾਗਾਂ ਨੂੰ ਮੱਧਮ ਸੁਰ ਤੋਂ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਵ—ਮੱਧਮ ਸੁਰ ਨੂੰ ਸਾ (ਖੜਜ) ਮੰਨ ਕੇ ਗਾਉਣਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਮੰਦ੍ਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਪੰਚਮ ਤੋਂ ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਦੇ ਨਿਖਾਦ ਤਕ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਭੀ ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੱਧਮ ਸੁਰ ਨੂੰ ਸਾ-ਕਾਯਮ ਕਰਕੇ ਗਾਓ।

ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਿੱਠਾ ਤੇ ਲੋਕ-ਪ੍ਰਿਅ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੀਤ, ਭਜਨ, ਗ਼ਜ਼ਲ, ਕਵਾਲੀ, ਠੁਮਰੀ ਆਦਿਕ ਹੀ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਖਯਾਲ ਜਾਂ ਧ੍ਰੁਪਦ ਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਰਾਗ ਨਹੀਂ। ਸਾਡੇ ਰਾਗੀ-ਰਬਾਬੀ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸੁੰਦਰ ਰੀਤਾਂ ਭਾਵ ਧੁਨਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਵੇਲੇ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸੁਰ-ਵਿਸਥਾਰ (ਅਲਾਪ)

੧. ਸ—ਨੁਧ, ਨੁਸ—ਨੁਧਨੁਰ, ਗਮਗੁਰਸ—ਨੁਸਗੁਰਸਨੁਧ, ਨੁਸ—।

੨. ਸ—ਨੁਧ, ਮ, ਧਨੁਸ—ਨੁਧ, ਨੁਰਗਮ, ਗੁਰਸ—ਨੁਸਰਨੁਧ, ਨੁਸ—ਨੁਸਗੁਰਸਰਨੁਧ, ਨੁਸ—।

੩. ਸ—ਨ਼ਧ਼ਨ਼ਸ—ਮ਼, ਧ਼ਨ਼ਸ—ਗ, ਮ; ਗੁਰਸਨ਼ਧ਼, ਨ਼ਸ—ਨ਼ਰਗਮ, ਪਮਗੁਰ, ਨ਼ਸਰਨ਼ਧ਼, ਨ਼ਸ—

ਗਮਗੁਰ, ਨ਼ਸਗੁਰਸਨ਼ਧ਼, ਨ਼ਸ—ਨ਼ਧ਼ਪ਼ਮ਼, ਪ਼, ਨ਼, ਸ, ਰਨ਼ਧ਼ਨ਼ਸ— ।

ਮ

੪. ਸ—ਨ਼ਧ਼, ਨ਼ਰਗਮ; ਗੁਰਸ—ਨ਼ਸਗਮਪ, ਮਧਪ, ਗਮ੍ਹ, ਪ ਗੁ,ਰਸ—ਨ਼ਧ਼ਨ਼ਰਗਮਗੁਰਸ—ਨ਼ਸਗੁਰ

ਸਰਨ਼ਧ਼, ਨ਼ਸ—ਗਮ, ਨ਼ਸਗਮ, ਪਮਗੁਰ, ਨ਼ਸਗੁਰਸਰਨ਼ਧ਼, ਨ਼ਸ—ਮ਼ਪ਼ਨ਼ਸਗੁਰਸਨ਼ਧ਼, ਨ਼ਸ— ।

੫. ਨ਼ਸਗਮਪ, ਗਮਧਪ, ਮਗਮਗੁਰ, ਨ਼ਧ਼ਨ਼ਸ—ਨ਼ਸਗਮਪ, ਗਮ—ਮਧਪ, ਨੁਧਪਮਗੁਰ, ਨ਼ਸਰਨ਼ਧ਼,

ਨ਼ਸ—ਮ, ਪ ਨ, ਸਂ—ਨਧ, ਨੁਧਪਮਗੁਰ, ਨ਼ਧ਼, ਨ਼ਸ—ਮ, ਪ ਨ, ਸਂ—ਨੁਧਨੁਸਂ—ਨੁਧਪਮਗਮ,

ਧਪਨੁਧਪਮਗੁਰ, ਨ਼ਸਗੁਰਸਰ ਨ਼ਧ਼, ਨ਼ਸ— ।

ਰਾਗ–ਜਿਲਹਾ, ਤਾਲ–ਕਹਿਰਵਾ

ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰ ਹੈ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਸੇ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਚਾ ਸਾਹੁ ਹੈ ਸਿਖ ਦੇਇ ਹਰਿ ਰਾਸੇ ॥
ਧਨ ਧੰਨੁ ਵਣਜਾਰਾ ਵਣਜੁ ਹੈ ਗੁਰੁ ਸਾਹੁ ਸਾਬਾਸੇ ॥
ਜਨੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰੁ ਤਿਨ੍ਹੀ ਪਾਇਆ ਜਿਨ ਧੁਰਿ ਲਿਖਤੁ ਲਿਲਾਟਿ ਲਿਖਾਸੇ ॥ ੧ ॥
(ਆਸਾ ਮ: ੪, ਪੰਨਾ ੪੪੯)

੦				×				੦				×			
ਸ	—	ਪ਼	ਨ਼	ਸ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਮ	ਧ਼	ਨ਼	ਸ	ਰ	ਸ	—
*	*	ਹ	ਰਿ	ਅੰ	ऽ	ਮ੍ਰਿ	ਤ	ਭ	ਗ	ਤ	ਭੰ	ਡਾ	ਰ	ਹੈ	ऽ
ਜੇ	ऽ,	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਤ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ऽ	ਚਾ	ऽ	ਸਾ	ਹੁ	ਹੈ	ऽ
ਸੇ	ऽ,	ਧ	ਨ	ਧੰ	ਨ	ਵ	ਣ	ਜਾ	ऽ	ਰਾ	ऽ	ਵਣ	ਜ	ਹੈ	ऽ
—	—	ਸ	ਸ	ਸ	ਰ	ਸ	ਨ਼	ਧ਼	ਮ਼	ਧ਼	ਨ਼	ਸ	ਨ਼	ਸ	ਰ
ऽ	ऽ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਤ	ਗੁ	ਰ	ਪਾ	ऽ	ਸੇ	ऽ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ऽ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਸਿ	ਖ	ऽ	ऽ	ਦੇ	ऽ	ऽ	ऽ	ਹ	ਰ	ਰਾ	ऽ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਗੁ	ऽ	ਰ	ऽ	ਸਾ	ऽ	ਹੁ	ऽ	ਸਾ	ऽ	ਬਾ	ऽ
ਸ	—	ਗ	ਮ	ਪ	—	ਪ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਪ	ਮ	—
ਸੇ	ऽ	ਜ	ਨ	ਨਾ	ऽ	ਨ	ਕ	ਗੁ	ਰ	ਤਿ	ਨ੍ਹੀ	ਪਾ	ऽ	ਇਆ	ऽ
—	—	ਪ	ਪ	ਮ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਨ਼	ਧ਼	ਨ਼	ਸ	ਰ
ऽ	ऽ	ਜਿਨ	ਧੁਰ	ਲਿ	ਖ	ਤ	ਲਿ	ਲਾ	ऽ	ਟ	ऽ	ਲਿ	ऽ	ਖਾ	ऽ
ਸ	—	ਧ਼	ਨ਼	ਸ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਧ਼	ਨ਼	ਸ—			
ਸੇ	ऽ	ਜ	ਨ	ਨਾ	ऽ	ਨ	ਕ	ਗੁ	ਰ	ਤਿ	ਨ੍ਹੀ	ਪਾਇਆ———			

ਮ——— ਗ————————————— ਮ—————
ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਪੜਿ ਪੜਿ ਗਡੀ ਲਦੀਅਹਿ ਪੜਿ ਪੜਿ ਭਰੀਅਹਿ ਸਾਥ ॥ ਪੜਿ ਪੜਿ ਬੇੜੀ ਪਾਈਐ

——————ਪਮਗੁਰ- ਰ————————————ਗੁਰਸ-
ਪੜਿ ਪੜਿ ਗਡੀਅਹਿ ਖਾ ऽऽऽऽ ਤ ॥ ਪੜੀਅਹਿ ਜੇਤੇ ਬਰਸ ਬਰਸ ਪੜੀਅਹਿ ਜੇਤੇ ਮਾ ऽऽऽਸ ॥

ਸ——————————ਨੁ.ਧ਼- ਮ਼ ਧ਼ਨੁ. ਸ—————ਧ਼ ਨੁ. ਸ ਰ
ਪੜੀਐ ਜੇਤੀ ਆਰਜਾ ਪੜੀਅਹਿ ਜੇਤੇ ਸਾ ऽ ऽ ਸ ॥ ਨਾਨਕ ਲੇਖੈ ਇਕ ਗਲ ਹੋਰੁ ਹਉਮੈ ਝਖਣਾ

ਸ ਸ——— ਨੁ.ਸਗਮਪ- ਪ——————— ਮਪਧਨੁ- ਨੁ———
ਝਾਖ ॥ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ****** ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਪੜਿਆ ਤੇਤਾ ਕੜਿਆ ॥ ਆ ऽऽऽऽ ਬਹੁ ਤੀਰਥ

——————ਧਪ- ਮ——————ਪਮਗੁਰ- ਰ————ਗੁਰਸ
ਭਵਿਆ ਤੇਤੋ ਲਵਿਆ ऽऽऽ ॥ ਬਹੁ ਭੇਖ ਕੀਆ ਦੇਹੀ ਦੁਖੁ ਦੀਆ ऽऽऽऽऽ ॥ ਸਹੁ ਵੇ ਜੀਆ ऽऽऽ

ਸ—ਨੁ.ਧ਼ ਨੁ.ਸ- ਗ——————————ਰਸ- ਮ——————————
ਆਪਣਾ ऽ ਕੀਆ ॥ ਅੰਨ ਨ ਖਾਇਆ ਸਾਦੁ ਗਵਾਇਆ ऽऽऽ ॥ ਬਹੁ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ਦੂਜਾ ਭਾਇਆ ॥

ਪ——————————ਧਪਮਗੁਰ- ਰ————ਗੁਰਸ ਸ——————
ਬਸਤ੍ਰ ਨ ਪਹਰੈ ਅਹਿਨਿਸਿ ਕਹਰੈ ऽऽऽऽऽऽ ॥ ਮੋਨਿ ਵਿਗੂਤਾ ऽऽऽ ਕਿਉ ਜਾਗੈ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਸੂਤਾ ॥

ਨੁ.——————————ਧ਼ਪ਼- ਮ਼——ਪ਼——ਨੁ.————— ਸ———
ਪਗ ਉਪੇਤਾਣਾ ਆਪਣਾ ਕੀਆ ਕਮਾਣਾ ऽऽऽ ॥ ਅਲੁਮਲੁ ਖਾਈ ਸਿਰਿ ਛਾਈ ਪਾਈ ॥ ਮੂਰਖਿ ਅੰਧੈ

———— ਗੁ———————————ਰੰਸ- ਗ——————— ਮ——
ਪਤਿ ਗਵਾਈ ॥ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਕਿਛੁ ਥਾਇ ਨ ਪਾਈ ऽऽऽ ॥ ਰਹੈ ਬੇਬਾਣੀ ਮੜੀ ਮਸਾਣੀ ॥ ਅੰਧੁ ਨ

———————— ਪ———————————ਧਨੁਧਸਂ- ਨੁ——————
ਜਾਣੈ ਫਿਰਿ ਪਛੁਤਾਣੀ ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੇ ਸੋ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ऽऽऽऽऽ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ

ਧਪ- ਮ————————ਪਮਗੁਰ ਰ——————————ਰਗੁ ਪਮ ਗੁਰਸ
ऽऽऽ ॥ ਨਾਨਕ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਪਾਏ ऽऽऽऽ ॥ ਆਸ ਅੰਦੇਸੇ ਤੇ ਨਿਹਕੇਵਲੁ ਹਉऽ ਮੈऽ ਸਬਦਿ

ਸ ਸ—
ਜਲਾਏ ॥ ੨ ॥ ਪਉੜੀ ॥

o				×				o				×			
ਨੁ.	ਧ਼	ਪ਼	ਧ਼	ਨੁ.	ਨੁ.	ਸ	—	—	—	ਨੁ.	ਧ਼	ਨੁ.	—	ਰ	ਰ
ਭਗਤ	ਤੇ	ਰੈ	ਮਨ	ਭਾ	ਵ	ਦੇ	ऽ	ऽ	ऽ	ਦ	ਰ	ਸੋ	ऽ	ਹ	ऽ
ਨਾ	ਨਕ	ਕਰ	ਮਾ	ਬਾ	ਹ	ਰੇ	ऽ	ऽ	ऽ	ਦ	ਰ	ਦੋ	ਅ	ऽ	ऽ
ਮੁਲ	ਨ	ਥੁ	ਝਨ	ਆ	ਪ	ਣਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਅ	ਣ	ਹੋ	ऽ	ਦਾ	ऽ
ਹਉ	ਢਾ	ਢੀ	ਕਾ	ਨੀ	ਚ	ਜਾ	ऽ	ऽ	ਤ	ਹੋ	ਰ	ਉ	ऽ	ਤ	ऽ
ਰ	—	ਗੁ	ਰ	ਸ	—	ਰ	ਸ	ਨੁ.	ਧ਼	ਪ	ਧ਼	ਨੁ.	ਨੁ.	ਸ	—
ਨ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਕੀ	ऽ	ਰ	ਤ	ਗਾ	ਵ	ਦੇ	ऽ
ਨ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਲ	ਹ	ਨੀ	ऽ	ਧਾ	ਵ	ਦੇ	ਇਕ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਆ	ऽ	ਪ	ਗ	ਣਾ	ਇ	ਦੇ	ऽ
ਮ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਜਾ	ऽ	ਤ	ਸ	ਡਾ	ਇ	ਦੇ	ऽ
—	—	ਸ	ਸ	ਸ	—	ਪ	—	—	—	—	—	ਮ	ਗੁ	—	ਮ
ऽ	ऽ	ਤਿ	ਨ	ਮੰ	ऽ	ਗਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਜਿ

ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	—	—	—	ਸ	ਸ	ਨ਼.	ਧ	ਨ਼.	ਨ਼.
ਤੁ	ਝੈ	ऽ	ਧਿ	ਆ	ਇ	ਦੇ	ऽ	ऽ	ऽ	ਸਿ	ਰੀ	ਵਾਂ	ਹਿ	ਗੁ	ਰੂ
ਸ	—	—	—	ਸ——											
ਜੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ਵਾਹਿਗੁਰੂ—											

ਪਉੜੀ ॥ ਭਗਤ ਤੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਵਦੇ ਦਰਿ ਸੋਹਨਿ ਕੀਰਤਿ ਗਾਵਦੇ ॥
ਨਾਨਕ ਕਰਮਾ ਬਾਹਰੇ ਦਰਿ ਢੋਅ ਨ ਲਹਨੀ ਧਾਵਦੇ ॥
ਇਕਿ ਮੂਲੁ ਨ ਬੁਝਨਿ ਆਪਣਾ ਅਣਹੋਦਾ ਆਪੁ ਗਣਾਇਦੇ ॥
ਹਉ ਢਾਢੀ ਕਾ ਨੀਚ ਜਾਤਿ ਹੋਰਿ ਉਤਮ ਜਾਤਿ ਸਦਾਇਦੇ ॥
ਤਿਨ੍ਹ ਮੰਗਾ ਜਿ ਤੁਝੈ ਧਿਆਇਦੇ ॥ ੯ ॥

ਰਾਗ-ਜਿਲਹਾ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਚੁ ਸਾਹੁ ਹਮਾਰਾ ਤੂੰ ਧਣੀ ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਵਣਜਾਰਾ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਸਭ ਭਾਂਡੇ ਤੁਧੈ ਸਾਜਿਆ ਵਿਚਿ ਵਸਤੁ ਹਰਿ ਥਾਰਾ ॥
ਜੋ ਪਾਵਹਿ ਭਾਂਡੇ ਵਿਚਿ ਵਸਤੁ ਸਾ ਨਿਕਲੈ ਕਿਆ ਕੋਈ ਕਰੇ ਵੇਚਾਰਾ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਉ ਹਰਿ ਬਖਸਿਆ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰਾ ॥ ੨ ॥

○				×				○				×			
ਸ	—	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਸ	—	ਨ਼.	ਧ	ਨ਼.	ਨ਼.	ਸ	—
*	*	ਸ	ਚੁ	ऽ	ਸਾ	ਹੁ	ਹ	ਮਾ	ऽ	ਰਾ	ऽ	ਤੂੰ	ਧ	ਣੀ	ऽ
ਜੇ	ऽ,	ਸ	ਭ	ऽ	ਭਾ	ऽ	ਡੇ	ਤੂ	ऽ	ਧੈ	ऽ	ਸਾ	ਜਿ	ਆ	ऽ
ਰਾ	ऽ,	ਜੋ	ऽ	ਪਾ	ਵਹਿ	ਭਾਂ	ਡੇ	ਵਿ	ਚ	ਵਸ	ਤ	ਸਾ	ਨਿਕ	ਲੈ	ऽ
ਰਾ	ऽ,	ਜ	ਨ	ऽ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਕਉ	ऽ	ਹ	ਰਿ	ਬਖ	ਸਿ	ਆ	ऽ
—	—	ਨ਼.	ਧ	ਨ਼.	ਨ਼	ਰ	ਰ	ਰ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਰ
ऽ	ऽ	ਸ	ਭੰ	ਜਗ	ਤ	ਵ	ਣ	ਜਾ	ऽ	ਰਾ	ऽ	ऽ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਵਿ	ऽ	ਚ	ऽ	ਵ	ऽਸ	ਤ	ऽ	ऽ	ਹ	ਰ	ਥਾ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਕਿਆ	ऽ	ਕੋ	ਈ	ਕ	ਰੇ	ऽ	ऽ	ऽ	ਵੇ	ऽ	ਚਾ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਹ·	ऽ	ਰ	ऽ	ਭ	ਗ	ਤ	ऽ	ऽ	ਭੰ	ऽ	ਡਾ
ਸ	—	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਸ	—	ਨ਼.	ਧ	ਸਾ——			
ਰਾ	ऽ	ਜ	ਨ	ऽ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਕੋ	ऽ	ਹ	ਰਿ	ਬਖਸਿਆ——			

ਮ——— ਗ——————————— ਮ———————————
ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਕੂੜੁ ਰਾਜਾ ਕੂੜੁ ਪਰਜਾ ਕੂੜੁ ਸਭੁ ਸੰਸਾਰੁ ॥ ਕੂੜੁ ਮੰਡਪ ਕੂੜੁ ਮਾੜੀ ਕੂੜੁ ਬੈਸਣਹਾ

ਪਮਗੁਰ- ਰ——————————— ਸ———————————
ऽऽऽऽ ਰੁ ॥ ਕੂੜੁ ਸੁਇਨਾ ਕੂੜੁ ਰੁਪਾ ਕੂੜੁ ਪੈਨ੍ਹਣਹਾਰੁ ॥ ਕੂੜੁ ਕਾਇਆ ਕੂੜੁ ਕਪੜੁ ਕੂੜੁ ਰੂਪੁ ਅਪਾ

ਗੁਰਸਨ਼.ਧ- ਮ ਧਨ਼. ਸ———ਨ਼———ਸ ਨ਼.ਸਗਮਪ- ਪ———————
ऽऽऽऽऽ ਰ ॥ ਕੂੜੁ ਮੀਆਂ ਕੂੜੁ ਬੀਬੀ ਖਪਿ ਹੋਇ ਖਾਰੁ ॥ ****** ਕੂੜਿ ਕੂੜੈ ਨੇਹੁ ਲਗਾ

———————————ਧਨ੍————————————————————ਧਪ— ਮ——————
ਵਿਸਰਿਆ ਕਰਤਾਰੁ ॥ ਕਿਸ ਨਾਲਿ ਕੀਚੈ ਦੋਸਤੀ ਸਭੁ ਜਗੁ ਚਲਣ ਹਾ ऽ ऽ ਰ ॥ ਕੂੜੁ ਮਿਠਾ ਕੂੜੁ

———————————ਪਮਗੁਰ— ਰ———————————ਗੁਰਸ— ਸ———ਨ੍.ਧ੍ ਸ ਸ———
ਮ ਖਿਉ ਕੂੜੁ ਡੋਬੇ ਪੂ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ਰ ॥ ਨਾਨਕ ਵਖਾਣੈ ਬੇਨਤੀ ऽ ऽ ऽ ऽ ਤੁਧੁ ਬਾਝੁ ਕੂੜੋ ਕੂੜੁ ॥ ਮ: ੧ ॥

ਗ———————————————————ਰਸ— ਮ—————————————————— ਪ—
ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਰਿਦੈ ਸਚੁ ਹੋ ऽ ऽ ਇ ॥ ਕੂੜ ਕੀ ਮਲੁ ਉਤਰੈ ਤਨੁ ਕਰੇ ਹਛਾ ਧੋਇ ॥ ਸਚੁ

———————————————————ਧਪਮਗੁਰ— ਰ——————————————ਗੁਰਸ ਸ————
ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਸਚਿ ਧਰੇ ਪਿਆ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ ਰ ॥ ਨਾਉ ਸੁਣਿ ਮਨੁ ਰਹਸੀਐ ऽ ऽ ऽ ਤਾ ਪਾਏ ਮੋਖ

——— ਨ੍.————————————————ਧਪ੍— ਮ———ਪ———ਨ੍——————
ਦੁਆਰੁ ॥ ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਜੁਗਤਿ ਜਾਣੈ ਜੀਉ ऽ ऽ ऽ ॥ ਧਰਤਿ ਕਾਇਆ ਸਾਧਿ ਕੈ ਵਿਚਿ

——————ਸ ਰਗੁ———————————ਰ ਸ ਰ ਗ————————————————
ਦੇਇ ਕਰਤਾ ਬੀਉ ॥ ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਸਿਖ ਸਚੀ ਲੇਇ ॥ ਦਇਆ ਜਾਣੈ ਜੀਅ ਕੀ ਕਿਛੁ

ਮ——————— ਪ———————————————————————————ਧਨ੍ਧਸਂ— ਨ੍————
ਪੁੰਨ ਦਾਨੁ ਕਰੇਇ ॥ ਸਚੁ ਤਾਂ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਆਤਮ ਤੀਰਥ ਕਰੇ ਨਿਵਾ ऽ ऽ ऽ ऽ ਸ ॥ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੋ

————————————ਧਪ— ਮ————————————————————ਪਮਗੁਰ— ਰ——————
ਪੁਛਿ ਕੈ ਬਹਿ ਰਹੈ ਕਰੇ ਨਿਵਾ ऽ ऽ ਸ ॥ ਸਚੁ ਸਭਨਾ ਹੋਇ ਦਾਰੂ ਪਾਪ ਕਢੈ ਧੋ ऽ ऽ ऽ ऽ ਇ ॥ ਨਾਨਕੁ ਵਖਾਣੈ

———ਰਗੁ ਪਮ ਗੁਰ ਸ ਸ
ਬੇਨਤੀ ਜਿਨ ਸਚੁ ਪ ऽ ਲੈ ऽ ਹੋਇ ॥

ਸ— ਨ੍. ਧ੍ਪ੍ਧ੍ ਨ੍.ਨ੍. ਸ—
ਪਉੜੀ ॥ ਦਾਨੁ ਮਹਿੰਡਾ ਤਲੀ ਖਾਕੁ ਜੇ ਮਿਲੈ ਤ ਮਸਤਕਿ ਲਾਈਐ ॥
ਕੂੜਾ ਲਾਲਚੁ ਛਡੀਐ ਹੋਇ ਇਕ ਮਨਿ ਅਲਖੁ ਧਿਆਈਐ ॥
ਫਲੁ ਤੇਵੇਹੋ ਪਾਈਐ ਜੇਵੇਹੀ ਕਾਰ ਕਮਾਈਐ ॥
ਜ ਹੋਵੈ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਤਾ ਧੂੜਿ ਤਿਨ੍ਾ ਦੀ ਪਾਈਐ ॥
ਮਤਿ ਥੋੜੀ ਸੇਵ ਗਵਾਈਐ ॥ ੧੦ ॥*

ਰਾਗ ਜਿਲਹਾ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਹਮ ਕਿਆ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਵਿਥਰਹ ਸੁਆਮੀ ਤੂੰ ਅਪਰ ਅਪਾਰੋ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਹਰਿਨਾਮੁ ਸਲਾਹਹ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ ਏਹਾ ਆਸ ਅਧਾਰੋ ॥
ਹਮ ਮੂਰਖ ਕਿਛੂਅ ਨ ਜਾਣਹਾ ਕਿਵ ਪਾਵਹ ਪਾਰੋ ॥
ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਕਾ ਦਾਸੁ ਹੈ ਹਰਿ ਦਾਸ ਪਨਿਹਾਰੋ ॥ ੩ ॥

---

*ਦਸਵੀਂ, ਗਿਆਰਵੀਂ ਤੇ ਬਾਹ੍ਰਵੀਂ ਪਉੜੀ ਭੀ "ਭਗਤਿ ਤੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਵਦੇ" ਵਾਲੀ ਧੁਨ ਤੇ ਹੀ ਗਾਓ ।

੦				×				੦				×			
ਪ਼	—	ਧ਼	ਨ਼.	ਸ	—	ਸ	ਸ	ਸ	ਰਸ	ਨ਼.ਧ਼	ਨ਼.	ਸ	ਰ	ਗ	—
*	*	ਹ	ਮ	ਕਿਆ	ઽ	ਗੁ	ਣ	ਤੇ	ઽઽ	ਰੇઽ	ઽ	ਵਿ	ਥ	ਰਹ	ઽ
ਜੇ	ઽ,	ਹ	ਰਿ	ਨਾ	ઽ	ਮ	ਸਾ	ਲਾ	ઽઽ	ਹਹ	ઽ	ਦਿ	ਨ	ਰਾ	ઽ
ਰੋ	ઽ,	ਹ	ਮ	ਮੂ	ઽ	ਰ	ਖ	ਕ	ਛੂ	ਅ	ਨ	ਜਾ	ਣ	ਹਾ	ઽ
ਰ	ਸ	ਧ਼	ਨ਼.	ਸ	ਰ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	—	—	ਨ਼	ਨ਼.	ਧ਼
ਸੁਆ	ਮੀ	ਤੂੰ	ઽ	ਅ	ਪ	ਰ	ਅ	ਪਾ	ઽ	ਰੇ	ઽ	ઽ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ
ઽ	ઽ	ઽ	ਤ	ਏ	ઽ	ਹਾ	ઽ	ਆ	ઽ	ਸ	ઽ	ઽ	ਆ	ઽ	ਧਾ
ઽ	ઽ	ઽ	ઽ	ਕਿ	ઽ	ਵ	ઽ	ਪਾ	ઽ	ਵਹ	ઽ	ઽ	ਪਾ	ઽ	ઽ
															→
ਪ਼	—	ਪ਼	ਪ਼	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ
ਰੋ	ઽ	ਜ	ਨ	ઽ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਹ	ਰਿ	ਕਾ	ઽ	ਦਾ	ਸ	ਹੈ	ઽ
→															
ਸ	—	ਧ਼	ਨ਼.	ਸ	ਰ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	—	—	ਨ਼.	ਨ਼.	ਧ਼
ઽ	ઽ	ઽ	ઽ	ਹ	ઽ	ਰਿ	ઽ	ਦਾ	ઽ	ਸ	ઽ	ઽ	ਪ	ਨਿ	ਹਾ
ਪ਼	—	ਧ਼	ਨ਼.	ਸ	—	ਸ	ਮ	ਸ	ਰਸ	ਨ਼.ਧ਼.	ਨ਼.	ਸ			
ਰੋ	ઽ	ਜ	ਨ	ਨਾ	ઽ	ਨ	ਕ	ਹ	ਰਿઽ	ਕਾઽ	ઽ	ਦਾਸ—			

ਮ————————ਗ————————————————————————ਮ——————————

ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਸਚਿ ਕਾਲੁ ਕੂੜੁ ਵਰਤਿਆ ਕਲਿ ਕਾਲਖ ਬੇਤਾਲ ॥ ਬੀਉ ਬੀਜਿ ਪਤਿ ਲੈ ਗਏ ਅਬ

————————ਪ————————————————ਮਗੁਰ— ਰ————————

ਕਿਉ ਉਗਵੈ ਦਾਲਿ ॥ ਜੇ ਇਕੁ ਹੋਇ ਤ ਉਗਵੈ ਰੁਤੀ ਹੂ ਰੁਤਿ ਹੋ ઽઽઽ ਇ ॥ ਨਾਨਕ ਪਾਹੈ ਬਾਹਰਾ

ਸ——————ਨ਼.————————————————ਧ਼ਪ਼— ਨ਼————————

ਕੋਰੈ ਰੰਗੁ ਨ ਸੋਇ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਖੁੰਬਿ ਚੜਾਈਐ ਸਰਮੁ ਪਾਹੁ ਤਨਿ ਹੋ ઽઽ ਇ ॥ ਨਾਨਕ ਭਗਤੀ ਜੇ ਰਪੈ

ਸ————————ਸ— ਨ਼.ਸਗਮਪ— ਪ————————————————————

ਕੂੜੈ ਸੋਇ ਨ ਕੋਇ ॥ ਮ: ੧ ॥ ****** ਲਬੁ ਪਾਪੁ ਦੁਇ ਰਾਜਾ ਮਹਤਾ ਕੂੜੁ ਹੋਆ ਸਿਕਦਾਰੁ ॥

ਧਨ਼————————————————ਧਪ— ਪ————————————————

ਕਾਮੁ ਨੇਬੁ ਸਦਿ ਪੁਛੀਐ ਬਹਿ ਬਹਿ ਕਰੇ ਬੀਚਾ ઽઽ ਰ ॥ ਅੰਧੀ ਰਯਤਿ ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣੀ ਭਾਹਿ ਭਰੇ

———ਧਪਮਗੁਰ— ਰ————————————ਗੁਰ— ਸ——————ਨ਼.————

ਮੁਰਦਾ ઽઽઽઽઽ ਰ ॥ ਗਿਆਨੀ ਨਚਹਿ ਵਾਜੇ ਵਾਵਹਿ ઽઽ ਰੂਪ ਕਰਹਿ ਸੀਗਾਰੁ ॥ ਊਚੇ ਕੂਕਹਿ ਵਾਦਾ

————ਧ਼ਪ਼ਪ਼—————— ਮ਼——ਪ਼——ਨ਼——————ਸ—————— ਰਗੁ

ਗਾਵਹਿ ઽઽ ઽ. ਜੋਧਾ ਕਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥ ਮੂਰਖ ਪੰਡਿਤ ਹਿਕਮਤਿ ਹੁਜਤਿ ਸੰਜੈ ਕਰਹਿ ਪਿਆਰੁ ॥ ਧਰਮੀ

——————————ਰ——ਸ— ਰ—— ਗ————————————————

ਧਰਮੁ ਕਰਹਿ ਗਾਵਾਵਹਿ ਮੰਗਹਿ ਮੋਖ ਦੁਆਰ ॥ ਜਤੀ ਸਦਾਵਹਿ ਜੁਗਤਿ ਨ ਜਾਣਹਿ ਛਡਿ ਬਹਹਿ ਘਰ

— ਮ————————————————————ਪਮਗੁਰ— ਰ————————

ਬਾਰੁ ॥ ਸਭੁ ਕੋ ਪੂਰਾ ਆਪੇ ਹੋਵੈ ਘਟਿ ਨ ਕੋਈ ਆਖੈ ઽઽઽઽ ॥ ਪਤਿ ਪਰਵਾਣਾ ਪਿਛੈ ਪਾਈਐ

ਗੁਰਸ ਸ——————ਨ਼.ਧ਼—ਨ਼.ਸ ਸ ਨ਼.ਸਗਮਪ— ਪ————————————

ઽઽઽ ਤਾ ਨਾਨਕ ਤੋਲਿਆ ਜਾਪੈ ॥ ਮ: ੧ ॥ ****** ਵਦੀ ਸੁ ਵਜਗਿ ਨਾਨਕਾ ਸਚਾ ਵੇਖੈ ਸੋ

ਧਨ੍ਹਧਸਂ—— ਨ੍ਹ——————————————ਧਪ- ਗ———————— ——ਮ-
ऽऽऽऽ ਇ ॥ ਸਭਨੀ ਛਾਲਾ ਮਾਰੀਆ ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋ ऽऽ ਇ ॥ ਅਗੈ ਜਾਤਿ ਨ ਜੋਰੁ ਹੈ ਅਗੈ

————ਪਮਗੁਰ ਰ——————— —ਰਗੁ ਪਮ ਗੁਰ ਸ ਸ
ਜੀਉ ਨਵੇ ऽऽऽऽ ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਲੇਖੈ ਪਤਿ ਪਵੈ ਚੰऽ ਗੇऽ ਸੇऽ ਈ ਕੇਇ ॥

ਸ- ਸ ਨ੍ਹ. ਧ੍ਹਪ੍ਹ ਧ੍ਹ ਨ੍ਹ.ਨ੍ਹ. ਸ
ਪਉੜੀ ॥ ਧੁਰਿ ਕਰਮੁ ਜਿਨ੍ਹਾ ਕਉ ਤੁਧੁ ਪਾਇਆ ਤਾ ਤਿਨੀ ਖਸਮੁ ਧਿਆਇਆ ॥
ਏਨਾ ਜੰਤਾ ਕੈ ਵਸਿ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਤੁਧੁ ਵੇਕੀ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ॥
ਇਕਨਾ ਨੋ ਤੂੰ ਮੇਲਿ ਲੈਹਿ ਇਕਿ ਆਪਹੁ ਤੁਧੁ ਖੁਆਇਆ ॥
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਜਿਥੈ ਤੁਧੁ ਆਪੁ ਬੁਝਾਇਆ ॥
ਸਹਜੇ ਹੀ ਸਚਿ ਸਮਾਇਆ ॥ ੧੧ ॥

ਰਾਗ ਜਿਲਹਾ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਉ ਰਾਖਿ ਲੈ ਹਮ ਸਰਣਿ ਪ੍ਰਭ ਆਏ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਹਮ ਭੂਲਿ ਵਿਗਾੜਹ ਦਿਨਸੁ ਰਾਤਿ ਹਰਿ ਲਾਜ ਰਖਾਏ ॥
ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤੂੰ ਗੁਰੁ ਪਿਤਾ ਹੈ ਦੇ ਮਤਿ ਸਮਝਾਏ ॥
ਜਨੁ ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਹਰਿ ਕਢਿਆ ਹਰਿ ਪੈਜ ਰਖਾਏ ॥ ੪ ॥ ੧੨ ॥

×				○				×				○			
—	ਸ	ਸ	ਰ	ਨ੍ਹ.	—	ਰ	ਰ	ਗੁ	—	ਰ	ਸ	ਨ੍ਹ.	ਰ	ਸ	—
ऽ	ਜਿ	ਉ	ਭਾ	ਵੈ	ऽ	ਤਿ	ਉ	ਰਾ	ऽ	ऽ	ਖ	ਲੈ	ऽ	ऽ	ऽ
ऽ	ਭੂ	ਲ	ਵਿ	ਗਾ	ऽ	ੜ	ਹ	ਦਿ	ਨ	ऽ	ਸ	ਰਾ	ऽ	ਤ	ऽ,
ऽ	ਬਾ	ਰਿ	ਕ	ਤੂੰ	ऽ	ਗੁ	ਰ	ਪਿ	ਤਾ	ऽ	ऽ	ਹੈਂ	ऽ	ऽ	ऽ
ऽ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਦਾ	ਸ	ਹ	ਰਿ	ਕਾ	ऽ	ऽ	ਢਿ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ
ਸ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	—	ਪ	—	ਮ	ਮ	ਪਧ	ਪਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਸ
ਹਮ	ਸਰਣ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਆ	ऽ	ਏ	ऽ	ਰਾ	ਮ	ਰਾऽ	ऽऽ	ਜੇ	ऽ	ਹ	ਮ
ऽ	ਹ	ऽ	ਰ	ਲਾ	ऽ	ਜ	ऽ	ਰ	ऽ	ਖਾऽ	ऽऽ	ਏ	ऽ	ਹ	ਮ
ऽ	ਦੇ	ऽ	ऽ	ਮ	ऽ	ਤ	ऽ	ਸ	ਮ	ਝਾऽ	ऽऽ	ਏ	ऽ	ਜ	ਨ
ऽ	ਹ	ऽ	ਰਿ	ਪੈ	ऽ	ਜ	ऽ	ਰ	ऽ	ਖਾऽ	ऽऽ	ਏ	ऽ	ਜ	ਨ
—	ਸ	ਸ	ਰ	ਨ੍ਹ.	ਨ੍ਹ.	ਰ੍ਹ	ਰ	ਸ				ਮ—			
ऽ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਦਾ	ਸ	ਹੁ	ਰਿ	ਕਢਿਆ—				ਸਲੋਕ ਮ: ੧			

ਗ————————————— ਮ——————————————
ਦੁਖੁ ਦਾਰੂ ਸੁਖੁ ਰੋਗੁ ਭਇਆ ਜਾ ਸੁਖੁ ਤਾਮਿ ਨ ਹੋਈ ॥ ਤੂੰ ਕਰਤਾ ਕਰਣਾ ਮੈ ਨਾਹੀ ਜਾ ਹਉ ਕਰੀ ਨ

— ਪ——————————ਧ——————————ਪ ਧਨ੍ਹ—————
ਹੋਈ ॥ ਬਲਿਹਾਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਵਸਿਆ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਈ ਲਖਿਆ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾਤਿ ਮਹਿ ਜੋਤਿ,

————————ਧਪ ਪ —————————— ਗ—————————————ਮ—
ਜੋਤਿ ਮਹਿ ਜਾਤਾ ऽऽ ਅਕਲ ਕਲਾ ਭਰਪੂਰਿ ਰਹਿਆ ॥ ਤੂ ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਿਫਤਿ ਸੁਆਲਿਉ ਜਿਨਿ

———————— ਪਮਗੁਰ   ਰ————————————ਗੁਰਸ- ਸ————————
ਕੀਤੀ ਸੋ ਪਾਰਿ ਪਇਆ SSSS ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕੀਆ ਬਾਤਾ SSSS ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰਣਾ ਸੁ ਕਰਿ
—— —   ਸ-   ਨੁ.——————————————ਧਪ   ਮ———
ਰਹਿਆ ॥ ੨ ॥ ਮ: ੨ ॥ ਜੋਗ ਸਬਦੰ ਗਿਆਨ ਸਬਦੰ ਬੇਦ ਸਬਦੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਹ SS ॥ ਖਤ੍ਰੀ ਸਬਦੰ
ਪ——ਨ——————   ਸ——————————   ਗੁ——————
ਸੂਰ ਸਬਦੰ ਸੂਦ੍ਰ ਸਬਦੰ ਪਰਾਕ੍ਰਿਤਹ ॥ ਸਰਬ ਸਬਦੰ ਏਕ ਸਬਦੰ ਜੇ ਕੋ ਜਾਣੈ ਭੇਉ ॥ ਨਾਨਕੁ ਤਾਕਾ ਦਾਸ
—ਰਸ ਸ——————   ਨੁ.ਸ   ਗ——————————————ਰਸ-
ਹੈ SS ਸੋਈ ਨਿਰੰਜਨ ਦੇਉ ॥ ਮ: ੨ ॥ ਏਕ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਸਰਬ ਦੇਵਾ ਦੇਵ ਦੇਵਾ ਤ ਆਤਮਾ SSS ॥
ਮ——————————   ਪ——————————   ਮਪ   ਨੁ-
ਆਤਮਾ ਬਾਸ ਦੇਵਸ੍ਹਿ ਜੇ ਕੋ ਜਾਣੈ ਭੇਉ ॥ ਨਾਨਕ ਤਾਕਾ ਦਾਸੁ ਹੈ ਸੋਈ ਨਿਰੰਜਨ ਦੇਉ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਕੁੰਭੇ
————————— ———ਧਪ-   ਮ——————————ਪਮਗੁਰ ਰਗੁ ਪਮ
ਬਧਾ ਜਲੁ ਰਹੈ. ਜਲ ਬਿਨ ਕੁੰਭੁ ਨ ਹੋ SS ਇ ॥ ਗਿਆਨ ਕਾ ਬਧਾ ਮਨੁ ਰਹੈ SSSS ਗੁਰ ਬਿਨ
ਗੁਰਸ ਸ—
ਗਿਆਨੁ ਨ ਹੋਇ ॥

ਸ   ਨੁ.ਧ   ਪਧ ਨੁ.ਨੁ. ਸ-
ਪਉੜੀ ॥ ਪੜਿਆ ਹੋਵੈ ਗੁਨਹਗਾਰੁ ਤਾ ਓਮੀ ਸਾਧੁ ਨ ਮਾਰੀਐ ॥
ਜੇਹਾ ਘਾਲੇ ਘਾਲਣਾ ਤੇ ਵੇਹੋ ਨਾਉ ਪਚਾਰੀਐ ॥
ਐਸੀ ਕਲਾ ਨ ਖੇਡੀਐ ਜਿਤੁ ਦਰਗਹ ਗਇਆ ਹਾਰੀਐ ॥
ਪੜਿਆ ਅਤੈ ਓਮੀਆ ਬੀਚਾਰੁ ਅਗੈ ਬੀਚਾਰੀਐ ॥
ਮੁਹਿ ਚਲੈ ਸੁ ਅਗੈ ਮਾਰੀਐ ॥ ੧੨ ॥

(ਜਿਲਹਾ ਰਾਗ ਸਮਾਪਤ)

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਵਾਦੀ —ਸ	ਠਾਠ—ਬਿਲਾਵਲ	ਸਮਾਂ—ਸਮੇਂ ਦਾ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ । ਹਰ ਸਮੇਂ ।
ਸੰਵਾਦੀ—ਪ	ਜਾਤਿ—ਓਡਵ-ਸੰਪੂਰਣ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼—ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ ਲਗਦੇ ਹਨ ।

ਆਰੋਹ—ਸ ਰ ਗ ਪ, ਧ ਸਂ ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਂ ਨਧ, ਪ, ਮੰਗ, ਰਸ ।

ਪਕੜ—ਗ, ਰਸਧ਼, ਗ, ਰਗ, ਰਸਨ਼ਧ਼, ਪ਼ਧ਼ ਸ– ।

ਬਿਲਾਵਲ ਠਾਠ ਦੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਖੜਜ ਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ । ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਮੱਧਮ, ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਿਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਜਾਤਿ ਓਡਵ-ਸੰਪੂਰਣ ਹੈ । ਗਾਉਣ ਲਈ ਸਮੇਂ ਦਾ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ! (ਸਰਬ ਕਾਲ)

ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਜਾਤਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਰਾਗ ਦੀ ਜਾਤਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੈ । ਪਰ ਕੁਝ ਰਾਗ ਐਸੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਧੁਨ' ਆਖਦੇ ਹਨ । ਜਿਵੇਂ ਪੀਲੂ, ਮਾਂਡ, ਜਿਲਹਾ, ਬਰਵਾ, ਪਹਾੜੀ ਆਦਿਕ । ਇਨ੍ਹਾ ਰਾਗਾਂ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਸਮੇਂ ਦਾ ਕੋਈ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ, ਤਿਵੇਂ ਗਾਉਣ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਾਤਿ ਬੰਧਨ ਵੀ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਚੰਗੇ ਰਾਗੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਲਗ-ਭਗ ਬਾਰਾਂ ਹੀ ਸੁਰ ਐਸੀ ਖ਼ੂਬੀ ਨਾਲ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਗ ਦਾ ਰੂਪ ਹੋਰ ਵੀ ਖਿੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੜਾ ਆਨੰਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ । ਸੋ ਪਹਾੜੀ ਵਿਚ ਲਗ-ਭਗ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਲਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਇਸ ਦਾ ਰੂਪ ਭੁਪਾਲੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮਾ ਤੇ ਨੀ, ਸੁਰ ਦੇ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਇਹ ਭੁਪਾਲੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਮੰਦ੍ਰ ਧੈਵਤ ਤੇ ਥੋੜਾ ਰੁਕਣ ਨਾਲ ਰਾਗ ਦੀ ਰੰਗਤ ਵਧਦੀ ਹੈ । ਜਿਵੇਂ "ਗ, ਰਸਧ਼, ਗ, ਰਗਪ-ਗਰਸਨ਼ਧ਼, ਪ਼ਧ਼ਸ- ਜਾਂ ਸਰਗ, ਰਸਧ਼, ਗ, ਰਗ, ਗਮਗਰਸਨ਼ਧ਼, ਪ਼, ਗ਼, ਪ਼ਧ਼ਸ-" ਇਹ ਟੁਕੜੇ ਇਸ ਦਾ ਰੂਪ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਮੰਦ੍ਰ ਤੇ ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਵਿਚ ਹੀ ਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਤੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਭੁਪਾਲੀ ਤੇ ਦੇਸ਼ਕਾਰ ਦੀ ਛਾਇਆ ਆਉਣ ਲਗਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਮੱਧਮ ਸੁਰ ਨੂੰ ਖੜਜ ਮੰਨ ਕੇ ਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਧੁਰ ਤੇ ਸਿੰਗਾਰ ਰਸ ਰਾਗ ਹੈ ।

ਸੁਰ-ਵਿਸਥਾਰ (ਅਲਾਪ)

੧. ਸ– ਰਗ, ਗਰ, ਸਨ਼ਧ਼; ਪ਼ਧ਼ਸ– ਗ, ਰਸਧ਼; ਪ਼ਧ਼ਸ– ।

੨. ਸਰਗ, ਗਰ, ਸਰਗਰਸਧ਼, ਪ਼, ਧ਼ਗ਼, ਪ਼ਧ਼ਸ– ਗ, ਗਰ, ਰਸਗਰਸਨ਼ਧ਼; ਗ, ਗਮਗਰ, ਸਰਗਰਸਧ਼; ਪ਼ਧ਼ਸ– ।

੩. ਪ਼ਧ਼ਸਰਗ–, ਪ–ਗ, ਰ, ਸਰਸਧ਼, ਪ਼. ਗ਼, ਪ਼ਧ਼ਸ– ਸਰਗਪ– ਮੰਪ ਮੰਗ, ਗਪਧਪ– ਗ,ਰਸਧ਼; ਪ਼ਧ਼ਸ– ਪ਼ਧ਼ਸਰਗਮਗ, ਗਰ਼ਗਮਗ, ਰ, ਰਰ਼ਗ ਰਸਧ਼, ਪ਼, ਗਪ, ਪ਼ਧ਼, ਧ਼ਸ, ਸਰ, ਰਗਮਗ, ਰਸ– ।

੪. ਸਰਗਪ- ਗਪਧਪਮ, ਮਪ, ਗ, ਗਰਸਨ਼ਧ਼,ਪ਼; ਪ਼ਧ਼ਧ਼ਸ ਸਰ ਰਗ ਗਪ- ਗਪ-, ਧਪਮ, ਪ ਗ, ਗਮਗਰ, ਗਰਸਨ਼ਧ਼, ਪ਼ਧ਼ਸ- ਸਰਗਪਧ-ਪ, ਪਧਨ ਪ, ਗਪੰਧਨਧਪ, ਪਮੱਗ, ਗਮੱਪਧਪ, ਧਪਮ, ਪ ਗ, ਰਸਧ਼,ਪ਼, ਗ਼ਪ਼ਧ਼ਸ- ।

੫. ਸਰਗਪਧ- ਪਧਨਧਪ-ਗ, ਪਧਸਂ- ਨਧ, ਪਧਨ ਪ, ਗਪਧਨਧਪ- ਪਧਪਮ, ਮਪ ਗ, ਗਮਗਰ, ਰਸ ਰਗ ਸ, ਧ਼ਪ਼ ਧ਼ਸਰਗਪ- ਮੱਗ, ਗਗੁਗਮਗ, ਰਸਗਰਸ- ਗ, ਪਧਸਂ- ਸਂਨਧਪ, ਪਧਨ ਪ ਗਪਧਨ ਧਪ, ਧਪਮ, ਪ ਗ, ਸਰਗਪ, ਗਰਸਨ਼ਧ਼, ਸ-ਰਗਰਸਨ਼ਧ਼, ਪ਼ਧ਼ਗ਼, ਪ਼ਧ਼ਸਂ- ।

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ (ਨਕਟਾ)*

ਜਿਨ ਮਸਤਕਿ ਧੁਰਿ ਹਰਿ ਲਿਖਿਆ ਤਿਨਾ ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਆ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਅਗਿਆਨੁ ਅੰਧੇਰਾ ਕਟਿਆ ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਘਟਿ ਬਲਿਆ ॥
ਹਰਿ ਲਧਾ ਰਤਨ ਪਦਾਰਥੋ ਫਿਰਿ ਬਹੁੜਿ ਨ ਚਲਿਆ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਅਰਾਧਿਆ ਆਰਾਧਿ ਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ॥ ੧ ॥

(ਆਸਾ ਮ: ੪, ਪੰਨਾ ੪੫੦)

੦				×				੦				×			
ਸ	—	ਸ	ਰ	ਧ਼	ਸ	—	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ
*	*	ਜਿ	ਨ	ਮਸ	ਤ	ऽ	ਕ	ਧੁ	ਰ	ਹ	ਰਿ	ਲਿ	ਖਿ	ਆ	ऽ
ਜੋ	ऽ,	ਅ	ऽ	ਗਿਆ	ਨ	ऽ	ਅੰ	ਧੇ	ऽ	ਰਾ	ऽ	ਕ	ਟਿ	ਆ	ऽ
ਆ	ऽ,	ਹ	ਰਿ	ਲ	ਧਾ	ऽ	ऽ	ਰ	ਤ	ਨ	ਪ	ਦਾ	ਰ	ਥੋ	ऽ
ਆ	ऽ,	ਜ	ਨ	ਨਾ	ਨ	ऽ	ਕ	ਨਾ	ऽ	ਮ	ਅ	ਰਾ	ਧਿ	ਆ	ऽ
ਰ	—	ਰ	ਗ	ਪ	ਪ	—	ਮ	ਗ	ਰ	ਰ	ਗ	ਰਸ	ਸ	ਸ	ਸ
ऽ	ऽ	ਤਿ	ਨਾ	ਸਤਿ	ਗੁ	ऽ	ਰ	ਮਿ	ਲਿ	ਆ	ऽ	ऽऽ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਗੁ	ऽ	ਰ	ऽ	ਗਿਆ	ऽ	ਨ	ऽ	ऽऽ	ਘ	ਟਿ	ਬਲਿ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਫਿ	ऽ	ਰ	ऽ	ਬਹੁ	ऽ	ੜ	ऽ	ऽऽ	ਨ	ਚ	ਲਿ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ਰਾ	ऽ	ਧ	ऽ	ऽऽ	ਹ	ਰਿ	ਮਿਲਿ
ਸ	—	—	—	—	ਪ	—	ਮ	ਗ	ਰ	ਰ	ਗ	ਰਸ	ਸ	ਸ	ਸ
ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਆ	ऽ	ऽ	ਰਾ	ऽ	ਧ	ऽ	ऽऽ	ਹ	ਰਿ	ਮਿਲਿ
ਆ	ऽ	ऽ	ऽ												

*ਸਮ ਤੇ ਬੋਲ ਦੇਣ ਨਾਲ ਨਕਟਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਇਹ ਕਵਾਲੀ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ ।

ਗਤ ਦੇ ਅੱਖਰ ਹਨ—ਧੀਂ ऽਤ ਕੱ ਤਾ | ऽ ऽਤ ਕੱ ਤਾ |
× | ੦

ਪ———————ਗ———————————————————————— ਰ———————————
ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਨਾਨਕ ਮੇਰੁ ਸਰੀਰ ਕਾ ਇਕੁ ਰਥੁ ਇਕੁ ਰਥਵਾਹੁ ॥ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਫੇਰਿ ਵਟਾਈਅਹਿ

ਸਨ਼ਧ਼- ਸ————————————ਗ——————ਮੰਪਮੰਪ ——ਪ——————————ਧਪਮ- ਮ-
SSSS ਗਿਆਨੀ ਬੁਝਹਿ ਤਾਹਿ ॥ ਸਤਿਜੁਗਿ ਰਥੁ ਸੰਤੋ S ਖ ਕਾ ਧਰਮੁ ਅਗੈ ਰਥਵਾ SSS ਹੁ ॥ ਤ੍ਰੇਤੈ

————————————————ਪ-ਗ- ਗ——————————————————————— ਰ———
ਰਥੁ ਜਤੈ ਕਾ ਜੋਰੁ ਅਗੈ ਰਥਵਾਹੁ SSSS ॥ ਦੁਆਪੁਰਿ ਰਥੁ ਤਪੈ ਕਾ ਸਤੁ ਅਗੈ ਰਥਵਾਹੁ ॥ ਕਲਿਜੁਗਿ

——————ਸਰਗਰਸਨ਼ਧ਼-ਸ—————— ਸ- ਸਰਗਪਧ- ਧ——————————
ਰਥੁ ਅਗਨਿ ਕਾ SSSSSSSS ਕੂੜੁ ਅਗੈ ਰਥਵਾਹੁ ॥ ਮ: ੧ ॥ ****** ਸਾਮ ਕਹੈ ਸੇਤੰਬਰੁ ਸੁਆਮੀ

——————————ਪਧਨਧਪ- ਪ——————ਮੰਗ ਗ——————————————
ਸਚ ਮਹਿ ਅਛੈ ਸਾਚਿ ਰਹੈ SSSSSS ॥ ਸਭੁ ਕੋ ਸਚਿ ਸਮਾਵੈ SS ਰਿਗੁ ਕਹੈ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ॥

ਮ———————ਪ, ਗਰਸਰਗ- ਰ——————————————ਸਨ਼ਧ਼- ਸ———
ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਦੇਵਾ ਮਹਿ ਸੂ S SSSSS ਰ ॥ ਨਾਇ ਲਇਐ ਪਰਾਛਤ ਜਾਹਿ SSSS ॥ ਨਾਨਕ ਤਉ

————— ਸ- ਧ਼————————————ਪ਼———————————— ਧ਼———
ਮੋਖੰਤਰੁ ਪਾਹਿ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਜੁਜ ਮਹਿ ਜੋਰਿ ਛਲੀ ਚੰਦ੍ਰਾਵਲਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਸਨੁ ਜਾਦਮੁ ਭਇਆ ॥ ਪਾਰਜਾਤੁ

———————ਸ———————— ਗ——————————ਗਗੁਗਮਗ ਗ-
ਗੋਪੀ ਲੈ ਆਇਆ, ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਮਹਿ ਰੰਗੁ ਕੀਆ ॥ ਕਲਿ ਮਹਿ ਬੇਦੁ ਅਥਰਬਣੁ ਹੂਆ SSSSS ਨਾਉ

———————— ਪ————————ਮੰਗ- ਗ———————————— ਧ—
ਖੁਦਾਈ ਅਲਹੁ ਭਇਆ ॥ ਨੀਲ ਬਸਤ੍ਰ ਲੇ ਕਪੜੇ ਪਹਿਰੇ SSS ਤੁਰਕ ਪਠਾਣੀ ਅਮਲੁ ਕੀਆ ॥ ਚਾਰੇ

——————ਪਧਨਧਪ ਮ——————————————ਪ-ਗ- ਗ——————————
ਵੇਦ ਹੋਇ ਸਚਿਆਰ S ਰ ॥ ਪੜਹਿ ਗੁਣਹਿ ਤਿਨ ਚਾਰ ਵੀਚਾ SSS ਰ ॥ ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਕਰਿ ਨੀਚੁ

———ਰਸਧ਼ਪ਼- ਧ਼——————ਸ——————— ਸ-
ਸਦਾਏ SSSSS ਤਉ ਨਾਨਕ ਮੋਖੰਤਰੁ ਪਾਏ ॥ ੨ ॥ ਪਉੜੀ ॥

○				×				○				×			
ਪ਼	ਪ਼	ਧ਼	ਧ਼	ਸ	ਸ	ਸ	—	—	—	ਸ	ਸ	ਰ	ਗ	ਗ	—
ਸਤਿ	ਗੁਰ	ਵਿ	ਟਹੁ	ਵਾ	ਰਿ	ਆ	S	S	S	ਜਿ	ਤ	ਮਿ	ਲਿ	ਐ	S
ਕਰ	ਉਪ	ਦੇਸ	ਗਿਆਨ	ਅੰ	ਜਨ	ਦੀ	ਆ	S	S	ਇ	ਨ੍ਹੀ	ਨੇ	S	ਤ੍ਰੀ	S
ਖ	ਸਮ	ਛੋ	ੜ	ਦੂ	ਜੈ	ਲ	ਗੇ	S	S	S	S	ਝੂ	ਬੇ	S	S
ਸਤਿ	ਗੁ	ਰੂ	ਹੈ	ਬੋ	ਹਿ	ਥਾ	S	S	S	S	S	ਵਿ	ਰ	ਲੈ	S
ਪ	—	—	—	ਗ	—	—	ਰ	ਸ	ਨ਼	ਪ਼	ਧ਼	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
S	S	S	S	S	S	S	S	ਖ	ਸ	ਮ	ਸ	ਮਾ	ਲਿ	ਆ	ਜਿਨ
S	S	S	S	S	S	S	S	ਜ	ਗ	ਤ	ਨਿ	ਹਾ	ਲਿ	ਆ	S
S	S	S	S	S	S	S	S	ਸੇ	S	ਵ	ਣ	ਜਾ	ਰਿ	ਆ	S
S	S	S	S	S	S	S	S	ਕਿ	ਨੈ	S	ਵੀ	ਚਾ	ਰਿ	ਆ	S
—	—	ਸ	ਸ	ਪ	ਪ	ਪ	—	—	—	—	—	ਗ	—	—	ਰ
S	S	ਕ	ਰ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	S	S	S	S	S	S	S	S	S

ਸ	ਰ	ਗ	ਪ	ਗ	ਰ	ਸ	ਨ਼	ਧ਼	—	ਰ	ਰ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
ਧਾ	ऽ	ਰ	ਉ	ਤਾ	ਰਿ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ਸਿ	ਰੀ	ਵਾ	ਹਿ	ਗੁ	ਰੂ
ਸ	—	—	—	ਸ—											
ਜੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ਵਾਹਿਗੁਰੂ											

ਪਉੜੀ ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਵਿਟਹੁ ਵਾਰਿਆ ਜਿਤੁ ਮਿਲਿਐ ਖਸਮੁ ਸਮਾਲਿਆ ॥
ਜਿਨਿ ਕਰਿ ਉਪਦੇਸੁ ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ ਦੀਆ ਇਨ੍ਹੀ ਨੇਤ੍ਰੀ ਜਗਤੁ ਨਿਹਾਲਿਆ ॥
ਖਸਮੁ ਛੋਡਿ ਦੂਜੈ ਲਗੇ ਡੁਬੇ ਸੇ ਵਣਜਾਰਿਆ ॥
ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈ ਬੋਹਿਥਾ ਵਿਰਲੈ ਕਿਨੈ ਵੀਚਾਰਿਆ ॥
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਿਆ ॥ ੧੩ ॥*

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ, ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਜਿਨੀ ਐਸਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਿਓ ਸੇ ਕਾਹੇ ਜਗਿ ਆਏ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਇਹੁ ਮਾਣਸ ਜਨਮੁ ਦੁਲੰਭੁ ਹੈ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਬਿਰਥਾ ਸਭੁ ਜਾਏ ॥
ਹੁਣਿ ਵਤੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨ ਬੀਜਿਓ ਅਗੈ ਭੁਖਾ ਕਿਆ ਖਾਏ ॥
ਮਨਮੁਖਾ ਨੋ ਫਿਰਿ ਜਨਮੁ ਹੈ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਭਾਏ ॥ ੨ ॥

×			०			×			०		ਧ਼	ਸ
											ਜਿ	ਨੀ
ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗਰ	ਰਗ	—	ਗ	ਮਗ	ਰ	ਸ	
ਐ	ਸਾ	ਹਰਿ	ਨਾ	ਮ	ਨऽ	ਚੇऽ	ऽ	ਤਿ	ਓऽ	ਸੇ	ऽ	
ਮਾ	ਣ	ਸ	ਜਨ	ਮ	ਦੁऽ	ਲੰऽ	ऽ	ਭੁ	ਹੈऽ	ऽ	ऽ	
ਵ	ਤੈ	ਹਰਿ	ਨਾ	ਮ	ਨऽ	ਬੀऽ	ऽ	ਜਿ	ਓऽ	ऽ	ऽ	
ਮੁ	ਖਾ	ऽ	ਨੋ	ਫਿ	ਰऽ	ਜऽ	ਨ	ਮ੍ਹ	ਹੈऽ	ऽ	ऽ	
ਧ਼	ਸ	ਸ	ਰਸ	ਰਗ	—	ਰਸ	ਰ ,	ਸ	ਸ	—	ਧ਼ਸ	
ਕਾਹੇ	ਜ	ਗ	ਆऽ	ਏऽ	ऽ	ऽऽ	ਰਾਮ	ਰਾ	ਜੇ	ऽ,	ਇਹੁ	
ਨਾ	ਮ	ਬਿਨ	ਬਿਰ	ਥਾऽ	ऽ	ऽऽ	ਸਭ	ਜਾ	ਏ	ऽ,	ਹੁਣ	
ਅ	ਗੈ	ऽ	ਭੁऽ	ਖਾ	ऽ	ऽऽ	ਕਿਆ	ਖਾ	ਏ	ऽ	ਮਨ	
ਨਾ	ऽ	ऽ	ਨऽ	ਕ	ऽ	ऽऽ	ਹਰਿ	ਭਾ	ਏ	ऽ	ऽ	

ਪ——— ਗ——————————— ਰ———————
ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਸਿੰਮਲ ਰੁਖੁ ਸਰਾਇਰਾ ਅਤਿ ਦੀਰਘੁ ਅਤਿ ਮੁਚੁ ॥ ਓਇ ਜਿ ਆਵਹਿ ਆਸ ਕਰਿ

ਸਨ਼ਪ- ਸ———— ਗ————ਮੰਪ————ਧਪਮ ਮ———
ऽऽऽऽ ਜਾਹਿ ਨਿਰਾਸੇ ਕਿਤੁ ॥ ਫਲ ਫਿਕੇ ਫੁਲ ਬਕਬਕੇ ਕੰਮਿ ਨ ਆਵਹਿ ਪਤਿ ऽऽऽ ॥ ਮਿਠਤੁ ਨੀਵੀ

——ਪ-ਗ- ਗ————— ਰ———————
ਨਾਨਕਾऽ ऽ ऽ ਗੁਣ ਚੰਗਿਆਈਆ ਤਤੁ ॥ ਸਭੁ ਕੋ ਨਿਵੈ ਆਪ ਕਉ ਪਰ ਕਉ ਨਿਵੈ ਨ ਕੋ

*ਚੌਦਵੀਂ, ਪੰਦਰਵੀਂ ਤੇ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਪਉੜੀ ਭੀ "ਸਤਿਗੁਰ ਵਿਟਹੁ ਵਾਰਿਆ" ਵਾਲੀ ਧੁਨ ਤੇ ਹੀ ਗਾਓ।

ਸਰਗਰਸਨ਼ਧ਼- ਪ———————ਧ਼——ਸ——— ਸਰਗਪਧ- ਧ————
ssssssss ਇ ॥ ਧਰ ਤਾਰਾਜੂ ਤੋਲੀਐ ਨਿਵੈ ਸੁ ਗਉਰਾ ਹੋਇ ॥ ****** ਅਪਰਾਧੀ ਦੂਣਾ ਨਿਵੈ

——————ਪਧਨਧਪ- ਗ——————————ਰਸ- ਸ—————— ਸ—
ਜੋ ਹੰਤਾ ਮਿਰਗਾਹਿ sssss ॥ ਸੀਸਿ ਨਿਵਾਈਐ ਕਿਆ ਥੀਐ sss ਜਾ ਰਿਦੈ ਕੁਸੁਧੇ ਜਾਹਿ ॥ ਮ: ੧॥

ਧ਼———————— ਪ———————— ਪ ਧ਼ ਸ———— ਗ
ਪੜਿ ਪੁਸਤਕ ਸੰਧਿਆ ਬਾਦੰ ॥ ਸਿਲ ਪੂਜਸਿ ਬਗੁਲ ਸਮਾਧੰ ॥ ਮੁਖਿ ਝੂਠ ਬਿਭੂਖਣ ਸਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰੈਪਾਲ

ਰ ਸਰਗ ਮ—————————— ਧ————ਪ————ਮੰਗ- ਗ———
ਤਿਹਾਲ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਗਲਿ ਮਾਲਾ ਤਿਲਕੁ ਲਿਲਾਟੰ ॥ ਦੁਇ ਧੋਤੀ ਬਸਤ੍ਰ ਕਪਾਟੰ ss ॥ ਜੇ ਜਾਣਸਿ

——ਗੁਗ- ਰ——————————ਰੁਰ- ਸ————————————ਨ਼ਧ਼ਪ਼ ਪ਼
ਬ੍ਰਹਮੰ ਕਰਮੰ ॥ ਸਭਿ ਫੋਕਟ ਨਿਸਚਉ ਕਰਮੰ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਨਿਹਚਉ ਧਿਆਵੈ sss ॥ ਵਿਣੁ

ਧ਼ ——ਰ——ਸ——
ਸਤਿਗੁਰ ਵਾਟ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ੨ ॥

ਸ ਪ਼ਪ਼ ਧ਼ਧ਼
ਪਉੜੀ ॥ ਕਪੜੁ ਰੂਪੁ ਸੁਹਾਵਣਾ ਛਡਿ ਦੁਨੀਆ ਅੰਦਰਿ ਜਾਵਣਾ ॥
ਮੰਦਾ ਚੰਗਾ ਆਪਣਾ ਆਪੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਪਾਵਣਾ ॥
ਹੁਕਮ ਕੀਏ ਮਨਿ ਭਾਵਦੇ ਰਾਹਿ ਭੀੜੈ ਅਗੈ ਜਾਵਣਾ ॥
ਨੰਗਾ ਦੋਜਕਿ ਚਾਲਿਆ ਤਾ ਦਿਸੈ ਖਰਾ ਡਰਾਵਣਾ ॥
ਕਰਿ ਅਉਗਣ ਪਛੋਤਾਵਣਾ ॥ ੧੪ ॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਤੂੰ ਹਰਿ ਤੇਰਾ ਸਭੁ ਕੋ ਸਭਿ ਕੋ ਸਭਿ ਤੁਧੁ ਉਪਾਏ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਕਿਛੁ ਹਾਥਿ ਕਿਸੈ ਦੈ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਸਭਿ ਚਲਹਿ ਚਲਾਏ ॥
ਜਿਨ੍ਹ ਤੂੰ ਮੇਲਹਿ ਪਿਆਰੇ ਸੇ ਤੁਧੁ ਮਿਲਹਿ ਜੋ ਹਰਿ ਮਨਿ ਭਾਏ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟਿਆ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਤਰਾਏ ॥ ੩ ॥

×				○				×				○			
—	ਪ਼	ਪ਼	ਪ਼	ਧ਼	—	ਪ਼	—	ਧ਼	ਧ਼	ਸ	—	ਰ	—	ਗ	ਗ
*	ਤੂੰ	ਹ	ਰ	ਤੇ	s	ਰਾ	s	ਸ	ਭ	ਕੋ	s	s	s	ਸ	ਭ
s	ਹਾ	ਥ	ਕਿ	ਸੈ	s	ਦੈ	s	ਕਿਛ	ਨਾ	ਹੀ	s	s	s	s	s
s	ਮੇ	ਲਹਿ	ਪਿ	ਆ	s	ਰੇ	ਸੇ	ਤੁਧ	ਮਿ	ਲਹਿ	s	s	s	s	s
s	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਸ	ਤ	ਗੁ	ਰ	ਭੇ	ਟਿ	ਆ	s	s	s	s	s
—	ਗ	ਗ	ਪ	ਗ	ਗ	ਰ	ਸ	ਰ	—	ਸ	—	—	—	ਸ	ਸ
s	ਤੁ	ਧ	ਉ	ਪਾ	ਏ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	s	ਜੇ	s	s	s	ਕਿ	ਛ
s	ਸ	s	ਭ	ਚ	ਲਹਿ	s	ਚਾ	ਲਾ	s	ਏ	s	s	s	ਜਿਨ	ਤੂੰ
s	ਜੋ	s	s	ਹ	ਰਿ	ਮ	ਨ	ਭਾ	s	ਏ	s	s	s	ਜ	ਨ
s	ਹ	s	ਰ	ਨਾ	s	ਮ	ਤ	ਰਾ	s	ਏ	s	s	s	s	s

ਪ——— ਗ—————————————— ਰ——————ਸਨ਼ਧ਼-
ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਦਇਆ ਕਪਾਹ ਸੰਤੋਖ ਸੂਤੁ ਜਤੁ ਗੰਢੀ ਸਤੁ ਵਟੁ ॥ ਏਹੁ ਜਨੇਊ ਜੀਅ ਕਾ ऽऽऽऽ

ਸ———— ਗ————————ਮ—————— ਧ਼——————
ਹਈ ਤਾ ਪਾਂਡੇ ਘਤੁ ॥ ਨਾ ਏਹੁ ਤੁਟੈ ਨ ਮਲੁ ਲਗੈ, ਨਾ ਏਹੁ ਜਲੈ ਨ ਜਾਇ ॥ ਧੰਨੁ ਸੁ ਮਾਣਸ ਨਾਨਕਾ

ਪ——————ਮੰਗ- ਗ——— ——————————— ਰ———
ਜੋ ਗਲਿ ਚਲੇ ਪਾ ऽऽ ਇ ॥ ਚਉਕੜਿ ਮੁਲਿ ਅਣਾਇਆ ਬਹਿ ਚਉਕੈ ਪਾਇਆ ॥ ਸਿਖਾ ਕੰਨਿ

——————————ਸਨ਼ਧ਼- ਸ ———————————————— ਸ-
ਚੜਾਈਆ ਗੁਰੁ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਥਿਆ ऽऽऽऽ ॥ ਓਹੁ ਮੁਆ ਓਹੁ ਝੜਿ ਪਇਆ ਵੇਤਗਾ ਗਇਆ ॥ ਮ: ੧ ॥

ਸਰਗਪਧ- ਧ——————————————ਪਧਨਧਪ- ਪ——————
****** ਲਖ ਚੋਰੀਆ ਲਖ ਜਾਰੀਆ ਲਖ ਕੂੜੀਆ ਲਖ ਗਾ ऽऽऽऽ ਲ ॥ ਲਖ ਠਗੀਆ ਪਹਿਨਾਮੀਆ

——————————ਧਪਮ- ਮ——————————————— ਗ——————
ਰਾਤਿ ਦਿਨਸੁ ਜੀਅ ਨਾ ऽऽऽ ਲ ॥ ਤਗੁ ਕਪਾਹਹੁ ਕਤੀਐ ਬਾਮ੍ਣੁ ਵਟੇ ਆਇ ॥ ਕੁਹਿ ਬਕਰਾ ਰਿੰਨ੍ਹਿ

——————————ਗਗ਼ਗਮਗ- ਰ———————————————————ਸਨ਼ਧ਼-
ਖਾਇਆ ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ ਪਾ ऽऽऽऽऽ ਇ ॥ ਹੋਇ ਪੁਰਾਣਾ ਸੁਟੀਐ ਭੀ ਫਿਰਿ ਪਾਈਐ ਹੋ ऽऽऽ ਰ ॥

ਸ—————————————— ਸ ਧ਼——————————ਪ਼- ਪ਼ ————
ਨਾਨਕ ਤਗੁ ਨ ਤੁਟਈ ਜੇ ਤਗਿ ਹੋਵੈ ਜੋਰੁ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਨਾਇ ਮੰਨਿਐ ਪਤਿ ਉਪਜੈ ऽऽ ਸਾਲਾਹੀ ਸਚੁ

— ਗ਼——ਪ਼——ਧ਼———ਸ————————— ਸ- ਸ———ਗ———ਪ———ਮੰਪ-
ਸੂਤੁ ॥ ਦਰਗਹ ਅੰਦਰਿ ਪਾਈਐ ਤਗੁ ਨ ਤੂਟਸਿ ਪੂਤ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਤਗੁ ਨ ਇੰਦ੍ਰੀ ਤਗੁ ਨ ਨਾਰੀ

ਮੰਗ- ਗ——————————ਗੁਗ- ਰ———————————ਸਨ਼ਧ਼- ਰ———ਸ————
ऽऽऽ ਭਲਕੇ ਥੁਕ ਪਵੈ ਨਿਤ ਦਾੜੀऽ ॥ ਤਗੁ ਨ ਪੈਰੀ ਤਗੁ ਨ ਹਥੀ ऽऽऽऽ ॥ ਤਗੁ ਨ ਜਿਹਵਾ ਤਗੁ

——— ਸਰਗਪਧ- ਧ——————————ਪਧਨਧਪ- ਪ————————————ਧਪਮ- ਮ
ਨ ਅਖੀ ॥ ****** ਵੇਤਗਾ ਆਪੇ ਵਤੈ ऽऽऽऽऽऽ ॥ ਵਟਿ ਧਾਗੇ ਅਵਰਾ ਘਤੈ ऽऽऽऽ ॥ ਲੈ

———————ਪ-ਗ- ਗ——————————— ਰ——————————ਸਰਗਰਸਨ਼ਧ਼-
ਭਾੜਿ ਕਰੇ ਵੀਆ ऽऽऽ ਹੁ ॥ ਕਢਿ ਕਾਗਲੁ ਦਸੇ ਰਾਹੁ ॥ ਸੁਣਿ ਵੇਖਹੁ ਲੋਕਾ ਏਹੁ ਵਿਡਾ ऽऽऽऽऽऽ ਣੁ ॥

ਰ ਸਰ ਸ————
ਮਨ ਅੰਧਾ ਨਾਉ ਸੁਜਾਣੁ ॥ ੪ ॥

ਪ਼ਪ਼——ਧ਼——ਧ਼——ਸ-
ਪਉੜੀ ॥ ਸਾਹਿਬੁ ਹੋਇ ਦਇਆਲੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਤਾ ਸਾਈ ਕਾਰ ਕਰਾਇਸੀ ॥

ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਜਿਸਨੋ ਹੁਕਮੁ ਮਨਾਇਸੀ ॥

ਹੁਕਮਿ ਮੰਨਿਐ ਹੋਵੈ ਪਰਵਾਣੁ ਤਾ ਖਸਮੈ ਕਾ ਮਹਲੁ ਪਾਇਸੀ ॥

ਖਸਮੈ ਭਾਵੈ ਸੋ ਕਰੇ ਮਨਹੁ ਚਿੰਦਿਆ ਸੋ ਫਲੁ ਪਾਇਸੀ ॥

ਤਾ ਦਰਗਹਿ ਪੈਧਾ ਜਾਇਸੀ ॥ ੧੫ ॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਕੋਈ ਗਾਵੈ ਰਾਗੀ ਨਾਦੀ ਬੇਦੀ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਕਰਿ ਨਹੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਭੀਜੈ ਰਾਮਰਾਜ ॥
ਜਿਨਾ ਅੰਤਰਿ ਕਪਟੁ ਵਿਕਾਰੁ ਹੈ ਤਿਨਾ ਰੋਇ ਕਿਆ ਕੀਜੈ ॥
ਹਰਿ ਕਰਤਾ ਸਭ ਕਿਛੁ ਜਾਣਦਾ ਸਿਰਿ ਰੋਗ ਹਥੁ ਦੀਜੈ ॥
ਜਿਨਾ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਿਰਦਾ ਸੁਧੁ ਹੈ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਹਰਿ ਲੀਜੈ ॥ ੪ ॥ ੧੯ ॥

														ਸ	ਸ
×				○				×				○		ਕੋ	ਈ
ਰ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਰ	ਧ਼	ਧ਼	ਸ	ਸ	—	—	ਸ	ਸ
ऽ	ਗਾਵੈ	ਰਾ	ਗੀ	ਨਾ	ਦੀ	ਬੇਦੀ	ਬਹੁ	ਭਾ	ਤ	ਕ	ਰ	ऽ	ऽ	ਨ	ਹੀ
ऽ	ਅੰ	ਤ	ਰ	ਕ	ਪ	ਟ	ਵਿ	ਕਾ	ਰ	ਹੈ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ
ਹਰਿ	ਕ	ਰ	ਤਾ	ਸ	ਭ	ਕਿ	ਛ	ਜਾ	ਣ	ਦਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ
ऽ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਗੁਰ	ਮੁਖ	ਹਿਰ	ਦਾ	ਸੁ	ਧ	ਹੈ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ
—	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	ਧ	ਪ	—	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ
ऽ	ਹਰਿ	ਹ	ਰ	ਭੀ	ਜੈ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ऽ	ਜੇ	ऽ	ऽ	ऽ	ਜਿ	ਨਾ
ऽ	ਤਿ	ऽ	ਨਾ	ਰੋ	ਇ	ਕਿਆ	ऽ	ਕੀ	ऽ	ਜੈ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ
ऽ	ਸਿ	ਰ	ऽ	ਰੋ	ਗ	ਹ	ਥ	ਦੀ	ऽ	ਜੈ	ऽ	ऽ	ऽ	ਜਿ	ਨਾ
ऽ	ਹ	ऽ	ਰ	ਭ	ਗਤ	ਹ	ਰ	ਲੀ	ऽ	ਜੈ	ऽ	ऽ	ऽ	ਜਿ	ਨਾ
ਰ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਰ	ਸ							
ऽ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਗੁਰ	ਮੁਖ	ਹਿਰ	ਦਾ	ਸੁਧ	—						

ਪ——— ਗ——————————— ਰ———————
ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਗਊ ਬਿਰਾਹਮਣ ਕਉ ਕਰੁ ਲਾਵਹੁ ਗੋਬਰਿ ਤਰਣੁ ਨ ਜਾਈ ॥ ਧੋਤੀ ਟਿਕਾ ਤੈ ਜਪਮਾਲੀ
ਸਨ਼ਧ਼- ਸ——————— ਗ—————ਗ—ਰ ਸਰਗ- ਪ——————————ਧਪਮ-
ऽऽऽऽ ਧਾਨੁ ਮਲੇਛਾਂ ਖਾਈ ॥ ਅੰਤਰਿ ਪੂਜਾ ਪੜਹਿ ऽ ਕਤੇਬਾ ऽ ਸੰਜਮੁ ਤੁਰਕਾ ਭਾਈ ऽऽऽऽ ॥

ਮ—————ਪ-ਗ- ਗ—————ਰ—ਸ— ਸ-
ਛੋਡੀਲੇ ਪਾਖੰਡਾ ऽऽ ॥ ਨਾਮ ਲਇਐ ਜਾਹਿ ਤਰੰਦਾ ॥ ਮ: ੧ ॥—ਅਗੋਂ ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ ਵਿਚ ਗਾਓ ।

×				○				×				○			
ਸ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	—	ਗ	—	ਰਸ	ਰ	ਰ	ਰ	ਰ	—	ਰ	—
*	ਮਾ	ਣ	ਸ	ਖਾ	ऽ	ਣੈ	ऽ	ऽऽ	ਕ	ਰਹਿ	ਨਿ	ਵਾ	ऽ	ਜ	ऽ
ऽ	ਤਿਨ	ਘ	ਰ	ਬ੍ਰ	ਹ	ਮ	ਣ	ऽऽ	ਪੂ	ऽ	ਰਹਿ	ਨਾ	ऽ	ਦ	ऽ
ऽ	ਕੂ	ऽ	ਝੀ	ਰਾ	ऽ	ਸ	ऽ	ऽऽ	ਕੂ	ੜਾ	ਵਾ	ਪਾ	ऽ	ਰ	ऽ
ऽ	ਸਰ	ਮ	ਧ	ਰ	ਮ	ਕਾ	ऽ	ऽऽ	ਡੇ	ऽ	ਰਾ	ਦੂ	ऽ	ਰ	ऽ
ਸ												ਰ			
ਧ਼	ਧ਼	ਧ਼	ਧ਼	ਸ	—	ਸ	ਸ	—	ਗ	ਰ	ਗ	ਸ	—	ਸ	—
ऽ	ਛੁ	ਰੀ	ਵ	ਗਾ	ऽ	ਇ	ਨ	ऽ	ਤਿਨ	ਗ	ਲ	ਤਾ	ऽ	ਗ	ऽ
ऽ	ਉ	ਨਾ	ਭਿ	ਆ	ऽ	ਵਹਿ	ऽ	ऽ	ਓ	ऽ	ਈ	ਸਾ	ऽ	ਦ	ऽ
ऽ	ਕੂ	ऽ	ੜ	ਬੋ	ऽ	ਲ	ऽ	ऽ	ਕ	ਰਹਿ	ਆ	ਹਾ	ऽ	ਰ	ऽ
ऽ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਕੂ	ऽ	ੜ	ऽ	ऽ	ਰ	ਹਿਆ ਭਰ		ਪੂ	ऽ	ਰ	ऽ

ਪ – ————————————ਮੱਪ- ਗ—————— ————ਗੁਗ   ਰ——————————————
ਮਥੈ ਟਿਕਾ ਤੇੜਿ ਧੋਤੀ ਕਖਾਈ ऽऽऽ ਹਥਿ ਛੁਰੀ ਜਗਤ ਕਾ ਸਾਈ ॥ ਨੀਲ ਵਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰਿ ਹੋਵਹਿ ਪਰਵਾ

ਸਰਗਰਸਨ਼ਧ਼-   ਸ—————————————— ਸਰਗਪਧ- ਧ————————————
ऽऽऽऽऽऽऽ ਣ ॥ ਮਲੇਛ ਧਾਨੁ ਲੇ ਪੂਜਹਿ ਪੁਰਾਣੁ ॥ ****** ਅਭਾਖਿਆ ਕਾ ਕੁਠਾ ਬਕਰਾ ਖਾਣਾ ॥

ਪ————————————ਗਪ਼ਧਨਧਪ-ਗ   ਗ————————————   ਰ——————
ਚਉਕੇ ਉਪਰਿ ਕਿਸੈ ਨ ਜਾਣਾ ऽऽऽऽऽऽऽऽ ॥ ਦੇਕੈ ਚਉਕਾ ਕਢੀ ਕਾਰ ॥ ਉਪਰਿ ਆਇ ਬੈਠੇ

———ਸਨ਼ਧ਼-   ਗ਼————ਪ਼————   ਧ਼——————ਸ   ਗ——————ਰਸਗ-
ਕੂੜਿਆ ऽऽऽऽ ॥ ਮਤੁ ਭਿਟੈ ਵੇ ਮਤੁ ਭਿਟੈ ॥ ਇਹੁ ਅੰਨੁ ਅਸਾਡਾ ਫਿਟੈ ॥ ਤਨਿ ਫਿਟੈ ਫੇੜ ਕਰੇਨਿ ॥

ਮ————————ਪ-ਗ-   ਗ————————————ਰਸਧ਼ਪ਼   ਪ਼ ਧ਼ ਰ ਸ—
ਮਨਿ ਝੂਠੈ ਚੁਲੀ ਭਰੇ ऽ ਨ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਧਿਆਈਐ ऽऽऽऽ ॥ ਸੁਚਿ ਹੋਵੈ ਤਾ ਸਚੁ ਪਾਈਐ ॥੨॥

ਸ   ਪ਼ਪ਼ ਧ਼ਧ਼   ਸ-
ਪਉੜੀ ॥ ਚਿਤੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਕੋ ਵੇਖਿ ਨਦਰੀ ਹੇਠਿ ਚਲਾਇਦਾ ॥
ਆਪੇ ਦੇ ਵਡਿਆਈਆ ਆਪੇ ਹੀ ਕਰਮ ਕਰਾਇਦਾ ॥
ਵਡਹੁ ਵਡਾ ਵਡ ਮੇਦਨੀ ਸਿਰੇ ਸਿਰਿ ਧੰਧੈ ਲਾਇਦਾ ॥
ਨਦਰਿ ਉਪਠੀ ਜੇ ਕਰੇ ਸੁਲਤਾਨਾ ਘਾਹੁ ਕਰਾਇਦਾ ॥
ਦਰਿ ਮੰਗਨਿ ਭਿਖ ਨ ਪਾਇਦਾ ॥ ੧੬ ॥

(ਪਰਾਜ਼ੀ ਰਾਗ ਸਮਾਪਤ)

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ

ਵਾਦੀ—ਧੁ	ਠਾਠ—ਆਸਾਵਰੀ	ਸਮਾਂ— ਸੂਰਜ ਉਦਯ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ।
ਸੰਵਾਦੀ—ਗੁ	ਜਾਤਿ—ਓਡਵ-ਸੰਪੂਰਣ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼—ਗਾ, ਧਾ, ਨੀ, ਕੋਮਲ ਲਗਦੇ ਹਨ ।

ਆਰੋਹ—ਸ, ਰ ਮ ਪ ਧੁ, ਸਂ ।

ਮ
ਅਵਰੋਹ—ਸਂਨੁਧੁ, ਪ, ਧੁਮਪ ਗੁ, ਰ, ਸ ।

ਪਕੜ—ਸ, ਰਮਪ, ਨੁਧੁ, ਨੁਧੁ, ਪ, ਮਪਧੁ ਗੁ, ਰ, ਸ ।

ਆਸਾਵਰੀ ਠਾਠ ਦੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਧੈਵਤ ਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਗੰਧਾਰ ਹੈ । ਜਾਤਿ ਓਡਵ-ਸੰਪੂਰਣ, ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਗਾ, ਨੀ, ਵਰਜਿਤ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੂਰਜ ਉਦਯ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਦ । ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਵਰਜਤ ਹੈ. ਤਾਂ ਵੀ "ਨੁਸਂ, ਨੁਸਂਰਂਨੁਧੁ, ਪ" ਇੰਜ ਖੜਜ ਸੁਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਲੰਗਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਦਾ ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਅੰਦੋਲਨ ਤੇ ਧਾ ਗਾ, ਧਾ ਗਾ, ਦੀ ਸੁਰ ਸੰਗਤਿ ਸੁੰਦਰ ਲਗਦੀ ਹੈ । ਜਿਵੇਂ "ਸ, ਰਮਪਨੁਧੁ, ਨੁਧੁ, ਪ, ਮਪਧੁਮਪ ਗੁ, ਰ, ਸ, ਜਾਂ ਰਮਪ ਧੁ, ਧੁ, ਪ, ਮਪਧੁ ਗੁ
ਸ
ਰ, ਸ ।"

ਆਸਾਵਰੀ ਤੇ ਜੌਨਪੁਰੀ ਦੋਵੇਂ ਜੋੜੀ ਦੇ ਰਾਗ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਆਉਣਾ ਔਖਾ ਹੈ । ਕਿਉਂਕਿ ਚਲੰਤ ਤਾਨਾਂ ਵਿਚ ਨਿਖਾਦ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣ ਵਿਚ ਥੋੜੀ ਰੁਕਾਵਟ ਆਉਂਦੀ ਹੈ । "ਰਮਪਧੁਸਂ, ਮਪਧੁਸਂ ਦੀ ਥਾਂ ਰਮਪਧੁਨੁਸਂ, ਮਪਧੁਨੁਸਂ" ਐਸਾ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਕੁਝ ਗਵੈਯੇ ਕੋਮਲ ਰਿਖਭ ਦੀ ਆਸਾਵਰੀ ਗਾਉਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਇਹ ਬਹੁਤ ਲੋਕ-ਪ੍ਰਿਅ ਤੇ ਕਰੁਣਾ ਰਸ ਰਾਗ ਹੈ ।

ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਸਾਵਰੀ ਰਾਗ ਨੂੰ ਆਸਾ ਵਿਚ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ । ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ । ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਨ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ । ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਅੰਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਨਾ ਸੁਰ ਭੇਦ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ।

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸੰਗੀਤ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਗ-ਭਗ ਪੰਜ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਸੁਰ ਇਕੋ ਜੇਹੇ ਸਨ । ਸੰਗੀਤ ਰਾਗ ਤਰੰਗਣੀ, ਹਿਰਦੈ ਕੌਤੁਕ, ਸਦ੍ਰਾਗ ਚੰਦ੍ਰ ਉਦਯ, ਪਾਰਿਜਾਤ ਆਦਿਕ ਸੰਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਆਸਾਵਰੀ ਬਾਰੇ ਇੰਜ ਲਿਖਿਆ ਹੈ :—

ਜਾਤਿ ਓਡਵ-ਸੰਪੂਰਣ ਰੇ, ਧਾ, ਕੋਮਲ ਤੇ ਗਾ, ਨੀ, ਤੀਵਰ ਆਰੋਹ ਅਵਰੋਹ—ਸਰੁਮਪਧੁਸਂ । ਸੈਨਧੁ, ਪਮਗਰੁਸ ।

ਆਸਾ ਰਾਗ ਸੰਬੰਧੀ (ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ "ਆਸਾ ਸੰਪੂਰਣ ਜਾਤਿ ਦੀ ਇਕ ਰਾਗਣੀ, ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਅਲਾਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।" ਫਿਰ ਹੇਠਾਂ ਟੂਕ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ "ਦੇਸ ਭੇਦ ਕਰਕੇ ਕਈ ਗਵੈਯੇ ਆਸਾ ਨੂੰ ਰਿਖਭ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।"

ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਆਸਾ ਤੇ ਆਸਾਵਰੀ ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਇਕੋ ਸਨ। ਭਾਵ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਰੇ ਧਾ, ਕੋਮਲ ਤੇ ਗਾ, ਨੀ, ਤੀਵਰ ਲਗਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਾਲ ਆਸਾ ਰਾਗ ਦੇ ਰੇ, ਧਾ, ਸੁਰ ਤੀਵਰ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਆਸਾਵਰੀ ਰਾਗ ਦੇ ਗਾ ਨੀ, ਕੋਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਨਾਲ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਰਾਗ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਆਸਾਵਰੀ ਦਾ ਸੁਰ-ਵਿਸਥਾਰ (ਅਲਾਪ)

ਨ਼ ਨ਼ ਮ ਮ ਨ਼ ਮ ਸ
੧. ਸ, ਰਮਪ ਧੁ, ਧੁ, ਪ —ਧੁਮਪ ਗੁ—ਰਸ —, ਰਮਪ ਧੁ, ਪ, ਮਪਨੁਧੁ, ਪ, ਮਪ ਗੁ—ਰ, ਸ।

ਨ਼. ਨ਼. ਨ਼ ਨ਼.
੨. ਸ, ਰਗੁ ਰਸ ਧੁ, ਧੁ, ਸ—ਸ, ਰਮਪ ਧੁ, ਪ, ਧੁਮਪ ਗੁ, ਰ,ਸ—ਰਨੁਧੁ, ਪ, ਮਪ ਧੁ, ਸ—
ਮ
ਰਮਪਧੁ, ਗੁ ਰ, ਸ—।

ਨ਼ ਨ਼ ਮ ਸ ਨ਼ ਨ਼ ਨ਼
੩. ਸ, ਰਮਪ ਧੁ, ਧੁ, ਪ, ਮਪਨੁਧੁ, ਪ, ਮਪਧੁਮਪ ਗੁ—ਰ, ਸ—ਸ, ਰਮਪ ਧੁ, ਧੁ, ਪ, ਮਪ ਧੁ, ਸੰ—
ਮ ਮ ਸ ਨ਼ ਨ਼
ਨੁਧੁ, ਪ, ਰਮਪਧੁ, ਸੰ—ਰੰਨੁਧੁ, ਪ, ਧੁਮਪ ਗੁ—ਰ, ਸ—ਰਮਪ ਧੁ, ਸੰ—ਨੁਧੁ, ਪ, ਮਪ ਧੁ, ਸੰ—

ਨੁਸੰਰੰਨੁਧੁ, ਪ, ਮਪਧੁ ਗੁ, ਰ, ਸ।

ਨ਼ ਨ਼ ਮ
੪. ਸ, ਰਮਪ, ਰਮਪ ਧੁ, ਧੁ, ਪ, ਨੁਧੁ, ਪ, ਸੰ, ਨੁਧੁਪ, ਰੰਸੰਨੁਧੁ, ਪ, ਮਪਧੁਮਪ ਗੁ—ਰਸ—ਰਮਪਧੁ,
ਨ਼ ਨ਼ ਨ਼ ਨ਼ ਨ਼ ਨ਼
ਸੰ—ਧੁ, ਧੁ, ਪ, ਮਪਸੰ ਧੁ, ਪ, ਧੁਮਪਸੰ ਧੁ, ਪ, ਧੁਮਪਸੰ ਧੁ, ਮ, ਗੁੰ, ਰੰਸੰਨੁਧੁ, ਪ, ਰਮਪ, ਧੁ, ਸੰ—
ਸ
ਸੰਰੰਗੁੰ, ਰੰਸੰ, ਨੁਸੰਰੰਨੁਧੁ, ਪ, ਧੁਮਪ ਗੁ, ਰ, ਸ—।

ਨ਼ ਨ਼ ਨ਼ ਨ਼
੫. ਮਪ ਧੁ, ਸੰ—ਨੁਸੰ, ਰੰਨੁਧੁ, ਸੰ—ਮਪਧੁ, ਸੰ—ਗੁੰਰੰਸੰਨੁਧੁ, ਸੰ, ਨੁਸੰਰੰਨੁਧੁ, ਪ, ਮਪ, ਧੁ, ਪਸੰ ਧੁ,
ਮ
ਪ, ਧੁਮਪਗੁਰ, ਸ—ਰਮਪਧੁਸੰ—ਸੰਰੰਗੁੰ, ਰੰਸੰ, ਸੰਰੰਸੰਰੰ ਸੰਨੁ, ਨੁਸੰਰੰਸੰਨੁਧੁ, ਪ, ਮਪਧੁ ਗੁ—ਰਮਪ
ਮ ਨ਼ ਨ਼
ਰਮਪਧੁਮਪ ਗੁ—ਰ, ਸ—ਮਪ ਧੁ, ਸੰ—ਨੁਸੰ, ਨੁਸੰਰੰਧੁ, ਗੁੰ, ਰੰਸੰਨੁਸੰਰੰ ਧੁ—ਪ, ਮਪਧੁਗੁ
ਸ
ਰ, ਸ—।

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ, ਤਾਲ–ਤਿੰਨ ਤਾਲ, ਮਾਤ੍ਰੇ ੧੬

ਜਿਨ ਅੰਤਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ ਤੇ ਜਨ ਸੁਘੜ ਸਿਆਣੇ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਜੇ ਬਾਹਰਹੁ ਭੁਲਿ ਚੁਕਿ ਬੋਲਦੇ ਭੀ ਖਰੇ ਹਰਿ ਭਾਣੇ ;।
ਹਰਿ ਸੰਤਾ ਨੋ ਹੋਰੁ ਥਾਉ ਨਾਹੀ ਹਰਿ ਮਾਣੁ ਨਿਮਾਣੇ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਦੀਬਾਣੁ ਹੈ ਹਰਿ ਤਾਣੁ ਸਤਾਣੇ ॥ ੧ ॥

(ਅਸਾ ਮ: ੪, ਪੰਨਾ ੪੫੦)

														ਪ	ਪ
੦				੩				×				੨		ਜਿ	ਨ
				ਨੁ				ਮ							
—	ਸਂ	ਨੁ	ਸਂ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	—	ਰ	ਸ	ਰ	ਮ	ਪ	ਪ
ऽ	ਅਂ	ਤ	ਰ	ਹ	ਰ	ਹ	ਰ	ਪ੍ਰੀ	ऽ	ऽ	ਤ	ਹੈ	ऽ	ਤੇ	ਜਨ
ऽ	ਬਾਹ	ऽ	ਰਹੁ	ਭੁ	ਲ	ਚੁ	ਕ	ਬੋ	ऽ	ऽ	ਲ	ਦੇ	ऽ	ऽ	ऽ
ऽ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਨਾ	ऽ	ਮ	ਦੀ	ਬਾ	ऽ	ऽ	ਣ	ਹੈ	ऽ	ऽ	ऽ
ऽ	ਨਾਨਕ ਨਾਮ			ਦੀਬਾਣ—											
	ਮ														
—	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰ	—	ਸ	ਰ	ਗੁ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਰ	—	ਸ	—
ऽ	ਸੁਘ	ੜ	ਸਿ	ਆ	ऽ	ਣੇ	ऽ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ऽ	ਜੇ	ऽ	ਜੇ	ऽ
ऽ	ਭੀ	ऽ	ऽ	ਖ	ਰੇ	ऽ	ऽ	ਹ	ਰ	ਭਾ	ऽ	ਣੇ	ऽ	ਹ	ਰ
ऽ	ਹ	ऽ	ऽ	ਰ	ऽ	ऽ	ऽ	ਤਾ	ऽ	ਣ	ਸ	ਤਾ	ਣੇ	ਜ	ਨ
—	ਮ	—	ਪ	ਧੁ	—	ਪ	ਧੁ	ਸਂ	—	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	—	—	—
ऽ	ਸੰ	ऽ	ਤਾ	ਨੋ	ऽ	ਹੋ	ਰ	ਥਾ	ऽ	ਉ	ਨ	ਹੀ	ऽ	ऽ	ऽ
→															
—	ਰਂ	—	ਰਂ	ਰਂ	ਗੁਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨੁਧੁ	—	ਪ	ਪ
ऽ	ਹ	ऽ	ਰ	ਮਾ	ऽ	ਣ	ऽ	ਨਿ	ਮਾ	ऽ	ऽ	ਣੇऽ	ऽ	ਜ	ਨ

ਸਂ——— ਨੁ————————ਸਂ—————————ਨੁਸਂਰਂਸਂਨੁਧੁ- ਧੁ———
ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਜੇ ਮੋਹਾਕਾ ਘਰੁ ਮੁਹੈ ਘਰੁ ਮੁਹਿ ਪਿਤਰੀ ਦੇਇ ऽऽऽऽऽऽऽऽ ॥ ਆਗੈ ਵਸਤੁ

ਮ
——————— ਪ——————ਧੁਮਪਗੁ- ਗੁ——————ਰ——
ਸਿਞਾਣੀਐ ਪਿਤਰੀ ਚੋਰ ਕਰੇਇ ॥ ਵਢੀਅਹਿ ਹਥ ਦਲਾਲਕੇ ऽऽऽऽऽ ਮੁਸਫੀ ਇਹ ਕਰੇਇ ॥ ਨਾਨਕ

——————————ਗੁਰਸ- ਸ—— ਮ———————ਪ————
ਅਗੈ ਸੋ ਮਿਲੈ ਜਿ ਖਟੇ ਘਾਲੇ ਦੇਇ ऽऽऽऽ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਜਿਉ ਜੋਰੂ ਸਿਰਨ੍ਾਵਣੀ ਆਵੈ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ॥

ਧੁ—————ਸਂ——————— ਰਂ———————————
ਜੂਠੇ ਜੂਠਾ ਮੁਖਿ ਵਸੈ ਨਿਤ ਨਿਤ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ॥ ਸੂਚੇ ਏਹਿ ਨ ਆਖੀਅਹਿ ਬਹਨਿ ਜਿ ਪਿੰਡਾ ਧੋ

ਮ
ਸਂਰਂਗੁਂ- ਰਂਸਂਨੁਸਂਰਂਨੁਧੁ- ਪ————ਧੁਮਪਗੁ- ਰ—————ਗੁਰਸ-
ऽऽऽऽ ऽऽऽऽऽऽऽऽ ਇ ॥ ਸੂਚੇ ਸੇਈ ਨਾਨਕਾ ऽऽऽऽऽ ਜਿਨ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸੋ ऽऽऽऽ ਇ ॥੨;।

ਸ-
ਪਉੜੀ ॥

○				×				○				×			
ਰ	ਰ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	—	—	ਪ	ਮ	ਮ	ਪ	—	ਪ	—
ਤੁਰੇ	ਪ	ਲਾ	ਣੇ	ਪਉ	ਣ	ਵੇ	ऽ	ऽ	ਗ	ਹ	ਰ	ਰੰ	ऽ	ਗੀ	ऽ
ਕੋ	ਠੇ	ਮੰ	ਡਪ	ਮਾ	ੜੀ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ਲਾ	ਇ	ਬੈ	ऽ	ਠੇ	ऽ
ਚੀਜ	ਕ	ਰਨ	ਮਨ	ਭਾ	ਵ	ਦੇ	ऽ	ऽ	ऽ	ਹ	ਰ	ਬੂ	ऽ	ਝ	ਨ
ਕਰਿ	ਫੁਰ	ਮਾ	ਇਸ	ਖਾ	ऽ	ਇਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ਵੇ	ਖ	ਮ	ਹ	ਲ	ਤ
ਧੁ	—	—	—	ਸੰ	—	—	—	ਗੁ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਰ	ਰ	ਸ	—
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਹ	ਰ	ਮ	ਸ	ਵਾ	ਰਿ	ਆ	ऽ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਕ	ਰ	ऽ	ਪਾ	ਸਾ	ਰਿ	ਆ	ऽ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਨਾ	ऽ	ਹੀ	ऽ	ਹਾ	ਰਿ	ਆ	ऽ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਮ	ਰ	ਣ	ਵਿ	ਸਾ	ਰਿ	ਆ	ऽ
—	—	ਸ	ਸ	ਸੰ	—	ਸੰ	—	ਸੰ	—	—	—	ਨੁ	ਸੰ	—	ਨੁ
ऽ	ऽ	ਜ	ਰ	ਆ	ऽ	ਈ	ऽ	ਵਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ
ਧੁ	—	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗੁ	—	ਰ	—	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਰ	ਰ
ਜੋ	ऽ	ਬ	ਨ	ਹਾ	ਰਿ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ਸਿ	ਰੀ	ਵਾ	ਹਿ	ਗੁ	ਰੂ
ਸ	—	—	—	ਸ—											
ਜੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ਵਾਹਿਗੁਰੂ—											

ਪਉੜੀ ॥ ਤੁਰੇ ਪਲਾਣੇ ਪਉਣ ਵੇਗ ਹਰ ਰੰਗੀ ਹਰਮ ਸਵਾਰਿਆ ॥
ਕੋਠੇ ਮੰਡਪ ਮਾੜੀਆ ਲਾਇ ਬੈਠੇ ਕਰਿ ਪਾਸਾਰਿਆ ॥
ਚੀਜ ਕਰਨਿ ਮਨਿ ਭਾਵਦੇ ਹਰਿ ਬੁਝਨਿ ਨਾਹੀ ਹਾਰਿਆ ॥
ਕਰਿ ਫੁਰਮਾਇਸਿ ਖਾਇਆ ਵੇਖਿ ਮਹਲਤਿ ਮਰਣੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ॥
ਜਰੁ ਆਈ ਜੋਬਨਿ ਹਾਰਿਆ ॥ ੧੭ ॥

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ, ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਜਿਥੈ ਜਾਇ ਬਹੈ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੋ ਥਾਨ ਸੁਹਾਵਾ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਗੁਰਸਿਖੀ ਸੋ ਥਾਨੁ ਭਾਲਿਆ ਲੈ ਧੂਰਿ ਮੁਖਿ ਲਾਵਾ ॥
ਗੁਰਸਿਖਾ ਕੀ ਘਾਲ ਥਾਇ ਪਈ ਜਿਨ੍ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਾ ॥
ਜਿਨ ਨਾਨਕੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਜਿਆ ਤਿਨ ਹਰਿ ਪੂਜ ਕਰਾਵਾ ॥ ੨ ॥

										ਸ	ਸ
×			○			×			○	ਜਿ	ਥੈ
ਸ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ
ਜਾ	ਇ	ਬ	ਹੈ	ਮੇ	ਰਾ	ਸ	ਤ	ਗੁ	ਰੂ	ਸੋ	ऽ
ਸਿ	ਖੀ	ऽ	ਸੋ	ਥਾ	ਨ	ਭਾ	ऽ	ਲਿ	ਆ	ऽ	ऽ
ਨਾ	ਨ	ਕ	ਸਤ	ਗੁ	ਰ	ਪੂ	ऽ	ਜਿ	ਆ	ऽ	ऽ

ਰ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਸਂ	ਨੁਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਪ
ਥਾ	ਨ	ਸੁ	ਹਾ	ਵਾ	S	ਰਾS	ਮ	ਰਾ	ਜੇ	ਗੁ	ਰ
ਲੈ	S	S	ਧੁ	ਰ	S	ਮੁS	ਖ	ਲਾ	ਵਾ	ਗੁ	ਰ →
ਤਿਨ	ਹ	ਰ	ਪੂ	ਜ	S	ਕS	ਰਾ	S	ਵਾ	S	S
ਮ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	—	—
→ ਸਿ	ਖਾ	S	ਕੀ	ਘਾ	ਲ	ਥਾ	ਇ	ਪ	ਈ	S	S
ਪ	ਪ	ਧੁ	ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂਰਂ	ਗੁਂ	ਰਂਸਂ	ਨੁਧੁ	ਪ	ਪ
ਜਿਨ	ਹ	ਰ	ਨਾ	ਮ	ਧਿ	ਆS	S	SS	ਥਾS	ਜਿ	ਨ

ਸਂ——— ਨੁ————————ਸਂ— ——————ਨੁਸਂਰਂਸਂਨੁਧੁ- ਪੁ——————
ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਜੇ ਕਰਿ ਸੂਤਕੁ ਮੰਨੀਐ ਸਭ ਤੈ ਸੂਤਕੁ ਹੋ SSSSSSS ਇ ॥ ਗੋਹੇ ਅਤੈ ਲਕੜੀ

ਮ
—————— ਪ————— ———————ਧੁਮਪ ਗੁ- ਰ——————
ਅੰਦਰਿ ਕੀੜਾ ਹੋਇ ॥ ਜੇਤੇ ਦਾਣੇ ਅੰਨ ਕੇ ਜੀਆ ਬਾਝੁ ਨ ਕੋ SSS S ਇ ॥ ਪਹਿਲਾ ਪਾਣੀ ਜੀਉ ਹੈ

———————ਗੁਰਸ- ਸ———————ਨੁ ਧੁ - ਸ——————— ਮ——
ਜਿਤੁ ਹਰਿਆ ਸਭੁ ਕੋ SSS ਇ ॥ ਸੂਤਕੁ ਕਿਉ ਕਰਿ ਰਖੀਐ S S S ਸੂਤਕੁ ਪਵੈ ਰਸੋਇ ॥ ਨਾਨਕ

——— ————ਪ—————— ਪ- ਧੁ——————————ਸਂ———— —
ਸੂਤਕੁ ਏਵ ਨ ਉਤਰੈ ਗਿਆਨ ਉਤਾਰੇ ਧੋਇ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਮਨ ਕਾ ਸੂਤਕੁ ਲੋਭੁ ਹੈ ਜਿਹਵਾ ਸੂਤਕੁ ਕੂੜੁ ॥

ਰਂ————ਸਂਨੁਧੁ- ਧੁ——————————ਪ—————————— ——————
ਅਖੀ ਸੂਤਕੁ ਵੇਖਣਾ SSSS ਪਰ ਤ੍ਰਿਅ ਪਰਧਨ ਰੂਪੁ ॥ ਕੰਨੀ ਸੂਤਕੁ ਕੰਨਿ ਪੈ ਲਾਇਤਬਾਰ ਖਾਹਿ

ਮ
ਧੁਮਪ ਗੁ- ਰ——————————————————ਗੁਰਸ- ਸ ਰਮਪਧੁਸਂ- ਸਂ———
SSS SS ॥ ਨਾਨਕ ਹੰਸਾ ਆਦਮੀ ਬਧੇ ਜਮਪੁਰਿ ਜਾਹਿ SSSS ॥ ਮ: ੧ ॥ ****** ਸਭੋ ਸੂਤਕੁ

————————— ਰਂ————————————————ਸਂਰਂਗੁ- ਰਂਸਂ, ਨੁਸਂਰਂਸਂਨੁਧੁ-
ਭਰਮੁ ਹੈ ਦੂਜੈ ਲਗੈ ਜਾਇ ॥ ਜੰਮਣੁ ਮਰਣਾ ਹੁਕਮੁ ਹੈ ਭਾਣੈ ਆਵੈ ਜਾ SSSS SS SSSSSSS ਇ ॥

ਮ
ਪ———————————————————— ਮ—————ਪ— ————ਧੁਮਪ ਗੁ- ਰ——
ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਪਵਿਤ੍ਰੁ ਹੈ ਦਿਤੋਨੁ ਰਿਜਕੁ ਸੰਬਾਹਿ ॥ ਨਾਨਕ ਜਿਨੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੁਝਿਆ SSS SS ਤਿਨਾ

—————ਗੁਰਸ-
ਸੂਤਕੁ ਨਾਹਿ SSSS ॥

ਸ ਸ- ਰਰ ਮ ਮਪ-
ਪਉੜੀ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਵਡਾ ਕਰਿ ਸਾਲਾਹੀਐ ਜਿਸੁ ਵਿਚਿ ਵਡੀਆ ਵਡਿਆਈਆ ॥

ਸਹਿ ਮੇਲੇ ਤਾ ਨਦਰੀ ਆਈਆ ॥

ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਣਾ ਤਾ ਮਨਿ ਵਸਾਈਆ ॥

ਕਰਿ ਹੁਕਮੁ ਮਸਤਕਿ ਹਥੁ ਧਰਿ ਵਿਚਹੁ ਮਾਰਿ ਕਢੀਆ ਬੁਰਿਆਈਆ ॥

ਸਹਿ ਤੁਠੈ ਨਉ ਨਿਧਿ ਪਾਈਆ ॥ ੧੮ ॥*

*ਅਠਾਰਵੀ, ਉਨੀਸਵੀਂ ਤੇ ਬੀਸਵੀਂ ਪਉੜੀ ਭੀ—"ਤੁਰੇ ਪਲਾਣੇ ਪਉਣ ਵੇਗ" ਵਾਲੀ ਧੁਨ ਤੇ ਗਾਓ।

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਗੁਰਸਿਖਾ ਮਨਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ ਹਰਿ ਨਾਮ ਹਰਿ ਤੇਰੀ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਕਰਿ ਸੇਵਹਿ ਪੂਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਭੁਖ ਜਾਇ ਲਹਿ ਮੇਰੀ ॥
ਗੁਰਸਿਖਾ ਕੀ ਭੁਖ ਸਭ ਗਈ ਤਿਨ ਪਿਛੈ ਹੋਰ ਖਾਇ ਘਨੇਰੀ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਪੁੰਨੁ ਬੀਜਿਆ ਫਿਰਿ ਤੋਟ ਨ ਆਵੈ ਹਰਿ ਪੁੰਨ ਤੇਰੀ ॥ ੩ ॥

੦				੩				×				੨			
ਪ	ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	ਪਧੁ	ਨੁ	—	ਧੁ	ਪਧੁ	ਪਮ	ਗੁਰ	ਸ
ਗੁਰ	ਸਿ	ਖਾ	ऽ	ਮ	ਨ	ਹ	ਰ	ਪ੍ਰੀऽ	ऽ	ऽ	ਤ	ਹੈऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽ
ਕਰਿ	ਸੇ	ऽ	ਵਹਿ	ਪੂ	ऽ	ਰਾ	ऽ	ਸਤ	ਤ	ऽ	ਗੁ	ਰੂऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽ
ऽ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਹ	ਰ	ਪੁੰ	ਨ	ਬੀऽ	ऽ	ऽ	ਜਿ	ਆऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽ
ਸ	ਰ	ਮ	ਮ	ਪਧੁ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ
ਹਰਿ	ਨਾ	ਮ	ਹਰਿ	ਤੇऽ	ऽ	ਰੀ	ऽ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ऽ	ਜੇ	ऽ	ऽ	ऽ
ऽ	ਭੁ	ऽ	ਖ	ਜਾऽ	ऽ	ਇ	ऽ	ਲਹਿ	ऽ	ऽ	ਮੇ	ਰੀ	ऽ	ऽ	ऽ →
ਫਿਰ	ਤੋ	ਟ	ਨ	ਆऽ	ऽ	ਵੈ	ऽ	ਹ	ਰ	ਪੁ	ਨ	ਕੇ	ਰੀ	ਜ	ਨ
													ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਪੁਨ-		
ਪ	ਮ	ਮ	ਪ	ਧੁ	—	ਪ	ਧੁ	ਸਂ	ਸਂ	—	ਸਂ	ਸਂ	—	—	—
→ ਗੁਰ	ਸਿ	ਖਾ	ऽ	ਕੀ	ऽ	ਭੁ	ਖ	ਸ	ਭ	ऽ	ਗ	ਈ	ऽ	ऽ	ऽ
—	ਰਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਗੁਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨੁਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਪ
ऽ	ਤਿ	ਨ	ਪਿ	ਛੈ	ऽ	ਹੋ	ਰ	ਖਾ	ऽ	ਇ	ਘ	ਨੇऽ	ਰੀ	ਜ	ਨ

ਸਂ——— ਨੁ———————ਸਂ——— ਰਂ————ਸਂਨੁਧ——ਧੁ——
ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਚਾ ਆਪਿ ਹੋਇ ਸੁਚੈ ਬੈਠਾ ਆਇ ॥ ਸੁਚੇ ਅਗੈ ਰਖਿਓ ऽऽऽ ਨ ਕੋਇ ਨ

ਮ
—— —— ਪ———————————ਧੁਮਪ ਗ- ਗੁ—————ਰ—
ਭਿਟਿਓ ਜਾਇ ॥ ਸੁਚਾ ਹੋਇ ਕੈ ਜੇਵਿਆ ਲਗਾ ਪੜਣਿ ਸਲੋ ऽऽऽऽ ਕ ॥ ਕੁਹਥੀ ਜਾਈ ਸਟਿਆ ਕਿਸੁ

————ਗੁਰਸ- ਮ—————————ਪ————— ਧੁ————— —
ਏਹੁ ਲਗਾ ਦੋ ऽऽऽ ਖ ॥ ਅੰਨ ਦੇਵਤਾ ਪਾਣੀ ਦੇਵਤਾ ਬੈਸੰਤਰੁ ਦੇਵਤਾ ਲੂਣ ॥ ਪੰਜਵਾਂ ਪਾਇਆ ਘਿਰਤ ॥

ਸਂ————— ਰਂ ——————ਸਂਰਂਗੁਂਰਂਸਂਨੁਧੁ- ਧੁ————— ਪ———
ਤਾ ਹੋਆ ਪਾਕੁ ਪਵਿਤੁ ॥ ਪਾਪੀ ਸਿਉ ਤਨੁ ਗਡਿਆ ऽऽऽऽऽऽऽऽऽ ਥੁਕਾ ਪਈਆ ਤਿਤੁ ॥ ਜਿਤੁ ਮੁਖਿ

ਮ
————————————ਧੁਮਪਗੁ- ਰ—— ——————————ਗੁਰਸ-
ਨਾਮੁ ਨ ਉਚਰਹਿ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਰਸ ਖਾਹਿ ऽऽऽऽऽ ॥ ਨਾਨਕ ਏਵੈ ਜਾਣੀਐ ^ਤਿਤੁ ਮੁਖਿ ਥੁਕਾ ਪਾਹਿ ऽऽऽ ॥

ਸ— ਸ——————————ਨੁ.ਧੁ. - ਸ———————— ਰ—————ਗੁਰਸ ਸ—
ਮ: ੧ ॥ ਭੰਡਿ ਜੰਮੀਐ ਭੰਡਿ ਨਿੰਮੀਐ ऽ ऽ ऽ ਭੰਡਿ ਮੰਗਣੁ ਵੀਆਹੁ ॥ ਭੰਡਹੁ ਹੋਵੈ ਦੋਸਤੀ ऽऽऽ ਭੰਡਹੁ

——— ਮ——————ਪ————— ਧੁ———————ਸਂ———
ਚਲੈ ਰਾਹੁ ॥ ਭੰਡੁ ਮੁਆ ਭੰਡੁ ਭਾਲੀਐ ਭੰਡਿ ਹੋਵੈ ਬੰਧਾਨੁ ॥ ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ

—— ਰੰ—————— ——————————ੁਸੰਰਗੁਂ- ਰੰਸੰ, ਨ਼ਸੰਰੰਸੰਨ਼ਧੁ- ਪ—— —
ਰਾਜਾਨੁ ॥ ਭੰਡਹੁ ਹੀ ਭੰਡੁ ਊਪਜੈ ਭੰਡੈ ਬਾਝੁ ਨ ਕੋ ऽऽऽऽ ऽऽ ऽऽऽऽऽऽ ਇ ॥ ਨਾਨਕ ਭੰਡੈ

ਮ
— ——————— ਧੁ——————————ਸੰ——— ———ਪਧੁਮਪ ਗੁ- ਰ———
ਬਾਹਰਾ ਏਕੋ ਸਚਾ ਸੋਇ ॥ ਜਿਤੁ ਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸਲਾਹੀਐ ਭਾਗਾ ਰਤੀ ਚਾ ऽऽऽऽ ऽਰ ॥ ਨਾਨਕ ਤੇ

--- ———ਰ—ਗੁ—ਰ—ਸ
ਮਖ ਉਜਲੇ, ਤਿਤੁ ਸਚੈ ਦਰ ਬਾਰ ॥ ੨ ॥

ਸ ਰ ਰ ਮਮ ਪ-
ਪਉੜੀ ॥ ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ ਆਪਣਾ ਜਿਸੁ ਨਾਹੀ ਸੋ ਚੁਣਿ ਕਢੀਐ ॥
ਕੀਤਾ ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਆਪੇ ਹੀ ਲੇਖਾ ਸੰਢੀਐ ॥
ਜਾ ਰਹਣਾ ਨਾਹੀ ਐਤੁ ਜਗਿ ਤਾ ਕਾਇਤੁ ਗਾਰਬਿ ਹੰਢੀਐ ॥
ਮੰਦਾ ਕਿਸੈ ਨ ਆਖੀਐ ਪੜਿ ਅਖਰੁ ਏਹੋ ਬੁਝੀਐ ॥
ਮੂਰਖੈ ਨਾਲਿ ਨ ਲੁਝੀਐ ॥ ੧੯ ॥

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ, ਤਾਲ ਰੂਪਕ (ਢਾਈ ਤਾਲ) ਮਾਤੇ ੭

ਗੁਰਸਿਖਾ ਮਨਿ ਵਾਧਾਈਆ ਜਿਨ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਡਿਠਾ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਕੋਈ ਕਰਿ ਗਲ ਸੁਣਾਵੈ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੀ ਸੋ ਲਗੈ ਗੁਰ ਸਿਖਾ ਮਨਿ ਮਿਠਾ ॥
ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਗੁਰਸਿਖ ਪੈਨਾਈਅਹਿ ਜਿਨਾ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਤੁਠਾ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹੋਇਆ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮਨ ਵੁਠਾ ॥ ੪ ॥ ੨੦ ॥

⊕			੧		੨		⊕			੧		੨	
													ਨ਼ ਨ਼
			ਮ										ਗੁ ਰ
ਧੁਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਰ	ਮੰ	ਮ	ਪ	—	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਨ਼	ਨ਼
ਸਿऽ	ਖਾ	ऽ	ਮ	ऽ	ਨ	ਵਾ	ਧਾ	ऽ	ਈ	ਆ	ऽ	ਗੁ	ਰ
ਕਰ	ਗਲ	ਸੁ	ਣਾ	ਵੈ	ਹ	ਰਿ	ਨਾ	ऽ	ਮ	ਕੀ	ऽ	ਕੋ	ਈ
ਨਾ	ਨ	ਕ	ਹ	ਰਿ	ਹ	ਰਿ	ਹੋ	ऽ	ਇ	ਆ	ऽ	ਜ	ਨ
			ਮ										
ਧੁਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਰ	ਮ	ਮ	ਪ	—	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਸ
ਸਿऽ	ਖਾ	ऽ	ਮ	ऽ	ਨ	ਵਾ	ਧਾ	ऽ	ਈ	ਆ	ऽ	ਜਿਨ	ਮੇਰਾ
ਕਰ	ਗਲ	ਸੁ	ਣਾ	ਵੈ	ਹ	ਰਿ	ਨਾ	ऽ	ਮ	ਕੀ	ऽ	ऽ	ऽ
ਨਾ	ਨ	ਕ	ਹ	ਰਿ	ਹ	ਰਿ	ਹੋ	ऽ	ਇ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ
ਰ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਸੰ	—	ਨ਼	ਨ਼	ਧੁ	ਪ	—	ਨ਼	ਨ਼
ਸਤਿ	ਗੁ	ਰ	ਡਿ	ਠਾ	ऽ	ऽ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ਜੇ	ऽ	ਕੋ	ਈ
ਸੋ	ऽ	ਲੰ	ਗੈ	ऽ	ਗੁ	ਰ	ਸਿ	ਖਾ	ਮਨ	ਮਿ	ਠਾ	ਹ	ਰ →
ਹ	ਰ	ऽ	ਹ	ਰ	ऽ	ऽ	ਮ	ਨ	ਵੂ	ਠਾ	ऽ	ऽ	ऽ

ਹਰਿ ਹਰਿ ਮਨ ਵੂਠਾ—ਸਲੋਕ

ਮ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਸਂ	—	ਸਂ	ਸਂ	—	—	—
ਦਰ	ਗਹ	ऽ	ਗੁ	ਰ	ਸਿਖ	ਪੈ	ਨਾ	ऽ	ਈ	ਅਹਿ	ऽ	ऽ	ऽ
ਰਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਗੁ	ਰਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਸਂ	ਰਂਸਂ	ਨੁਧੁ	ਪ	ਨੁ	ਨੁ
ਜਿ	ਨਾ	ਮੇ	ਰਾ	ऽ	ਸ	ਤ	ਗੁ	ਰ	ਤੁऽ	ਠਾऽ	ऽ	ਜ	ਨ

ਸਂ—— ਨੁ——ਸਂ—— ਰਂ——ਸਂਨੁਧੁ- ਧੁ——
ਸਲੋਕੁ ॥ ਨਾਨਕ ਫਿਕੈ ਬੋਲਿਐ ਤਨੁ ਮਨੁ ਫਿਕਾ ਹੋਇ ॥ ਫਿਕੋ ਫਿਕਾ ਸਦੀਐ ऽऽऽऽ ਫਿਕੇ ਫਿਕੀ

ਮ
—— ਪ——ਧੁਮਪ ਗੁ- ਰ——
ਸੋਇ ॥ ਫਿਕਾ ਦਰਗਹ ਸਟੀਐ ਮੁਹਿ ਥੁਕਾ ਫਿਕੇ ਪਾ ऽऽऽ ऽਇ ॥ ਫਿਕਾ ਮੂਰਖ ਆਖੀਐ ਪਾਣਾ ਲਹੈ

——ਗੁਰਸ- ਸ ਸ——ਨੁ.ਧੁ.- ਧੁ.——
ਸਜਾ ऽऽऽਇ ॥ ਮ: ੧ ॥ ਅੰਦਰਹੁ ਝੂਠੇ ਪੈਜ ਬਾਹਰਿ ਦੁਨੀਆ ਅੰਦਰਿ ਫੈ ऽऽऽ ਲੁ ॥ ਅਠਸਠਿ

——ਸ—— ਮ——ਪ—— ਪ-
ਤੀਰਥ ਜੇ ਨਾਵਹਿ ਉਤਰੈ ਨਾਹੀ ਮੈਲ ॥ ਜਿਨ੍ ਪਟੁ ਅੰਦਰਿ ਬਾਹਰਿ ਗੁਦੜੁ ਤੇ ਭਲੇ ਸੰਸਾਰਿ ॥ ਤਿਨ੍

ਧੁ—— ——ਸਂ—— ਰਂ——ਸਂਰਂਗੁਂ- ਰਂਸਂ,
ਨੇਹੁ ਲਗਾ ਰਬ ਸੇਤੀ ਦੇਖਨੇ ਵੀਚਾਰਿ ॥ ਰੰਗਿ ਹਸਹਿ ਰੰਗਿ ਰੋਵਹਿ ਚੁਪ ਭੀ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ऽऽऽ ऽऽ

ਨੁਸਂਰਂਸਂਨੁਧੁ- ਪ—— —— ਮ——ਪ——ਧੁ
ऽऽऽऽऽऽऽ ॥ ਪਰਵਾਹ ਨਾਹੀ ਕਿਸੈ ਕੇਰੀ ਬਾਝੁ ਸਚੇ ਨਾਹ ॥ ਦਰਿਵਾਣ ਉਪਰਿ ਖਰਚ ਮੰਗਾ, ਜਬੈ

ਮ
—— ਸਂ——ਪਧੁਮਪ ਗੁ- ਰ——
ਦੇਇ ਤ ਖਾਹਿ ॥ ਦੀਬਾਨੁ ਏਕੋ ਕਲਮ ਏਕਾ ਹਮਾ ਤੁਮ੍ਾ ਮੇ ऽऽऽऽ ऽਲ ॥ ਦਰਿ ਲਏ ਲੇਖਾ ਪੀੜਿ

——ਰ-ਗੁ ਰ ਸ
ਛੁਟੈ ਨਾਨਕਾ ਜਿਉ ਤੇਲੁ ॥ ੨ ॥

ਸ ਰ ਰ ਮ ਮ ਪ-
ਪਉੜੀ ॥ ਆਪੇ ਹੀ ਕਰਣਾ ਕੀਓ ਕਲ ਆਪੇ ਹੀ ਤੈ ਧਾਰੀਐ ॥
ਦੇਖਹਿ ਕੀਤਾ ਆਪਣਾ ਧਰਿ ਕਚੀ ਪਕੀ ਸਾਰੀਐ ॥
ਜੋ ਆਇਆ ਸੋ ਚਲਸੀ ਸਭੁ ਕੋ ਆਈ ਵਾਰੀਐ ॥
ਜਿਸ ਕੇ ਜੀਅ ਪਰਾਣ ਹਹਿ ਕਿਉ ਸਾਹਿਬੁ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰੀਐ ॥
ਆਪਣ ਹਥੀ ਆਪਣਾ ਆਪੇ ਹੀ ਕਾਜੁ ਸਵਾਰੀਐ ॥

(ਆਸਾਵਰੀ-ਰਾਗ ਸਮਾਪਤ)

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਵਾਦੀ —ਮ	ਠਾਠ—ਭੈਰਵੀ	ਸਮਾਂ—ਦਿਨ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ।
ਸੰਵਾਦੀ—ਸ	ਜਾਤਿ—ਸੰਪੂਰਣ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼—ਰੇ, ਗਾ, ਧਾ ਨੀ ਕੋਮਲ ਲਗਦੇ ਹਨ ।

ਆਰੋਹ—ਸ ਰੁ ਗੁ ਮ, ਪ ਧੁ ਨੁ ਸਂ ।
ਅਵਰੋਹ—ਸਂ ਨੁ ਧੁ ਪ ਮ, ਗੁ ਰੁ ਸ ।

ਪਕੜ—ਸ, ਰੁਗੁ, ਮ; ਗੁ ਰੁ ਸ, ਧੁ ਨੁ ਸ ਰੁ ਸ ।

ਭੈਰਵੀ ਠਾਠ ਦੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ ਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਖੜਜ ਹੈ । ਜਾਤਿ-ਸੰਪੂਰਣ ਤੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ-ਦਿਨ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ । ਭੈਰਵੀ ਅਤੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਰਾਗ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਸ ਦਾ ਰੂਪ ਅਜ ਕਲ ਦੇ ਕਾਫੀ ਜਾਂ ਆਸਾਵਰੀ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਹੁਣ ਸਭ ਕੋਮਲ ਸੁਰ ਲਗਦੇ ਹਨ । ਦੋਵੇਂ ਰਿਖਭ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਰਾਗ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਜਿਵੇਂ ਸਰਗੁ, ਰਗੁ, ਸਰੁਸ, ਧੁ ਨੁ ਸਰੁਸ- ਜਾਂ ਸ, ਰੁਗੁ, ਮ- ਮੰਮਗੁਰਗੁ ਸਰੁਸ—ਉਂਜ ਗੁਣੀ ਜਨ ਰਾਗ ਦੀ ਰੰਜਕਤਾ ਤੇ ਵਿਲਖਣਤਾ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਬਾਰਾਂ ਹੀ ਸੁਰ ਲਗਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਵਿਚ "ਸ, ਰੁਗੁਮ, ਗੁਰਗੁ ਸਰੁਸ, ਧੁ ਨੁ ਸਰੁਸ—ਤਾਨ ਬਾਰ ਬਾਰ ਲਗਦੀ ਹੈ । ਅੰਤਰੇ ਦਾ ਉਠਾਵ ਭੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਜਿਵੇਂ ਗੁਮ ਧੁਨੁਸਂ- ਧੁਮਧੁਨੁਸਂ- ਜਾਂ ਪ, ਧੁਨੁਸਂਰੁਸਂ- ਪਰ ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਸਂਨੁਧੁ, ਸਂਨੁਧੁ, ਜਾਂ ਸਂਰੁਨੁਧੁ; ਰੁਂ, ਸਂਨੁਧੁ. ਪ, ਇੰਜ ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਤੇ ਠਹਿਰਨ ਨਾਲ ਆਸਾਵਰੀ ਜਾਂ ਬਿਲਾਸਖਾਨੀ ਦਾ ਅੰਗ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ । ਸੋ, ਨੁਧੁਪ, ਸਂਨੁਧੁਪ, ਧੁਨੁਸਂਰੁਂ, ਸਂਨੁਧੁਪ ਐਸੇ ਸਿੱਧੀ ਤਾਨ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਧੈਵਤ ਨੂੰ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ । ਕਿਉਂ ਕਿ ਆਸਾਵਰੀ ਤੇ ਬਿਲਾਸਖਾਨੀ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਧੈਵਤ ਹੈ ।

ਗਵੈਯੇ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿਚ ਤਰਾਨੇ, ਟੱਪੇ, ਠੁਮਰੀ, ਗਜ਼ਲ, ਗੀਤ ਆਦਿਕ ਹੀ ਬਹੁਤਾ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਲੋਕ-ਪ੍ਰਿਅ ਸਿੰਗਾਰ ਤੇ ਭਗਤਿ-ਰਸ ਰਾਗ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

ਸੁਰ-ਵਿਸਥਾਰ (ਅਲਾਪ)

ਨੁ.
੧. ਸ—ਧੁ., ਨੁ.ਸ, ਰੁਸ—ਧੁ.ਨੁ.ਸਰੁਸ—ਰੁਨੁ.ਸ, ਧੁ.ਨੁ.ਸਰੁਗੁ, ਸਰੁਸ—ਰੁਨੁ.ਸਧੁ.ਨੁ.ਸ— ।

੨. ਸ—ਨੁ.ਸਗੁ, ਰਗੁ ਮਗੁਰੁਸ—ਰੁਨੁ.ਸਧੁ.ਨੁ.ਸਰੁਸ—ਸਰੁਮ, ਗੁਮ, ਪਮਗੁਰਗੁ, ਸਰੁਸ—ਨੁ.ਸਧੁ.ਨੁ.ਸ—ਸ, ਰੁਗੁਮ, ਮੰਮਗਰਗੁ ਸਰੁਮਗੁਰੁਸ— ।

    ਮ   ਮ
੩. ਨ਼ੁਸ—ਗੁਮ—ਪਮਗੁਰਗੁ, ਸਰੁਮਗੁਰੁਸ—ਰੁਨ਼ੁਸਧ਼ੁਨ਼ੁਸ—ਨ਼ੁਸਗੁਮਪਧੁਪ—ਗੁਮਪਧੁਪ, ਧੁਮ, ਮੰਮਗੁ,

ਰਗੁ, ਪਮੰਗੁਰੁਸ—ਰੁਸ, ਗੁਰ, ਮਗ, ਪਮ, ਧੁਪਮਗੁਰੁਸ—ਸਰਗੁ, ਰਗੁ, ਸਰੁਸ, ਰੁਨ਼ੁਸਧ਼ੁਨ਼ੁਸ— ।

                                                 ਮ   ਮ
੪. ਸ—ਰੁਸ, ਨ਼ੁਸਗੁਮਪਧੁਪ—ਧੁਮ, ਪਗੁ, ਸਰੁਮਗੁਰੁਸ—ਗੁਮਪਧੁਪ, ਨੁਧੁਪ, ਧੁਨੁਧੁਪ. ਗੁਮਧੁਨੁਧੁਪ,

ਨੁਨੁਧੁਨੁਧੁਪ, ਸੰਨੁਧੁਪ, ਧੁਨੁਧੁਨੁਧੁਪਧੁਮ, ਪਗੁ, ਰਗੁਸਰੁਸ—ਸਰੁਗੁਮ, ਗੁਮਪਧੁਮ, ਮੰਮਗੁਰਗੁ, ਧੁਪ
ਧੁਮਪਗੁਮ, ਗੁਮਪਧੁਪਮਗੁਰੁਸ— ।

        ਮ   ਮ ਨੁ
੫. ਨੁਸਗੁਮਪਧੁਪ, ਗੁਮ, ਪਧੁਨੁਧੁਪ, ਧੁਮ, ਗੁਮ, ਧੁ, ਨੁਸਂ—ਰੁਸਂ, ਧੁਨੁਸਂਰੁਸਂ—ਧੁਨੁਸਂਰੁਸਂਨੁਧੁਪ, ਧੁਮ,
ਧੁਨੁਸਂਰੁਸਂ—ਸਂਰਂਗੁਂ, ਰਂਗੁਂ, ਸਂਰੁਸਂ—ਰੁਂਨੁਸਂਧੁਨੁਸਂ—ਰੁਸਂ—ਨੁਧੁਪ, ਧੁਨੁਧੁਪ, ਧੁਨੁਸਂਰੁਸਂਨੁਧੁਪ, ਰਂਗੁਂ,

ਰਂਗੁਂ, ਸਂਰੁਮਂਗੁਂਰੁਸਂ—ਰੁਂਨੁਸਂਧੁਨ਼ੁਸਂ—ਸਂਨੁਂ, ਨੁਸਂ, ਧੁਨੁ, ਪਧੁ ਮਪ, ਗੁਮ; ਸ ਸਗੁਮਪਮਗੁਰੁਸ—
ਰੁਨ਼ੁਸਧ਼ੁਨ਼ੁਸ— ।

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਜਿਨ੍ਾ ਭੇਟਿਆ ਮੇਰਾ ਪੂਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤਿਨ ਹਰਿਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਤਿਸੁ ਕੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਭੁਖ ਸਭ ਉਤਰੈ ਜੋ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ ॥
ਜੋ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਦੇ ਤਿਨ੍ ਜਮੁ ਨੇੜਿ ਨ ਆਵੈ ॥
ਜਨ ਨਾਂਨਕ ਕਉ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਨਿਤ ਜਪੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਤਰਾਵੈ ॥੧॥
(ਆਸਾ ਮ: ੪, ਪੰਨਾ ੪੫੦)

														ਸ	ਸ
×				○				×				○		ਜਿ	ਨਾ
—	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	—	ਨੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ
ऽ	ਭੇ	ਟਿ	ਆ	ਮੇ	ਰਾ	ਪੂ	ਰਾ	ऽ	ਸ	ਤ	ਗੁ	ਰੂ	ऽ	ਤਿਨ	ਹਰਿ
ऽ	ਹਰਿ	ਹ	ਰ	ਨਾ	ऽ	ਮ	ऽ	ਧਿ	ਆ	ऽ	ਇ	ਦੇ	ऽ	ऽ	ऽ
ਪ	—	ਪ	ਧੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	—	—	—	ਪ	ਪ
ਨਾ	ऽ	ਮ	ਦ੍ਰਿ	ੜਾ	ਵੈ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ऽ	ਜੇ	ऽ	ऽ	ऽ	ਤਿਸ	ਕੀ
ਤਿ	ਨ	ਕ	ਮ	ਨੇ	ऽ	ੜ	ਨਾ	ਆ	ऽ	ਵੈ	ऽ	ऽ	ऽ	ਜ	ਨ
—	ਸ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਨੁ.
ऽ	ਤ੍ਰਿ	ਸ	ਨਾ	ਭੁ	ਖ	ਸ	ਭ	ऽ	ਉ	ऽ	ਤ	ਰੈ	ऽ	ऽ	ऽ
ऽ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਕਉ	ऽ	ਹ	ਰ	ऽ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ਕ	ਰ	ਨਿ	ਤ

ਸ	—	ਸ	ਰ਼	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਰੁ	ਸ	—	ਸ	—	—	—	ਸ	—
ਜੋ	ऽ	ਹ	ਰ	ਨਾ	ऽ	ਮ	ਧਿ	ਆ	ऽ	ਵੈ	ऽ	ऽ	ऽ	ਜੋ	ऽ
ਜ	ਪ	ਹ	ਰ	ਨਾ	ऽ	ਹ	ਰ	ਨਾ	ऽ	ਮ	ਤ	ਰਾ	ऽ	ਵੈ	ऽ

ਸਂ——— ਨ਼——————ਸਂ——— ਰੂਂ——————ਸਂ———
ਸਲੋਕ ਮ: ੨ ॥ ਇਹ ਕਿਨੇਹੀ ਆਸਕੀ ਦੂਜੈ ਲਗੈ ਜਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਆਸਕੁ ਕਾਂਢੀਐ ਸਦਹੀ ਰਹੈ

——ਨ਼ਰੂਂਸਂਨ਼ਧੁਪ- ਪ————————ਪ, ਮ- ਮ—————
ਸਮਾ ऽऽऽऽऽ ਇ ॥ ਚੰਗੈ ਚੰਗਾ ਕਰਿ ਮਨੇ ਮੰਦੈ ਮੰਦਾ ਹੋ ऽ ऽ ਇ ॥ ਆਸਕੁ ਏਹੁ ਨ ਆਖੀਐ

ਗੁਰੁਸ- ਸ——ਨ਼. ਧੁ. ਸ ਸ—— ਗੁ——————ਮ———— ਪ——
ऽऽऽऽ ਜਿ ਲੇਖੈ ਵਰਤੈ ਸੋਇ ॥ ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਸਲਾਮ ਜਵਾਬੁ ਦੋਵੈ ਕਰੇ ਮੁੰਢਦ ਘੁਥਾ ਜਾਇ ॥ ਨਾਨਕ

————ਪਧੁਸਂਨ਼ਧੁਪਮਗੁਰੁਸ ਸ——ਨ਼.ਧੁ. ਸ ਸ-
ਦੋਵੈ ਕੂੜੀਆ ऽऽऽऽऽऽऽऽऽऽ ਥਾਇ ਨ ਕਾਈ ਪਾਇ ॥ ਪਉੜੀ ॥

o				×				o				×			
ਸ	ਸ	ਧੁ.	ਨ਼.	ਸ	ਰੁ	ਸ	—	—	—	ਸ	—	ਮ	—	ਮ	ਮ
ਜਿਤ	ਸੇਵਿ	ਐ	ਸੁਖ	ਪਾ	ਈ	ਐ	ऽ	ऽ	ऽ	ਸੰ	ऽ	ਸਾ	ऽ	ਹਿ	ਬ
ਕੀ	ਤਾ	ਪਾਈ	ਐ	ਆ	ਪ	ਣਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਸਾ	ऽ	ਘਾ	ऽ	ऽ	ਲ
ਮੰ	ਦਾ	ਮੂਲ	ਨ	ਕੀ	ਚ	ਈ	ऽ	ऽ	ऽ	ਦੇ	ऽ	ਲੰ	ऽ	ਮੀ	ऽ
ਸਾ	ਹਿਬ	ਨਾਲ	ਨ	ਹਾ	ਰੀ	ਐ	ऽ	ऽ	ऽ	ਤੇ	ऽ	ਵੇ	ऽ	ਹਾ	ऽ
ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਗੁ	—	—	—	ਸ	ਸ	ਧੁ.	ਨ਼.	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਸ	ਦਾ	ऽ	ਸ	ਮ੍ਹਾ	ਲੀ	ਐ	ਜਿਤ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਬੁ	ਰੀ	ऽ	ਕਿਉ	ਘਾ	ਲੀ	ਐ	ऽ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਨ	ਦ	ਰ	ਨਿ	ਹਾ	ਲੀ	ਐ	ਜਿਉ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਪਾ	ऽ	ਸਾ	ऽ	ਢਾ	ਲੀ	ਐ	ऽ
—	—	ਪ	ਪ	ਧੁ	—	ਧੁ	—	ਨ਼	—	—	ਧ	ਸਂ	—	—	ਨ਼
ऽ	ऽ	ਕਿ	ਛੁ	ਲਾ	ऽ	ਹੇ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ
ਧੁ	—	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗੁ	—	—	—	ਪ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ
ਉ	ऽ	ਪ	ਰ	ਘਾ	ਲੀ	ਐ	ऽ	ऽ	ऽ	ਸਿ	ਰੀ	ਵਾ	ਹਿ	ਗੁ	ਰੂ
ਸ	—	—	—	ਸ											
ਜੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ਵਾਹਿਗੁਰੂ—											

ਪਉੜੀ ॥ ਜਿਤੁ ਸੇਵੀਐ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਸ ਸਾਹਿਬ ਸਦਾ ਸਮ੍ਹਲੀਐ ॥
ਜਿਤੁ ਕੀਤਾ ਪਾਈਐ ਆਪਣਾ ਸਾ ਘਾਲ ਬੁਰੀ ਕਿਉ ਘਾਲੀਐ ॥
ਮੰਦਾ ਮੂਲਿ ਨ ਕੀਚਈ ਦੇ ਲੰਮੀ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲੀਐ ॥
ਜਿਉ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲਿ ਨ ਹਾਰੀਐ ਤੇ ਵੇਹਾ ਪਾਸਾ ਢਾਲੀਐ ॥
ਕਿਛੁ ਲਾਹੇ ਉਪਰਿ ਘਾਲੀਐ ॥ ੨੧ ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ, ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਜਿਨੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਤਿਨਾ ਫਿਰਿ ਬਿਘਨੁ ਨ ਹੋਈ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਜਿਨੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਮਨਾਇਆ ਤਿਨ ਪੂਜੇ ਸਭੁ ਕੋਈ ॥
ਜਿਨ੍ਹੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਿਆਰਾ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨ੍ਹਾ ਸੁਖੁ ਸਦ ਹੋਈ ॥
ਜਿਨ੍ਹਾ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟਿਆ ਤਿਨਾ ਮਿਲਿਆ ਹਰਿ ਸੋਈ ॥ ੨ ॥

×			o			×			o		ਸ ਜਿਨੀ
ਸ	ਸ	ਸਰੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਮ	—	ਗੁ	ਮਪ	ਮ	ਗੁ
ਗੁ	ਮੁ	ਖS	ਨਾ	ਮ	ਧਿ	ਆ	S	ਇ	ਆS	ਤਿਨਾ	ਫਿਰ
ਸਤਿ	ਗੁ	ਰS	ਪੁਰ	ਖ	ਮ	ਨਾ	S	ਇ	ਆS	S	S
— ਨਾ	ਨ	ਕS	ਸਤਿ	ਗੁ	ਰ	ਭੇ	S	ਇ	ਆS	S	S
ਗੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁਰ	ਗੁ	ਸਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	—	ਸ
ਬਿਘ	ਨ	ਨ	ਹੋ	ਈ	S	ਰਾS	ਮ	ਰਾ	ਜੈ	S	ਜਿਨੀ
ਤਿ	ਨ	S	ਪੂ	ਜੇS	S	ਸ	ਭ	ਕੋ	ਈ	S	ਜਿਨੀ →
ਤਿ	ਨਾ	S	ਮਿਲਿ	ਆS	S	ਹ	ਰ	ਸੋ	ਈ	S	S
ਪ	ਪ	ਪਧੁ	ਨੁ	ਸਂ	—	ਨੁਧ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	—	ਪ
→ ਸਤਿ	ਗੁ	ਰS	ਪਿਆ	ਰਾ	S	ਸੇS	S	ਵਿ	ਆ	S	S
ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁਰ	ਗੁ	ਸਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	—	ਸ
ਤਿ	ਨਾ	S	ਸੁ	ਖS	S	ਸS	ਦ	ਹੋ	ਈ	S	ਜਿਨ੍ਹਾ

ਸਂ———— ਨੁ————ਸਂ———— ਰੁਂ————————
ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਚਾਕਰੁ ਲਗੈ ਚਾਕਰੀ ਨਾਲੇ ਗਾਰਬੁ ਵਾਦੁ ॥ ਗਲਾਂ ਕਰੇ ਘਣੇਰੀਆ ਖਸਮ ਨ ਪਾਏ

—ਸਂਨੁਧੁਸਂਨੁਰੁਂਸਂ- ਧੁ————ਪ————ਪਮ- ਮ————
ਸਾ SSSSSSSS ਦ ॥ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਤਾ ਕਿਛੁ ਪਾਏ ਮਾ SS ਨ ॥ ਨਾਨਕ ਜਿਸ ਨੋ ਲਗਾ

————ਗੁਸ, ਸਗੁ ਮਪ ਮਗੁ ਰੁਸ- ਸ— ਗੁ———— --ਮ————
ਤਿਸੁ ਮਿਲੇ SS ਲਾS ਗਾS ਸੋS ਪਰਵਾਨ ॥ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਜੋ ਜੀਇ ਹੋਇ ਸੁ ਉਗਵੈ ਮੁਹ ਕਾ ਕਹਿਆ

— ਪ————————ਪਧੁਨੁਸਂਰੁਂਸਂ- ਸਂ—— ਗੁਂ————
ਵਾਉ ॥ ਬੀਜੇ ਬਿਖੁ ਮੰਗੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਵੇਖਹੁ ਇਹੁ ਕਿਆ SSSSS ਉ ॥ ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਨਾਲਿ ਇਆਣੇ

———————ਰਂਸਂਨੁ- ਨੁ————ਸਂ———ਸਂਰੁਂਮਂਗੁਂਰੁਂਸਂ-
ਦੋਸਤੀ ਕਦੇ ਨ ਆਵੈ ਰਾ SSS ਸ ॥ ਜੇਹਾ ਜਾਣੈ ਤੇਹੋ ਵਰਤੈ ਵੇਖਹੁ ਕੋ ਨਿਰਜਾ SSSSSS ਸ ॥

ਨੁ————ਸਂ————ਨੁਧੁਪ- ਪ—————ਮ——
ਵਸਤੂ ਅੰਦਰਿ ਵਸਤੁ ਸਮਾਵੈ ਦੂਜੀ ਹੋਵੈ ਪਾ SSS ਸ ॥ ਸਾਹਿਬੁ ਸੇਤੀ ਹੁਕਮੁ ਨ ਚਲੈ ਕਹੀ ਬਣੈ

—— ਗੁ————ਰੁਸ ਸ——ਨੁ.——ਧੁ. ਸ ਸ—— ਗੁ- ਮ ਧੁ-
ਅਰਦਾਸ ॥ ਕੂੜਿ ਕਮਾਣੈ ਕੂੜੋ ਹੋਵੈ SS ਨਾਨਕ ਸਿਫਤਿ ਵਿ ਗਾਸਿ ॥ ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਨਾS ਲੇ ਇਆS

ਨੁ- ਸਂਰੁਂ ਸਂ———— ਗੁਂ————————ਰਸਂਨੁ, ਰੁਸਂ ਗੁਂਰਂ
ਣੇS ਦੋS ਸਤੀ ਵਡਾਰੂ ਸਿਉ ਨੇਹੁ ॥ ਪਾਣੀ ਅੰਦਰਿ ਲੀਕ ਜਿਉ ਤਿਸ ਦਾ ਥਾਉ ਨ ਥੇ SSSSSSS

ਮੰਗੁੰਰੁੰਸੰ- ਸੰ—— ਨੁ————ਸੰ—————————ਸੰਨੁਧੁਪ- ਮ————
SSSS ਹੁ ॥ ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਹੋਇ ਇਆਣਾ ਕਰੇ ਕੰਮੁ ਆਣਿ ਨ ਸਕੈ ਰਾ SSSS ਸ ॥ ਜੇ ਇਕ ਅਧ

———ਗੁਸ ਸਗੁ ਮਪ ਮਗੁ ਰੁਸ ਸ-
ਚੰਗੀ ਕਰੇS ਦੁS ਜੀS ਭੀS ਵੇS ਰਾਸ ॥

ਸ- ਸ ਧੁ ਨੁ ਸ-
ਪਉੜੀ ॥ ਚਾਕਰੁ ਲਗੈ ਚਾਕਰੀ ਜੇ ਚਲੈ ਖਸਮੈ ਭਾਇ ॥
ਹੁਰਮਤਿ ਤਿਸਨੋ ਅਗਲੀ ਓਹੁ ਵਜਹੁ ਭਿ ਦੂਣਾ ਖਾਇ ॥
ਖਸਮੈ ਕਰੇ ਬਰਾਬਰੀ ਫਿਰਿ ਗੈਰਤਿ ਅੰਦਰਿ ਪਾਇ ॥
ਵਜਹੁ ਗਵਾਇ ਅਗਲਾ ਮੁਹੇ ਮੁਹਿ ਪਾਣਾ ਖਾਇ ॥
ਜਿਸ ਦਾ ਦਿਤਾ ਖਾਵਣਾ ਤਿਸੁ ਕਹੀਐ ਸਾਬਾਸਿ ॥
ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੁ ਨ ਚਲਈ ਨਾਲਿ ਖਸਮ ਚਲੈ ਅਰਦਾਸਿ ॥ ੨੨ ॥*

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਜਿਨ੍ਹਾ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ ਤਿਨ੍ਹ ਹਰਿ ਰਖਣਹਾਰਾ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਤਿਨ੍ਹ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕੋਈ ਕਿਆ ਕਰੈ ਜਿਨ੍ਹ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਪਿਆਰਾ ॥
ਜਿਨ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ਸਭ ਦੁਸਟ ਝਖਮਾਰਾ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਹਰਿ ਰਖਣਹਾਰਾ ॥ ੩ ॥

														ਸ	ਸ
														ਜਿ	ਨ੍ਹਾ
×				o				×				o			
ਪ	—	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਪ	ਮ	—	—	—	ਸ	ਨੁ
ਅੰ	S	ਤ	ਰ	ਗੁ	ਰ	ਮੁ	ਖ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਹੈ	S	S	S	ਤਿਨ	ਹਰਿ
ਨਿੰ	S	ਦਾ	S	ਕੋ	S	ਈ	S	ਕਿਆ	ਕ	ਰੈ	S	S	S	S	S
ਨਾ	S	ਨ	ਕ	ਨਾ	S	ਮ	ਧਿ	ਆ	ਇ	ਆ	S	S	S	S	S
ਸ	—	ਸ	ਰੁ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਰੁ	ਸ	—	ਸ	—	—	—	ਸ	ਸ
ਰ	S	ਖ	ਣ	ਹਾ	ਰਾ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	S	ਜੇ	S	S	S	ਤਿਨ	ਕੀ
ਜਿ	ਨ	ਹ	ਰ	ਨਾ	S	ਮ	ਪਿ	ਆ	S	ਰਾ	S	S	S	ਜਿ	ਨ →
ਹ	S	ਰ	S	ਰ	S	ਖ	ਣ	ਹਾ	S	ਰਾ	S	S	S	S	S
ਪ	ਹ	ਪ	—	ਪ	ਧੁ	ਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਨੁ	ਧੁ	—	ਪ	—	ਮ	ਗੁ
→ ਹ	ਰਿ	ਸੇ	S	ਤੀ	S	ਮ	ਨ	ਮਾ	ਨਿ	ਆ	S	S	S	S	S
ਸ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਸ	ਰੁ	ਸ	—	ਸ	—	—	—	ਸ	ਸ
ਸ	S	ਭ	S	ਦੁਸ	ਟ	ਝ	ਖ	ਮਾ	S	ਰਾ	S	S	S	ਜ	ਨ

ਸੰ———— ਨੁ————ਸੰ———— ਰੁੰ—————ਸੰ— ਨੁਧੁ
ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਏਹ ਕਿਨੇਹੀ ਦਾਤਿ ਆਪਸ ਤੇ ਜੋ ਪਾਈਐ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾ ਕਰਮਾਤਿ ਸਾਹਿਬ ਤੁਠੈ

ਸੰ—— ਸੰ—— ਨੁਧੁ————————————ਪਮ- ਮ———
ਜੋ ਮਿਲੈ ॥ ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਏਹ ਕਿਨੇਹੀ ਚਾਕਰੀ ਜਿਤੁ ਭਉ ਖਸਮ ਨ ਜਾ SS ਇ ॥ ਨਾਨਕ ਸੇਵਕ

---

*ਬਾਈ ਤੇ ਤੇਈਵੀਂ ਪਉੜੀ ਭੀ "ਜਿਤੁ ਸੇਵੀਐ" ਵਾਲੀ ਧੁਨ ਤੇ ਹੀ ਗਾਓ ।

———ਗੁਰੁਸ- ਸ-   ਨੁ.-ਧੁ. ਸ-
ਕਾਢੀਐ SSS ਜਿ ਸੇਤੀ ਖਸਮ ਸਮਾਇ ॥ ੨ ॥

ਸ-   ਸ   ਧੁ. ਨੁ. ਸ-
ਪਉੜੀ ॥ ਨਾਨਕ ਅੰਤ ਨ ਜਾਪਦੀ ਹਰਿ ਤਾ ਕੇ ਪਾਰਾਵਾਰ ॥
ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਸਾਖਤੀ ਫਿਰਿ ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਮਾਰ ॥
ਇਕਨਾ ਗਲੀ ਜੰਜੀਰੀਆ ਇਕਿ ਤੁਰੀ ਚੜਹਿ ਬਿਸੀਆਰ ॥
ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਕਰੇ ਆਪਿ ਹਉ ਕੈ ਸਿਉ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰ ॥
ਨਾਨਕ ਕਰਣਾ ਜਿਨਿ ਕੀਆ ਫਿਰਿ ਤਿਸ ਹੀ ਕਰਣੀ ਸਾਰ ॥ ੨੩ ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ, ਤਾਲ ਧੱਕਾ (ਇਕ ਤਾਲਾ)

ਹਰਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਭਗਤ ਉਪਾਇਆ ਪੈਜ ਰਖਦਾ ਆਇਆ ਰਾਮਰਾਜੇ ॥
ਹਰਣਾਖਸੁ ਦੁਸਟੁ ਹਰਿ ਮਾਰਿਆ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਤਰਾਇਆ ॥
ਅਹੰਕਾਰੀਆ ਨਿੰਦਕਾ ਪਿਠਿ ਦੇਇ ਨਾਮਦੇਉ ਮੁਖਿ ਲਾਇਆ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕ ਐਸਾ ਹਰਿ ਸੇਵਿਆ ਅੰਤਿ ਲਏ ਛਡਾਇਆ ॥ ੪ ॥ ੨੪ ॥

											ਸ	ਸ
×		੦		੨		੦		੩		੪	ਹ	ਰਿ
ਪ	—	ਪ	ਧੁ	—	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਸ		ਰੁ
ਜੁ	S	ਗ	ਜੁ	S	ਗ	ਭ	S	ਗ	S	ਤ		ਉ
ਣਾ	S	S	ਖ	S	ਸ	ਦੁ	ਸ	ਟ	S	ਹ		ਰਿ
ਕਾ	S	S	ਰੀ	S	ਆ	ਨਿੰ	S	ਦ	S	ਕਾ		S
ਨਾ	S	S	ਨ	S	ਕ	ਐ	S	ਸਾ	S	ਹ		ਰਿ
ਗੁ	—	ਰੁ	ਸ	—	ਰੁ	ਸ	—	—	—	ਸ		ਸ
ਪਾ	S	ਇ	ਆ	S	S	S	S	S	S	ਪੈ		ਜ
ਮਾ	S	ਰਿ	ਆ	S	S	S	S	S	S	ਪ੍ਰ		ਹ
ਪਿ	S	ਠ	ਦੇਇ	S	S	S	S	S	S	ਨਾ		ਮ
ਸੇ	S	ਵਿ	ਆ	S	S	S	S	S	S	ਅੰ		ਤ
ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਗੁ		ਮ
ਰ	ਖ	ਦਾ	ਆ	S	ਇਆ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ਜੇ	ਹ		ਰ
ਲਾ	S	S	ਦ	S	ਤ	ਰਾ	S	ਇਆ	S	ਅ		ਹੰ
ਦੇ	S	ਉ	ਮੁ	S	ਖ	ਲਾ	S	ਇਆ	S	ਜ		ਨ
ਸੰ												
ਨ	ਨ	—	ਸੰ	—	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	—	ਸੰ		ਸੰ
ਲ	ਏ	S	S	S	ਛ	ਡਾ	S	ਇਆ	S	ਜ		ਨ
						ਮ			ਨੁ			
ਪ	ਧੁ	ਨੁ	—	ਧੁ	ਪਿ	ਗੁ	—	ਮ	ਧੁ	—		ਨੁ
ਨਾ	S	S	S	ਨ	ਕ	ਐ	S	ਸਾ	ਹ	S		ਰਿ

ਸਂ———— ਨੁ————ਸਂ———— ਰੁਂ————
ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਆਪੇ ਭਾਂਡੇ ਸਾਜਿਅਨੁ ਆਪੇ ਪੂਰਣੁ ਦੇਇ ॥ ਇਕਨੀ ਦੁਧੁ ਸਮਾਈਐ ਇਕਿ ਚੁਲੈ

————ਸਂਨੁਧੁਸਂਨੁਰੁਂਮਂ- ਸਂ————————ਨੁਧੁ- ਪ———————— ਮ————
ਰਹਨਿ ਚੜੇ ऽऽऽऽऽऽ ॥ ਇਕਿ ਨਿਹਾਲੀ ਪੈ ਸਵਨਿ ऽऽऽ ਇਕਿ ਉਪਰਿ ਰਹਨਿ ਖੜੇ । ਤਿਨਾ ਸਵਾਰੇ

ਨੁ
————ਗੁਰੁਸ- ਸ————ਨੁ ਧੁ ਸ- ਸ——— ਗੁਮ ਧੁਨੁ ਸਂਰੁ ਸਂ——ਸਂ————
ਨਾਨਕਾ ऽऽऽ ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇऽ ॥ ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਆਪੇ ਸਾਜੇ ਕਰੇ ਆਪਿ, ਜਾਈ ਭਿ ਰਖੈ ਆਪਿ ॥

ਰੁਂ———————— ਸਂ————————ਸਂਰੁਂਮਂਗੁਂਰੁਂਸਂ ਸਂ————
ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਜੰਤ ਉਪਾਇ ਕੈ ਦੇਖੈ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਿ ॥ ਕਿਸ ਨੋ ਕਹੀਅਹਿ ਨ ਨਕਾ ऽऽऽऽऽऽ ਸਭੁ ਕਿਛੁ

————ਸਂਨੁਧੁਪ- ਧੁ————————ਪਮਗੁ- ਸਗੁ ਮਪ ਮਗੁ ਰੁਸ ਸ ਸ-
ਆਪੇ ਆ ऽऽऽऽ ਪ, ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਆਪੇ ਆ ऽऽऽ ਪ, ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਆऽ ਪੇऽ ਆਪਿ ॥ ੨ ॥ ਪਉੜੀ ॥

o				x				o				x			
ਸ	ਸ	ਗੁ	ਗ	ਮ	ਮ	ਮ	—	—	—	—	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
ਵਡੇ	ऽਕੀ	ਆ	ਵਡਿ	ਆ	ਈ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਕਿ	ਛੁ	ਕ	ਹ
ਸੋ	ਕਰ	ਤਾ	ਕਾ	ਦਰ	ਕ	ਰੀ	ऽ	ऽ	ਮ	ऽ	ऽ	ਦੇ	ऽ	ਜੀ	ऽ
ਸਾ	ਈ	ਕਾ	ਰਕ	ਮਾ	ਵ	ਣੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਧੂ	ਰ	ਛੋ	ऽ
ਨਾ	ਨਕ	ਏ	ਕੀ	ਬਾ	ਹ	ਰੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਹੋ	ਰ	ਦੂ	ऽ
ਧੁ	—	ਨੁ	—	ਸਂ	—	—	ਨੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਮ	—	ਗੁ	ਰੁ
ਣਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਕ	ਹ	ਣ	ਨ	ਜਾ	ऽ	ਹਿ	ऽ
ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਰਿ	ਜ	ਕ	ਸੰ	ਬਾ	ऽ	ਇ	ऽ
ਡੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਤਿੰ	ऽ	ਨੈ	ऽ	ਪਾ	ऽ	ਇ	ऽ
ਜੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਨਾ	ऽ	ਹੀ	ऽ	ਜਾ	ऽ	ਇ	ऽ
ਸ	—	—	—	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	—	ਸਂ	—	—	ਨੁ	ਸਂ	—	—	ਸਂ
*	*	*	*	ਸੋ	ਕ	ਰੇ	ऽ	ਏ	ऽ	ऽ	ऽ	ਏਂ	ऽ	ऽ	ਜਿ
ਸਂ	ਸਂ	—	ਸਂ	ਸਂ	—	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	—	ਨੁ	ਧੁ	ਸਂ	—	ਸਂ	—
ਤਿ	ਸੈ	ऽ	ਰ	ਜਾ	ऽ	ਇ	ਰ	ਜਾ	ऽ	ਇ	ਰ	ਜਾ	ऽ	ਇ	ऽ
—	—	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਨੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਸਂ	ਨੁ	—
ऽ	ऽ	ਬੋ	ਲੋ	ਵਾ	ਹਿ	ਗੁ	ਰੂ	ਜੀ	ऽ	ਕਾ	ऽ	ਖਾ	ਲ	ਸਾ	ऽ
ਧੁ	—	ਪ	ਪ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ
ऽ	ऽ	ਸਿ	ਰੀ	ਵਾਹ	ਗੁਰੂ	ਜੀ	ਕੀ	ਫ	ਤੇਹ	ਵਾਹ	ਗੁਰੂ	ਜੀ	ਕੀ	ਫ	ਤੇਹ
ਮ	ਮ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ-											
ਵਾਹ	ਗੁਰੂ	ਜੀ	ਕੀ	ਫਤੇਹ ॥											

ਪਉੜੀ ॥ ਵਡੇ ਕੀਆ ਵਡਿਆਈਆ ਕਿਛੁ ਕਹਣਾ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਇ ॥
ਸੋ ਕਰਤਾ ਕਾਦਰ ਕਰੀਮੁ ਦੇ ਜੀਆ ਰਿਜਕੁ ਸੰਬਾਹਿ ॥
ਸਾਈ ਕਾਰ ਕਮਾਵਣੀ ਧੁਰਿ ਛੋਡੀ ਤਿੰਨੈ ਪਾਇ ॥
ਨਾਨਕ ਏਕੀ ਬਾਹਰੀ ਹੋਰ ਦੂਜੀ ਨਾਹੀ ਜਾਇ ॥
ਸੋ ਕਰੇ ਜਿ ਤਿਸੈ ਰਜਾਇ ॥ ੨੪ ॥ ੧ ॥ ਸੁਧੁ ॥

(ਭੈਰਵੀ ਰਾਗ ਸਮਾਪਤ)

ਰਾਗ ਆਸਾ*, ਤਾਲ ਛੱਕਾ

										ਪ	ਧ
×		੦		੨		੦		੩		੪ ਹ	ਰਿ
ਨ	—	ਨ	ਸਂ	—	ਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਨ	ਧ	ਪ
ਜੁ	S	ਗ	ਜੁ	S	ਗ	ਭ	S	ਗ	S	ਤ	ਉ
ਨਾ	S	S	ਖ	S	ਸ	ਦੁ	Sਸ	ਟ	S	ਹ	ਰਿ
ਕਾ	S	S	ਰੀ	S	ਆ	ਨਿੰ	S	ਦ	S	ਕਾ	S
ਧ	—	ਧ	ਪ	—	—	—	—	—	—	ਗ	ਮ
ਧਾ	S	ਇ	ਆ	S	S	S	S	S	S	ਪੈ	ਜ
ਮਾ	S	ਰਿ	ਆ	S	S	S	S	S	S	ਪ੍ਰ	ਹ
ਪਿ	S	ਠ	ਦੇਇ	S	S	S	S	S	S	ਨਾ	ਮ
ਪ	ਧ	ਧ	ਧ	—	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਨ	ਪ	ਧ
ਰ	ਖ	ਦਾ	ਆ	S	ਇਆ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ਜੇ	ਹ	ਰਿ
ਲਾ	S	S	ਦ	S	ਤ	ਰਾ	S	ਇਆ	S	ਅ	ਹੰ
ਦੇ	ਉ	S	ਮੁ	S	ਖ	ਲਾ	S	ਇਆ	S	ਜ	ਨ
ਨ	—	—	ਸਂ	—	ਨ	ਧ	—	ਪ	ਮ	—	ਮ
ਨਾ	S	S	ਨ	S	ਕ	ਐ	S	ਸਾ	ਹ	S	ਰਿ
ਗ	—	ਰ	ਸ	—	ਨ਼	ਸ	—	—	—	ਸ	ਸ
ਸੇ	S	ਵਿ	ਆ	S	S	ਆ	S	S	S	ਅ	ਤ
ਰ	ਰ	—	ਰ	—	ਰ	ਰ	—	ਗ	—	ਰਸ	—
ਲ	ਏ	S	ਏ	S	ਚ	ੜਾ	S	ਇਆ	S	SS	S
ਰ	—	ਮ	—	ਪ	—	ਧਨ	—	—	ਪ	—	ਧ
ਆ	S	S	S	S	S	SS	S	S	ਜ	S	ਨ
ਨ	—	—	ਸਂ	—	ਨ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	— ਧ	ਸਂ
ਨਾ	S	S	ਨ	S	ਕ	ਐ	S	ਸਾ	ਹ	S ਰ,	।ਸੇਵਿਆ

ਸਂ—— ——   ਸਂ——————————————   ਰਂ———————————————

ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਆਪੇ ਭਾਂਡੇ ਸਾਜਿਅਨੁ ਆਪੇ ਪੂਰਨ ਦੇਇ ॥ ਇਕਨੀ੍ ਦੂਧੁ ਸਮਾਈਐ ਇਕਿ ਚੁਲੈ

ਰਂ   ਨ ਪ

——— ਸਂਗਂਰਂਗਂ ਸਂ- ਸਂ——————ਧ- ਮ- ਮ———————————— ਪ—

ਰਹਨਿ ਚੜੇ SS SS SS ॥ ਇਕਿ ਨਿਹਾਲੀ ਪੈ ਸਵਨ SS SS ਇਕਿ ਉਪਰਿ ਰਹਨਿ ਖੜੇ ॥ ਤਿਨ੍ਹਾ

---

*ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਪੁਰਾਤਨ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਗੀ ਸਿੰਘ ਅਜੇ ਵੀ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿਚ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਥੇ ਇਹ ਪੁਰਾਤਨ ਟਿਊਨ, ਭਾਵ —ਛੱਕਾ, ਸਲੋਕ, ਪਉੜੀ, ਰਾਗ ਆਸਾ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਹਨ ।

———————ਮਗਰ———————————ਸਗਰਗਰਸ ਸ——— ਸਂ————————
ਸਵਾਰੇ ਨਾਨਕਾ ऽऽऽ ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ऽऽऽऽऽऽ ॥ ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਆਪੇ ਸਾਜੇ ਕਰੇ ਆਪਿ
—————— ਰਂ————————————————ਸਂਗਂਰਂਗਂਰਂਸਂ ਗਂ——————
ਜਾਈ ਭਿ ਰਖੈ ਆਪਿ ॥ ਤਿਸ ਵਿਚ ਜੰਤ ਉਪਾਇ ਦੇਖੈ ਥਾਪਿ ਉਥਾ ऽऽऽऽऽऽ ਪ ॥ ਕਿਸਨੋ ਅਹੀਅਹਿ

ਨ ਪ
————ਰਂਸਂਰਂਸਂ ਸਂ——————ਧ– ਮ– ਪ————————ਮਗਰ– ਰ ਗ ਰ
ਨਾਨਕਾ ऽऽऽऽ ਸਭ ਕਿਛੁ ਆਪੇ ਆ ऽऽऽऽ ਪ ॥ ਸਭ ਕਿਛੁ ਆਪੇ ਆ ऽऽऽ ਪ ॥ ਸਭ ਕਿਛੁ ਆਪੇ
ਸ ਸ–
ਆਪਿ ॥ ਪਉੜੀ ॥

०				×				०				×			
ਸ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	—	—	—	—	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
ਵਡੇ	ऽਕੀ	ਆ	ਵਡਿ	ਆ	ਈ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਕਿ	ਛੁ	ਕ	ਹ
ਸੋ	ਕਰ	ਤਾ	ਕਾ	ਦਰ	ਕ	ਰੀ	ऽ	ऽ	ਮ	ऽ	ऽ	ਦੇ	ऽ	ਜੀ	ऽ
ਸਾ	ਈ	ਕਾ	ਰਕ	ਮਾ	ਵ	ਣੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਧੁ	ਰ	ਛੋ	ऽ
ਨਾ	ਨਕ	ਏ	ਕੀ	ਬਾ	ਹ	ਰੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਹੋ	ਰ	ਦੂ	ऽ
ਨ					ਨ										
ਧ	—	ਸਂ	—	—	ਧ	—	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	—
ਣਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਕ	ਹ	ਣ	ਨ	ਜਾ	ऽ	ਇ	ऽ
ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਰਿ	ਜ	ਕ	ਸੰ	ਬਾ	ऽ	ਹਿ	ऽ
ੜੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਤਿੰ	ऽ	ਨੈ	ऽ	ਪਾ	ऽ	ਇ	ऽ
ਜੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਨਾ	ऽ	ਹੀ	ऽ	ਜਾ	ऽ	ਇ	ऽ
—	—	—	—	ਪ	ਸਂ	ਸਂ	—	ਸਂ	—	—	ਨ	ਸਂ	—	—	ਸਂ
ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਸੋ	ਕ	ਰੇ	ऽ	ਏ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਜਿ
ਸਂ	ਸਂ	—	ਸਂ	ਸਂ	—	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	—	ਨ	ਧ	ਸਂ	—	ਮਂ	—
ਤਿ	ਸੈ	ऽ	ਰ	ਜਾ	ऽ	ਇ	ਰ	ਜਾ	ऽ	ਇ	ਰ	ਜਾ	ऽ	ਇ	ऽ
		ਧ						ਨ							
—	—	ਪ	ਧ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਧ	—	ਧ	—	ਪ	ਪ	ਪ	—
ऽ	ऽ	ਬੋ	ਲੋ	ਵਾ	ਹਿ	ਗੁ	ਰੂ	ਜੀ	ऽ	ਕਾ	ऽ	ਖਾ	ਲ	ਸਾ	ऽ
—	—	ਪ	ਪ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ
ऽ	ऽ	ਸਿ	ਰੀ	ਵਾਹ	ਗੁਰੂ	ਜੀ	ਕੀ	ਫ	ਤੇਹ	ਵਾਹਿ	ਗੁਰੂ	ਜੀ	ਕੀ	ਫ	ਤੇਹ
ਗ	ਗ	ਰ	ਸ	ਸ—											
ਵਾਹ	ਗੁਰੂ	ਜੀ	ਕੀ	ਫਤਹਿ ॥											

(ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਛੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਪਤ)

ਛੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ੨੭ ਸ਼ਬਦ

ਰਾਗ ਆਸਾ, ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸੁਨਹੁ ਬਿਨੰਤੀ ਠਾਕੁਰ ਮੇਰੇ, ਜੀਅ ਜੰਤ ਤੇਰੇ ਧਾਰੇ ॥
ਰਾਖੁ ਪੈਜ ਨਾਮ ਅਪਨੇ ਕੀ, ਕਰਨ ਕਰਾਵਨਹਾਰੇ ॥ ੧ ॥
ਪ੍ਰਭ ਜੀਉ ਖਸਮਾਨਾ ਕਰਿ ਪਿਆਰੇ ॥
ਬੁਰੇ ਭਲੇ ਹਮ ਥਾਰੇ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਸੁਣੀ ਪੁਕਾਰ ਸਮਰਥ ਸੁਆਮੀ, ਬੰਧਨ ਕਾਟਿ ਸਵਾਰੇ ॥
ਪਹਿਰਿ ਸਿਰਪਾਉ ਸੇਵਕ ਜਨ ਮੇਲੇ, ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟ ਪਹਾਰੇ ॥ ੨ ॥

(ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫, ਪੰਨਾ ੬੩੧)

ਅਸਥਾਈ

×			○			×			○		
ਸ	ਸ	ਸ	ਰ	ਸ	ਸ	ਰ	ਮ	—	ਪ	ਧ	ਧ
ਖ	ਸ	ਮਾ	ਨਾ	ਕ	ਰ	ਪਿਆ	ਰੇ	ऽ	ਪ੍ਰਭ	ਜੀ	ਉ
ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਰ	ਸ	—	ਸ	ਸ	ਸ
ਖ	ਸ	ਮਾ	ਨਾ	ਕ	ਰ	ਪਿਆ	ਰੇ	ऽ	ਪ੍ਰਭ	ਜੀ	ਉ
ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਧ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਧ	ਧ
ਬੁ	ਰੇ	ਭ	ਲੇ	ਹ	ਮ	ਥਾ	ਰੇ	ऽ	ਪ੍ਰਭ	ਜੀ	ਉ
ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
ਖ	ਸ	ਮਾ	ਨਾ	ਕ	ਰ	ਪਿਆ	ਰੇ	ऽ	ਪ੍ਰਭ	ਜੀ	ਉ

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਧ	ਸਂ	ਸਂ	—	ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਧ
ਸੁ	ਨਹੁ	ਬਿ	ਨੰ	ਤੀ	ऽ	ਠਾ	ਕੁ	ਰ	ਮੇ	ਰੇ	ऽ
ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਧ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਧ	ਧ
ਜੀ	ਅ	ਤ	ਤ	ਤੇ	ਰੇ	ਧਾ	ਰੇ	ऽ	ਪ੍ਰਭ	ਜੀ	ਉ

—ਖਸਮਾਨਾ...

—ਸ਼ਬਦ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ ।

ਰਾਗ ਆਸਾ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਤੁਮ ਚੰਦਨ ਹਮ ਇਰੰਡ ਬਾਪੁਰੇ, ਸੰਗਿ ਤੁਮਾਰੇ ਬਾਸਾ ॥
ਨੀਚ ਰੂਖ ਤੇ ਊਚ ਭਏ ਹੈ, ਗੰਧ ਸੁਗੰਧ ਨਿਵਾਸਾ ॥ ੧ ॥
ਮਾਧਉ ਸਤਸੰਗਤਿ ਸਰਨਿ ਤੁਮ੍ਾਰੀ ॥ ਹਮ ਅਉਗਨ ਤੁਮ੍ ਉਪਕਾਰੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਤੁਮ ਮਖਤੂਲ ਸੁਪੇਦ ਸਪੀਅਲ, ਹਮ ਬਪੁਰੇ ਜਸ ਕੀਰਾ ॥
ਸਤਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਰਹੀਐ ਮਾਧਉ, ਜੈਸੇ ਮਧੁਪ ਮਖੀਰਾ ॥ ੨ ॥
ਜਾਤੀ ਓਛਾ, ਪਾਤੀ ਓਛਾ, ਓਛਾ ਜਨਮੁ ਹਮਾਰਾ ॥
ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਕੀ ਸੇਵ ਨ ਕੀਨੀ, ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਚਮਾਰਾ ॥ ੩ ॥

(ਆਸਾ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ, ਪੰਨਾ ੪੮੬)

ਅਸਥਾਈ

														ਪ਼	ਧ਼
×				○				×				○		ਮਾ	ऽ
ਧ਼	ਸ	—	—	—	—	ਰ	ਗ	ਸ	ਰ	ਸ	—	—	—	ਪ	ਮ
ਧਉ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਮਾ	ऽ	ਧਉ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਸ	ਤ
ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਸ	ਰ	ਗ	ਸ	ਰ	ਸ	—	—	—	ਸ	ਸ
ਸੰ	ऽ	ਗ	ਤ	ਸ	ਰ	ਨ	ਤੁ	ਮਾ	ऽ	ਰੀ	ऽ	ऽ	ऽ,	ਹ	ਮ
—	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਨ	ਪ	ਧ	ਨ	ਪ	ਧ	ਪ	—	—	—	ਪ	ਮ
ऽ	ਅਉ	ਗ	ਨ	ਤੁ	ਮ	ਉ	ਪ	ਕਾ	ऽ	ਰੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ਸ	ਤ

ਅੰਤਰਾ

	ਮ਼	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	—	ਧ	ਪਧ	ਨ
	ਤੁੰ	ਮ	ਚੰ	ਦ	ਨ	ਹ	ਮ	ਇ	ਰੰ	ਡ	ਬਾ	ऽ	ऽ	ਰੇऽ	ऽ
—	ਨ	ਨ	ਸਂ	ਨ	ਪ	ਧ	ਨ	ਪ	ਧ	ਧ	ਪ	—	—	—	—
ऽ	ਸੰ	ਗ	ਤੁ	ਮ੍ਾ	ऽ	ਰੇ	ऽ	ਬਾ	ऽ	ਸਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ
—	ਪ	ਪ	ਧ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	—	ਸਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਗਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	—
ऽ	ਨੀ	ਚ	ਰੂ	ऽ	ਖ	ਤੇ	ऽ	ਊ	ऽ	ਚ	ਭ	ਏ	ऽ	ਹੈ	ऽ
—	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਨ	ਪ	ਧ	ਨ	ਪ	ਧ	ਪ	—	—	—	ਪ	ਮ
ऽ	ਗੰ	ਧ	ਸੁ	ਗੰ	ऽ	ਧ	ਨਿ	ਵਾ	ऽ	ਸਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਸ	ਤ

ਸੰਗਤ...

—ਸ਼ਬਦ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ 'ਤੇ ਲਾਓ ।

ਰਾਗ ਆਸਾ, ਤਾਲ ਸੂਲਫਾਕ

ਪਾਵਤੁ ਰਲੀਆ, ਜੋਬਨਿ ਬਲੀਆ ॥
ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਮਾਟੀ ਸੰਗਿ ਰਲੀਆ ॥ ੧ ॥
ਕਾਨ ਕੁੰਡਲੀਆ, ਬਸਤ੍ਰ ਓਢਲੀਆ ॥
ਸੇਜ ਸੁਖਲੀਆ ਮਨਿ ਗਰਬਲੀਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਤਲੈ ਕੁੰਚਰੀਆ, ਸਿਰਿ ਕਨਿਕ ਛਤਰੀਆ ॥
ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਬਿਨਾ ਲੇ ਧਰਨਿ ਗਡਲੀਆ ॥ ੨ ॥
ਰੂਪ ਸੁੰਦਰੀਆ ਅਨਿਕ ਇਸਤਰੀਆ ॥
ਹਰਿ ਰਸ ਬਿਨੁ ਸਭਿ ਸੁਆਦ ਫਿਕਰੀਆ ॥ ੩ ॥
ਮਾਇਆ ਛਲੀਆ, ਬਿਕਾਰ ਬਿਖਲੀਆ ॥
ਸਰਣਿ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਪੁਰਖ ਦਇਆਲੀਆ ॥ ੪ ॥

(ਆਸਾ ਮ: ੫, ਪੰਨਾ ੩੮੫)

ਅਸਥਾਈ

X		੦		੨		੩		੦	
ਸੰ	—	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਪ
ਪਾ	ऽ	ਵ	ਤ	ਰ	ਲੀ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ
ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਰ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਧ
ਜੋ	ऽ	ਬ	ਨ	ਬ	ਲੀ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ
ਸੰ	ਨ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਸ	ਰ
ਨਾ	ऽ	ਮ	ਬਿ	ਨਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਮਾ	ऽ
ਗ	—	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਸ	—	—	—
ਟੀ	ऽ	ਸੰ	ਗ	ਰ	ਲੀ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ

ਅੰਤਰਾ

ਪ	—	ਪ	ਧ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	—	—
ਕਾ	ऽ	ਨ	ਕੁੰ	ਡ	ਲੀ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਪ
ਬ	ऽਸ	ਤ੍ਰ	ਓ	ਢ	ਲੀ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ
ਸੰ	—	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਪ
ਸੇ	ऽ	ਜ	ਸੁ	ਖ	ਲੀ	ਆਂ	ऽ	ऽ	ऽ
ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਰ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਧ
ਮ	ਨ	ਗ	ਰ	ਬ	ਲੀ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ ਨਾਮ ਬਿਨਾ...

—ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ।

ਰਾਗ ਆਸਾ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਕਹਾ ਭਇਓ ਜਉ ਤਨੁ ਭਇਓ ਛਿਨੁ ਛਿਨੁ ॥
ਪ੍ਰੇਮ ਜਾਇ ਤਉ ਡਰਪੈ ਤੇਰੋ ਜਨੁ ॥ ੧ ॥
ਤੁਝਹਿ ਚਰਨ ਅਰਬਿੰਦ ਭਵਨ ਮਨੁ ॥
ਪਾਨ ਕਰਤ ਪਾਇਓ ਪਾਇਓ ਰਾਮਈਆ ਧਨੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਸੰਪਤਿ ਬਿਪਤਿ ਪਟਲ ਮਾਇਆ ਧਨੁ ॥
ਤਾਮਹਿ ਮਗਨ ਹੋਤ ਨ ਤੇਰੋ ਜਨੁ ॥ ੨ ॥
ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਜੇਵਰੀ ਬਾਧਿਓ ਤੇਰੋ ਜਨ ॥
ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਛੂਟਿਬੋ ਕਵਨ ਗੁਨ ॥ ੩ ॥

(ਆਸਾ, ਸ੍ਰੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ, ਪੰਨਾ ੪੮੬)

ਅਸਥਾਈ

×				○				×				○			
—	ਧ	ਧ	ਪ	ਧ	ਸਂ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਰ	ਰ	ਸ	ਸ
ऽ	ਤੁ	ਝਹਿ	ਚ	ਰ	ਨ	ਅ	ਰ	ਬਿੰ	ऽ	ਦ	ਭ	ਵ	ਨ	ਮ	ਨ
—	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	—	ਪ	ਪ	ਧ	ਧ	ਨ
ऽ,	ਪਾ	ਨ	ਕ	ਰ	ਤ	ਪਾ	ਇਓ	ਪਾ	ਇਓ	ऽ	ਰਾ	ਮਈ	ਆ	ਧ	ਨ
—	ਸਂ	ਨ	ਧ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
ऽ	ਪਾ	ਨ	ਕ	ਰ	ਤ	ਪਾ	ਇਓ	ਪਾ	ਇਓ	ऽ	ਰਾ	ਮਈ	ਆ	ਧ	ਨ

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਧ	ਸਂ	—	ਸਂ	—	ਸਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਗਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਨ	ਧ
	ਕ	ਹਾ	ਭ	ਇਓ	ऽ	ਜਉ	ऽ	ਤ	ਨ	ਭ	ਇਓ	ਛਿ	ਨ	ਛਿ	ਨ
ਪ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	—	ਨ	ਧ	ਪ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਸ
ऽ	ਪ੍ਰੇ	ਮ	ਜਾ	ऽ	ਇ	ਤਉ	ऽ	ਡ	ਰ	ਪਹਿ	ਤੇ	ਰੋ	ऽ	ਜ	ਨ

—ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ ।

ਰਾਗ ਭੈਰਉ, ਤਿੰਨਤਾਲ

ਊਠਤ ਸੁਖੀਆ ਬੈਠਤ ਸੁਖੀਆ ॥
ਭਉ ਨਹੀ ਲਾਗੈ ਜਾਂ ਐਸੇ ਬੁਝੀਆ ॥ ੧ ॥
ਰਾਖਾ ਏਕੁ ਹਮਾਰਾ ਸੁਆਮੀ ॥
ਸਗਲ ਘਟਾ ਕਾ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਸੋਇ ਅਚਿੰਤਾ ਜਾਗਿ ਅਚਿੰਤਾ ॥
ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਪ੍ਰਭੁ ਤੂੰ ਵਰਤੰਤਾ ॥ ੨ ॥
ਘਰਿ ਸੁਖਿ ਵਸਿਆ ਬਾਹਰਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰਿ ਮੰਤ੍ਰੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ॥ ੩ ॥

(ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫, ਪੰਨਾ ੧੧੩੬)

ਅਸਥਾਈ

੦				੩				×				੨			
								ਨ							
—	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	—	ਮ	ਪ	ਧੁ	—	ਪ	ਮ	ਗਰੁ	—	ਸ	—
ऽ	ਰਾ	ऽ	ਖਾ	ਏ	ऽ	ਕ	ਹ	ਮਾ	ऽ	ਰਾ	ऽ	ਸੁਆ	ऽ	ਮੀ	ऽ
—	ਨ਼	ਧੁ਼	ਨ਼	ਸ	—	ਸ	ਰੁ	ਗ	—	ਮ	ਗ	ਰੁ	—	ਸ	—
ऽ,	ਸਗ	ਲ	ਘ	ਟਾ	ऽ	ਕਾ	ऽ	ਅੰ	ऽ	ਤ	ਰ	ਜਾ	ऽ	ਮੀ	ऽ

ਅੰਤਰਾ

				ਨੁ											
—	ਮ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਨ	—	ਸਂ	—	ਸਂ	ਸਂ	ਨ	ਨ	ਸਂ	—
ऽ	ਊ	ਠ	ਤ	ਸੁ	ਖੀ	ਆ	ऽ	ਬੈ	ऽ	ਠ	ਤ	ਸੁ	ਖੀ	ਆ	ऽ
ਨ															
ਧੁ	—	ਰੁਂ	ਰੁਂ	ਸਂ	—	ਸਂ	ਸਂ	ਨ	—	ਸਂ	ਨ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	—
ਭਉ	ऽ	ਨ	ਹੀ	ਲਾ	ऽ	ਗੈ	ਜਾਂ	ਐ	ऽ	ਸੇ	ऽ	ਬੂ	ਝੀ	ਆ	ऽ

ਨੋਟ—ਸ਼ਬਦ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ।

ਰਾਗ ਭੈਰਉ, ਤਿੰਨਤਾਲ

ਸਭਿ ਘਟ ਤੇਰੇ ਤੂ ਸਭਨਾ ਮਾਹਿ ॥
ਤੁਝ ਤੇ ਬਾਹਰਿ ਕੋਈ ਨਾਹਿ ॥ ੧ ॥
ਹਰਿ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਮੇਰੇ ਮਨ ਜਾਪੁ ॥
ਹਉ ਤੁਧੁ ਸਾਲਾਹੀ ਤੂ ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਾਪੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਜਹ ਜਹ ਦੇਖਾ ਤਹ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ ॥
ਸਭ ਤੇਰੈ ਵਸਿ ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥ ੨ ॥
ਜਿਸ ਕਉ ਤੁਮ ਹਰਿ ਰਾਖਿਆ ਭਾਵੈ ॥
ਤਿਸ ਕੈ ਨੇੜੈ ਕੋਇ ਨ ਜਾਵੈ ॥ ੩ ॥
ਤੂ ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਸਭ ਤੈ ਭਰਪੂਰਿ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਜਪਿ ਹਾਜਰਾ ਹਜੂਰਿ ॥ ੪ ॥ (ਭੈਰਉ ਮ: ੪, ਅੰਗ ੧੧੩੪)

ਅਸਥਾਈ

੦				੩				×				੨			
	ਨ		•					ਗ				ਗ			
—	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਰੁ	—	ਗ	ਮ	ਰੁ	—	ਸ	—
ऽ	ਹਰਿ	ਸੁ	ਖ	ਦਾ	ऽ	ਤਾ	ਮੇ	ਰੇ	ऽ	ਮ	ਨ	ਜਾ	ऽ	ਪ	ऽ
									ਨ						
ਸ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗ	—	ਮ	—
ਹਉ	ਤੁ	ਧ	ਸਾ	ਲਾ	ਹੀ	ਤੂ	ਮੇ	ਰਾ	ਹਰਿ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਬਾ	ऽ	ਪ	ऽ

ਅੰਤਰਾ

				ਨ											
—	ਮ	ਪ	ਪ	ਧੁ	—	ਨ	ਨ	ਸ	ਸਂ	ਸਂ	—	ਨ	—	ਸਂ	—
ऽ	ਸ	ਘ	ਟ	ਤੇ	ऽ	ਰੇ	ਤੂ	ਸ	ਭ	ਨਾ	ऽ	ਮਾ	ऽ	ਹਿ	ऽ
—	ਰੁਂ	ਰੁਂ	ਰੁ	ਸਂ	—	ਸਂ	ਸਂ	ਨ	—	ਸਂ	ਨ	ਧੁ	—	ਪ	—
ऽ	ਤੁ	ਝ	ਤੇ	ਬਾ	ऽ	ਹ	ਰ	ਕੋ	ऽ	ਈ	ऽ	ਨਾ	ऽ	ਹਿ	ऽ

ਹਰਿ ਸੁਖਦਾਤਾ...

ਰਾਗ ਭੈਰਉ, ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਗੋਵਿੰਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਨਕਾਦਿਕ ਉਧਾਰੇ ॥
ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਬਦਿ ਬੀਚਾਰੇ ॥ ੧ ॥
ਹਰਿ ਜੀਉ ਅਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੁ ॥
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੇ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਅੰਤਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਗਤਿ ਸਾਚੀ ਹੋਇ ॥
ਪੂਰੈ ਗੁਰਿ ਮੇਲਾਵਾ ਹੋਇ ॥ ੨ ॥
ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਸੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ॥
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ॥ ੩ ॥
ਆਪੇ ਵੇਖੈ ਵੇਖਣਹਾਰੁ ॥
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਰਖਹੁ ਉਰਧਾਰੁ ॥ ੪ ॥ (ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩, ਪੰਨਾ ੧੧੨੯)

ਅਸਥਾਈ

×			०			×			०		
ਨ			ਨ						ਮ		
ਧ̱	ਧ̱	ਧ̱ਪ	ਧ̱	ਧ̱	ਧ̱	ਪ	ਮ	ਮਗ	ਪ	—	ਪ
ਹਰਿ	ਜੀ	ਉऽ	ਅ	ਪ	ਣੀ	ਕਿ	ਰ	ਪਾऽ	ਧਾ	ऽ	ਰ
ਮ							ਗ				
ਗ	ਗ	ਰ̱	ਗ	ਮ		ਮ	ਰ̱	—	ਸ	—	ਸ
ਗੁਰ	ਮੁ	ਖ	ਨਾ	ਮੇ	ऽ	ਲ	ਗੈ	ऽ	ਪਿਆ	ऽ	ਰ

ਅੰਤਰਾ

			ਨ								
ਮ	ਮ	ਪ	ਧ̱	ਨ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	—
ਗੋ	ਵਿੰ	ਦ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮਨ	ਕਾ	ਦਿਕ	ਉ	ਧਾ	ਰੇ	ऽ
ਗਂ									ਨ		
ਰ̱ਂ	—	ਰ̱	ਸਂ	—	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਨ	ਧ̱	ਪ	—
ਰਾ	ऽ	ਮ	ਨਾ	ऽ	ਮ	ਸਬ	ਦ	ਬੀ	ਚਾ	ਰੇ	ऽ

—ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ ।

ਰਾਗ ਭੈਰਉ, ਤਾਲ ਸੂਲਫਾਕ

ਜੋ ਸਉ ਲੋਚਿ ਲੋਚਿ ਖਾਵਾਇਆ ॥ ਸਾਕਤ ਹਰਿ ਹਰਿ ਚੀਤਿ ਨ ਆਇਆ ॥ ੧ ॥
ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੀ ਲੇਹੁ ਮਤੇ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਪਾਵਹੁ ਪਰਮ ਗਤੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਪਾਥਰ ਕਉ ਬਹੁ ਨੀਰੁ ਪਵਾਇਆ ॥ ਨਹ ਭੀਗੈ ਅਧਿਕ ਸੂਕਾਇਆ ॥ ੨ ॥
ਖਟੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੂਰਖੈ ਸੁਨਾਇਆ ॥ ਜੈਸੇ ਦਹਦਿਸ ਪਵਨੁ ਝੁਲਾਇਆ ॥ ੩ ॥
ਬਿਨੁ ਕਣ ਖਲਹਾਨੁ ਜੈਸੇ ਗਾਹਨ ਪਾਇਆ ॥ ਤਿਉ ਸਾਕਤ ਤੇ ਕੋ ਨ ਬਰਾਸਾਇਆ ॥ ੪ ॥
ਤਿਤ ਹੀ ਲਾਗਾ ਜਿਤੁ ਕੋ ਲਾਇਆ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭਿ ਬਣਤ ਬਣਾਇਆ ॥ ੫ ॥
(ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫, ਪੰਨਾ ੧੧੩੬)

ਅਸਥਾਈ

×		੦		੨		੩		੦	
ਮ ਸੰ	ਪ ऽ	ਮ ਗ ਤ	ਮ ਜ	ਪ ਨਾ	ਨ ਧੁ ऽ	ਪ ਕੀ	— ऽ	— ऽ	— ऽ
ਸੰ ਨ ਲੇ	— ऽ	ਸੰ ਹੁ	ਸੰ ਮ	ਨ ਧੁ ਤੇ	— ऽ	ਪ ऽ	— ऽ	— ऽ	— ऽ
ਨ ਧੁ ਸਾ	ਧੁ ਧ	ਪ ਸੰ	ਧੁ ਗ	ਮ ਪਾ	ਪ ऽ	ਗ ਮ ਵਹੁ	— ऽ	— ऽ	— ऽ
ਗ ਰੁ ਪ	ਰੁ ਰ	ਗ ਮ	ਮ ਗ	ਗ ਰੁ ਤੇ	— ऽ	ਸ ऽ	— ऽ	— ऽ	— ऽ

ਅੰਤਰਾ

×		੦		੨		੩		੦	
ਪ ਮ ਜੋ	— ऽ	ਨ ਧ ਸਉ	— ऽ	ਨ ਸੰ ਲੋ	— ऽ	ਸੰ ਚ	— ऽ	— ऽ	— ऽ
ਰੁੰ ਲੋ	— ऽ	ਰੁੰ ਚ	ਰੁੰ ਖਾ	ਸੰ ਵਾ	ਨ ऽ	ਸੰ ਇਆ	— ऽ	— ऽ	— ऽ
ਨ ਸੰ ਸਾ	— ऽ	ਸੰ ਕ	ਸੰ ਤ	ਨ ਧੁ ਹ	ਧੁ ਰ	ਪ ਹ	ਪ ਰ	— ऽ	— ऽ
ਮ ਗ ਚੀ	— ऽ	ਮ ਤ	ਮ ਨ	ਗ ਰੁ ਆ	— ऽ	ਸ ਇਆ	— ऽ	— ऽ	— ऽ

—ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ ।

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ, ਤਿੰਨਤਾਲ

ਮਾਈ ਮੋਰੋ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਰਾਮੁ ਬਤਾਵਹੁ ਰੀ ਮਾਈ ॥
ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਖਿਨੁ ਪਲੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕਉ ਜੈਸੇ ਕਰਹਲੁ ਬੇਲਿ ਰੀਝਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਹਮਰਾ ਮਨੁ ਬੈਰਾਗ ਬਿਰਕਤੁ ਭਇਓ ਹਰਿ ਦਰਸਨ ਮੀਤ ਕੈ ਤਾਈ ॥
ਜੈਸੇ ਅਲਿ ਕਮਲਾ ਬਿਨੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕੈ ਤੈਸੇ ਮੋਹਿ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਰਹਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥੧॥
ਰਾਖੁ ਸਰਣਿ ਜਗਦੀਸੁਰ ਪਿਆਰੇ ਮੋਹਿ ਸਰਧਾ ਪੂਰਿ ਹਰਿ ਗੁਸਾਈ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੈ ਮਨਿ ਅਨੰਦੁ ਹੋਤ ਹੈ ਹਰਿ ਦਰਸਨੁ ਨਿਮਖ ਦਿਖਾਈ ॥੨॥

(ਆਸਾਵਰੀ ਮਹਲਾ ੪, ਪੰਨਾ ੩੬੯)

ਅਸਥਾਈ

੩				×				੨				੦			
				ਨੁ								ਮ			
ਰ	ਮ	ਪ	ਸਂ	ਧੁ	—	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪਧੁ	ਮਪ	ਗੁ	—	ਰ	ਸ
ਮਾ	ਈ	ਮੋ	ਰੋ	ਪ੍ਰੀ	ऽ	ਤ	ਮ	ਰਾ	ऽ	ਮऽ	ਬऽ	ਤਾ	ऽ	ਵਹੁ	ਰੀ
				ਨੁ								ਮ			
ਰ	ਮ	ਪ	ਸਂ	ਧੁ	—	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪਧੁ	ਮਪ	ਗੁ	—	ਰ	ਸ
ਮਾ	ਈ	ਮੋ	ਰੋ	ਪ੍ਰੀ	ऽ	ਤ	ਮ	ਰਾ	ऽ	ਮऽ	ਬऽ	ਤਾ	ऽ	ਵਹੁ	ਰੀ
				ਨੁ.											
ਰ	—	ਸ	ਸ	ਧੁ.	ਧੁ.	ਪ	ਧੁ.	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰ	ਰ	ਮ	ਮ
ਮਾ	ऽ	ਈ	ਹਉ	ਹ	ਰ	ਬਿ	ਨ	ਖਿ	ਨ	ਪ	ਲ	ਰ	ਹਿ	ਨ	ਸ
ਪ	—	ਪ	ਧੁ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂਰਂ	ਗੁਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨੁਧੁ	ਪਮ	ਗੁਰ	ਸ
ਕਉ	ऽ	ਜੈ	ਸੇ	ਕ	ਰ	ਹ	ਲ	ਬੇऽ	ऽ	ਲ	ਰੀ	ਝਾऽ	ऽऽ	ਈऽ	ऽ

ਅੰਤਰਾ

		ਨੁ												ਨੁ	
ਮ	ਪ	ਧੁ	—	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	—	ਨੁ	—	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁਸਂ	ਰਂਸਂ	ਧੁ	ਪ
ਹ	ਮ	ਰਾ	ऽ	ਮ	ਨ	ਬੈ	ऽ	ਰਾ	ऽ	ਗ	ਬਿ	ਰਕ	ਤऽ	ਭ	ਇਓ
						ਨੁ						ਮ			
ਸਂ	ਗੁਂ	ਰਂ	ਗੁਂ	ਸਂ	ਰਂਸਂ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪਧੁ	ਮਪ	ਗੁ	—	ਰ	ਸ
ਹ	ऽ	ਰ	ऽ	ਦ	ਰऽ	ਸ	ਨ	ਮੀ	ऽ	ਤऽ	ਕੈऽ	ਤਾ	ऽ	ਈ	ऽ

—ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ ।

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ, ਤਿੰਨਤਾਲ

ਸੰਤਨ ਕੈ ਸੁਨੀਅਤ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਬਾਤ ॥
ਕਥਾ ਕੀਰਤਨੁ ਆਨੰਦ ਮੰਗਲ ਧੁਨਿ ਪੂਰਿ ਰਹੀ ਦਿਨਸੁ ਅਰੁ ਰਾਤਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਭਿ ਕੀਨੇ ਨਾਮ ਅਪੁਨੇ ਕੀ ਕੀਨੀ ਦਾਤਿ ॥
ਆਠ ਪਹਰ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਇਸੁ ਤਨ ਤੇ ਜਾਤ ॥੧॥
ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਅਘਾਏ ਪੇਖਿ ਪ੍ਰਭ ਦਰਸਨੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹਰਿ ਰਸੁ ਭੋਜਨੁ ਖਾਤ ॥
ਚਰਨ ਸਰਨ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੀ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਮਿਲਾਤ ॥੨॥

(ਬਿਲਾਵਲੁ ਮ: ੫, ਪੰਨਾ ੮੨੦)

ਅਸਥਾਈ

੦				੩				×				੨			
ਪ	ਸਂ	ਨੁ	ਸਂ	(ਨੁ) ਧੁ	—	ਮ	ਪ	(ਮ) ਗੁ	ਗੁ	ਸ	ਰ	ਮ	ਪ	—	ਪ
ਸੰ	ऽ	ਤ	ਨ	ਕੈ	ऽ	ਸੁ	ਨੀ	ਅ	ਤ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਕੀ	ਬਾ	ऽ	ਤ
ਸ	ਸ	—	ਮ	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਪ
ਕ	ਥਾ	ऽ	ਕੀ	ऽ	ਰ	ਤ	ਨ	ਆ	ਨੰ	ਦ	ਮੰ	ਗ	ਲ	ਧੁ	ਨ
ਪ	ਰਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਗੁਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	(ਨੁ) ਧੁ	—	ਪ	—
ਪੂ	ऽ	ਰ	ਰ	ਹੀ	ऽ	ऽ	ਦਿ	ਨ	ਸ	ਅ	ਰ	ਰਾ	ऽ	ਤ	ऽ

ਅੰਤਰਾ

ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	(ਨੁ) ਧੁ	—	ਪ	ਧੁ	ਸਂ	—	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	—	ਸਂ	—
ਕ	ਰ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ऽ	ਅ	ਪ	ਨੇ	ऽ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਕੀ	ऽ	ਨੇ	ऽ
ਰਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਗੁਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	(ਨੁ) ਧੁ	—	ਪ	—
ਨਾ	ਮ	ਅ	ਪ	ਨੇ	ऽ	ਕੀ	ऽ	ਕੀ	ऽ	ਨੀ	ऽ	ਦਾ	ऽ	ਤ	ऽ

—ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ ।

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ, ਤਾਲ ਸੂਲਫ਼ਾਕ

ਸਨਕ ਸਨੰਦ ਅੰਤੁ ਨਹੀ ਪਾਇਆ ॥ ਬੇਦ ਪੜੇ ਪੜਿ ਬ੍ਰਹਮੇ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ॥ ੧ ॥
ਹਰਿ ਕਾ ਬਿਲੋਵਨਾ ਬਿਲੋਵਹੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ॥ ਸਹਜਿ ਬਿਲੋਵਹੁ ਜੈਸੇ ਤਤੁ ਨ ਜਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਤਨੁ ਕਰਿ ਮਟੁਕੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ਬਿਲੋਈ ॥ ਇਸੁ ਮਟੁਕੀ ਮਹਿ ਸਬਦੁ ਸੰਜੋਈ ॥ ੨ ॥
ਹਰਿ ਕਾ ਬਿਲੋਵਨਾ ਮਨ ਕਾ ਬੀਚਾਰਾ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਾਵੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰਾ ॥ ੩ ॥
ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਜੇ ਮੀਰਾ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲਗਿ ਉਤਰੇ ਤੀਰਾ ॥ ੪ ॥

(ਆਸਾ ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ, ਪੰਨਾ ੪੭੮)

ਅਸਥਾਈ

×		੦		੨		੩		੦	
ਮ ਹ	ਮ ਰਿ	ਪ ਕਾ	ਸਂ ਬਿ	ਨੁ ਧੁ ਲੋਂ	ਧੁ ਵ	ਪ ਨਾ	— ऽ	— ऽ	ਧੁ ਬਿ
ਮ ਗੁ ਲੋਂ	ਗੁ ਵਹੁ	ਰ ਮੇ	ਸ ਰੇ	ਰ ਭਾ	— ऽ	ਸ ਈ	— ऽ	— ऽ	— ऽ
ਰ ਸ	ਰ ਹ	ਮ ਜ	ਮ ਬਿ	ਪ ਲੋਂ	ਧੁ ऽ	ਪ ਵਹੁ	— ऽ	ਪ ਜੈ	ਧੁ ਸੇ
ਰਂ ਤ	ਗੁਂ ऽ	ਰਂ ਤ	ਸਂ ਨ	ਨੁਸਂ ਜਾऽ	ਰਂਸਂ ऽऽ	ਨੁ ਧੁ ਈ	— ऽ	ਪ ऽ	— ऽ

ਅੰਤਰਾ

ਮਂ ਸ	ਪ ਨ	ਨੁ ਧੁ ਕ	ਧੁ ਸ	ਸਂ ਨੰ	— ऽ	ਸਂ ਦ	— ऽ	— ऽ	— ऽ
ਰਂ ਅੰ	ਗੁਂ ਤ	ਰਂ ਨ	ਸਂ ਹੀ	ਨੁ ਧੁ ਪਾ	— ऽ	ਪ ਇਆ	— ऽ	— ऽ	— ऽ
ਰ ਬੇ	— ऽ	ਮ ਦ	ਮ ਪ	ਪ ੜੇ	— ऽ	ਪ ਪ	ਨੁ ੜ	ਧੁ ਬ੍ਰਹ	ਪ ਮੇ
ਰਂ ਜ	ਗੁਂ ਨ	ਰਂ ਮ	ਸਂ ਗ	ਨੁਸਂ ਵਾऽ	ਰਂਸਂ ऽऽ	ਨੁ ਧੁ ਇਆ	— ऽ	ਪ ऽ	— ऽ

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ, ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਗੁਣਾ ਕਾ ਹੋਵੈ ਵਾਸੁਲਾ ਕਢਿ ਵਾਸੁ ਲਈਜੈ ॥
ਜੇ ਗੁਣ ਹੋਵਨਿ ਸਾਜਨਾ ਮਿਲਿ ਸਾਝ ਕਰੀਜੈ ॥
ਸਾਝ ਕਰੀਜੈ ਗੁਣਹ ਕੇਰੀ ਛੋਡਿ ਅਵਗਣ ਚਲੀਐ ॥
ਪਹਿਰੇ ਪਟੰਬਰ ਕਰਿ ਅਡੰਬਰ ਆਪਣਾ ਪਿੜੁ ਮਲੀਐ ॥
ਜਿਥੈ ਜਾਇ ਬਹੀਐ ਭਲਾ ਕਹੀਐ ਝੋਲਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਜੈ ॥
ਗੁਣਾ ਕਾ ਹੋਵੈ ਵਾਸੁਲਾ ਕਢਿ ਵਾਸ ਲਈਜੈ ॥ ੩ ॥

(ਰਾਗ ਸੂਹੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੧, ਪੰਨਾ ੭੬੫-੬੬)

ਅਸਥਾਈ

×			੦			×			੦		
										ਰ	ਮ
										ਜਿ	ਥੈ
ਪ	—	ਪ	ਪ	ਧੁਪ	ਧੁਪ	ਮ	ਮਧੁ	ਪਮ	ਗੁਰ	ਗੁਰ	ਸ
ਜਾ	S	ਇ	ਬਹੀ	ਐS	SS	ਭ	ਲਾS	SS	ਕਹੀ	ਐS	S
ਰ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਸੰ	ਨੁ ਧੁ	—	—	ਪ	ਮ	ਮ
ਝੋ	S	ਲ	ਅੰ	ਮ੍ਰਿ	ਤ	ਪੀ	S	S	ਜੈ,	ਜਿ	ਥੈ

ਅੰਤਰਾ

ਮ	ਮ	ਪ	ਨੁ ਧੁ	—	ਧੁ	ਸੰ	—	ਸੰ	ਸੰ	—	—
ਗੁ	ਣਾ	ਕਾ	ਹੋ	S	ਵੈ	ਵਾ	S	ਸ	ਲਾ	S	S
ਪ	ਪ	ਧੁ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰਰੰ	ਗੁੰ	ਰੰਸੰ	ਨੁ ਧੁ	ਪ ਮ	ਮ
ਕ	ਢ	S	ਵਾ	ਸ	ਲ	ਈS	S	SS	ਜੈ,	ਜਿ	ਥੈ

—ਸ਼ਬਦ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ ।

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ, ਤਿੰਨਤਾਲ

ਮੋ ਕਉ ਤੂੰ ਨ ਬਿਸਾਰਿ ਤੂ ਨ ਬਿਸਾਰਿ ॥
ਤੂ ਨ ਬਿਸਾਰੇ ਰਾਮਈਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਆਲਾਵੰਤੀ ਇਹੁ ਭ੍ਰਮੁ ਜੋ ਹੈ, ਮੁਝ ਊਪਰ ਸਭ ਕੋਪਿਲਾ ॥
ਸੂਦ ਸੂਦ ਕਰਿ ਮਾਰਿ ਉਠਾਇਓ, ਕਹਾ ਕਰਉ ਬਾਪ ਬੀਠੁਲਾ ॥੧॥
ਮੂਏ ਹੂਏ ਜਉ ਮੁਕਤਿ ਦੇਹੁਗੇ, ਮੁਕਤਿ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇਲਾ ॥
ਏ ਪੰਡੀਆ ਮੋ ਕਉ ਢੇਢ ਕਹਤ, ਤੇਰੀ ਪੈਜ ਪਿਛੰਉਡੀ ਹੋਇਲਾ ॥ ੨ ॥
ਤੂ ਜੁ ਦਇਆਲੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ, ਅਤਿ ਭੁਜ ਭਇਓ ਅਪਾਰਲਾ ॥
ਫੇਰਿ ਦੀਆ ਦੇਹੁਰਾ ਨਾਮੇ ਕਉ, ਪੰਡੀਅਨ ਕਉ ਪਿਛਵਾਰਲਾ ॥ ੩ ॥

(ਰਾਗ ਮਲਾਰ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ, ਪੰਨਾ ੧੨੯੨)

ਅਸਥਾਈ

×				੨				੦				੩			
			ਸ	ਸ	ਰੁ	ਨੁ.	ਸ	ਪ	—	ਪ	ਪ	—	ਧੁ	ਮ	—
			ਮੋ	ਕਉ	ऽ	ਤੂੰ	ऽ	ਨ	ऽ	ਬਿ	ਸਾ	ऽ	ਰ	ਤੂ	ऽ
ਪਧੁ	ਨੁਸਂ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਗੁ	ਪ	ਮ	ਗੁਰ	ਗੁ	ਸ	ਰੁ	ਨੁ.
ਨऽ	ऽऽ	ਬਿ	ਸਾ	ऽ	ਰ	ਤੂ	ऽ	ਨ	ऽ	ਬਿ	ਸਾऽ	ਰੇ	ਰਾ	ऽ	ਮਈ
ਸ	—	—													
ਆ	ऽ	ऽ ਮੋਕਉ													

ਅੰਤਰਾ

੦				੩				×				੨			
	ਗੁ	—	ਮ	ਧੁ	—	ਨੁ	—	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਰੁਂ	ਸਂ	—
	ਆ	ऽ	ਲਾ	ਵੰ	ऽ	ਤੀ	ऽ	ਇ	ਹ	ਭ੍ਰ	ਮ	ਜੋ	ऽ	ਹੈ	ऽ
—	ਨੁ	ਨੁ	ਨੁ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਰੁਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਸਂ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ
ऽ	ਮੁ	ਝ	ਊ	ਪ	ਰ	ਸ	ਭ	ਕੋ	ऽ	ऽ	ਪਿ	ਲਾ	ऽ	ਤੂ	ऽ
ਗੁ	ਪ	ਮ	ਗੁਰ	ਗੁ	ਸ	ਰੁ	ਨੁ.	ਸ	—	—	ਸ	ਸ	ਰੁ	ਨੁ.	ਸ
ਨ	ऽ	ਬਿ	ਸਾऽ	ਰੇ	ਰਾ	ऽ	ਮਈ	ਆ	ऽ	ऽ	ਮੋ	ਕਉ	ऽ	ਤੂੰ	ऽ

—ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ ।

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਹਮਾਰੀ ਪਿਆਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ॥
ਗੁਰਿ ਨਿਮਖ ਨ ਮਨ ਤੇ ਟਾਰੀ ਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਦਰਸਨ ਪਰਸਨ ਸਰਸਨ ਹਰਸਨ, ਰੰਗਿ ਰੰਗੀ ਕਰਤਾਰੀ ਰੇ ॥ ੧ ॥
ਖਿਨੁ ਰਮ ਗੁਰ ਗਮ ਹਰਿ ਦਮ ਨਹ ਜਮ, ਹਰਿ ਕੰਠਿ ਨਾਨਕ ਉਰਿ ਹਾਰੀ ਰੇ ॥ ੨ ॥
(ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫, ਪੰਨਾ ੪੦੪)

ਅਸਥਾਈ

×				°				×				°			
ਸ	ਪ	—	ਪ	ਪਧੁ	ਨੁਧੁ	ਪ	ਮ	—	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਗੁ	—
ਹ	ਮਾ	ऽ	ਰੀ	ਪਿਆ	ऽऽ	ਰੀ	ऽ	ऽ	ਅੰ	ਮ੍ਰਿ	ਤ	ਧਾ	ऽ	ਰੀ	ऽ
ਗੁ	ਸ	ਸ	ਨੁ.	ਸ	ਰ	ਗੁ	ਮ	—	ਗੁ	—	ਰੁ	ਸ	—	—	—
ਗੁਰ	ਨਿਮ	ਖ	ਨ	ਮ	ਨ	ਤੇ	ऽ	ऽ	ਟਾ	ऽ	ਰੀ	ਰੇ	ऽ	ऽ	ऽ

ਅੰਤਰਾ

—	ਸ	ਸ	ਰੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਮ	—	ਗੁਰੁ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	ਸ
ऽ	ਦਰ	ਸ	ਨ	ਪ	ਰ	ਸ	ਨ	ऽ	ਸਰ	ਸ	ਨ	ਹ	ਰ	ਸ	ਨ
—	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਨੁ	—	ਸਂ	—	ਸਂ	ਨੁ	—	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੁ
ऽ	ਰੰ	ਗ	ਰੰ	ਗੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ਕਰ	ਤਾ	ऽ	ਰੀ	ਰੇ	ऽ	ऽ	ऽ
ਸ	ਸਰੁ	ਸ	ਨੁ.	ਸ	ਰ	ਗੁ	ਮ	—	ਗੁ	—	ਰੁ	ਸ	—	—	—
ਗੁਰ	ਨਿਮ	ਖ	ਨ	ਮ	ਨ	ਤੇ	ऽ	ऽ	ਟਾ	ऽ	ਰੀ	ਰੇ	ऽ	ऽ	ऽ

ਹਮਾਰੀ ..

—ਸ਼ਬਦ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ ।

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ, ਤਿੰਨਤਾਲ

ਜਗਤ ਮਹਿ ਝੂਠੀ ਦੇਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥
ਅਪਨੇ ਹੀ ਸੁਖ ਸਿਉ ਸਭ ਲਾਗੇ ਕਿਆ ਦਾਰਾ ਕਿਆ ਮੀਤ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਮੇਰੋ ਮੇਰੋ ਸਭੈ ਕਹਤ ਹੈ ਹਿਤ ਸਿਉ ਬਾਧਿਓ ਚੀਤ ॥
ਅੰਤਿ ਕਾਲਿ ਸੰਗੀ ਨਹ ਕੋਊ, ਇਹ ਅਚਰਜ ਹੈ ਰੀਤਿ ॥੧॥
ਮਨ ਮੂਰਖ ਅਜਹੂ ਨਹ ਸਮਝਤ ਸਿਖ ਦੈ ਹਾਰਿਓ ਨੀਤ ॥
ਨਾਨਕ ਭਉਜਲੁ ਪਾਰਿ ਪਰੈ ਜਉ ਗਾਵੈ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਗੀਤ ॥੨॥

(ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਮਹਲਾ ੯, ਪੰਨਾ ੫੩੬)

ਅਸਥਾਈ

੨				੦				੩				×			ਸ
															ਜ
ਸ	ਧੁ	ਪ	ਮ	—	ਗੁਰ	ਗੁ	ਰੁ	ਸ	—	ਧੁ.	ਨੁ.	ਸ	—	ਸ	ਸ
ਗ	ਤ	ਮਹਿ	ऽ	ऽ	ਝੂऽ	ऽ	ਠੀ	ਦੇ	ऽ	ਖੀ	.ऽ	ਪ੍ਰੀ	ऽ	ਤ,	ਜ
ਸ	ਧੁ	ਪ	ਮ	—											
ਗ	ਤ	ਮਹਿ	ऽ	ऽ											

ਅੰਤਰਾ

					ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਧੁ	—	ਨੁ	ਨੁ	ਸਂ	—	ਸਂ	ਸਂ
					ਅ	ਪ	ਨੇ	ਹੀ	ऽ	ਸੁ	ਖ	ਸਿਉ	ऽ	ਸ	ਭ
ਨੁ	ਰੁਂ	ਸਂ	—	—	ਸਂ	ਨੁ	ਸਂ	ਨੁਸਂ	ਰੁਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ,	ਗੁ
ਲਾ	ऽ	ਗੇ	ऽ	ऽ	ਕਿਆ	ऽ	ਦਾ	ਰਾऽ	ऽ	ਕਿਆ	ऽ	ਮੀ	ऽ	ਤ,	ਜ
ਗੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	—											
ਗ	ਤ	ਮਹਿ	ऽ	ऽ											

—ਸ਼ਬਦ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ।

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ, ਤਾਲ ਸੂਲਫ਼ਾਕ

ਆਪੇ ਪੇਡੁ ਬਿਸਥਾਰੀ ਸਾਖ ॥ ਅਪਨੀ ਖੇਤੀ ਆਪੇ ਰਾਖ ॥੧॥
ਜਤ ਕਤ ਪੇਖਉ ਏਕੈ ਓਹੀ ॥ ਘਟ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਆਪੇ ਸੋਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਆਪੇ ਸੂਰੁ ਕਿਰਣਿ ਬਿਸਥਾਰੁ ॥ ਸੋਈ ਗੁਪਤੁ ਸੋਈ ਆਕਾਰੁ ॥੨॥
ਸਰਗੁਣ ਨਿਰਗੁਣ ਥਾਪੈ ਨਾਉ ॥ ਦੁਹ ਮਿਲਿ ਏਕੈ ਕੀਨੋ ਠਾਉ ॥੩॥
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰਿ ਭ੍ਰਮੁ ਭਉ ਖੋਇਆ ॥ ਅਨਦ ਰੂਪੁ ਸਭੁ ਨੈਨ ਅਲੋਇਆ ॥੪॥

(ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫, ਪੰਨਾ ੩੮੭)

ਅਸਥਾਈ

x		੦		੨		੩		੦	
ਪ	ਧ̲	ਪ	ਮ	ਗ̲	ਪ	ਮ	—	—	ਗ̲ਸ
ਜ	ਤ	ਕ	ਤ	ਪੇ	ऽ	ਖਉ	ऽ	ऽ	ऽऽ
ਸ	ਗ̲	ਪ	ਮ	ਗ̲	ਰ̲	ਸ	—	—	—
ਏ	ऽ	ਕੈ	ऽ	ਓ	ऽ	ਹੀ	ऽ	ऽ	ऽ
ਨ̲̣	ਸ	ਗ̲	ਮ	ਪ	ਧ̲	ਪ	ਪ	—	—
ਘ	ਟ	ਘ	ਟ	ਅੰ	ऽ	ਤ	ਰ	ऽ	ऽ
ਸਂ	—	ਸਂ	ਨ̲	ਸਂ	ਨ̲	ਧ̲	ਪ	ਮ	ਗ̲
ਆ	ऽ	ਪੇ	ऽ	ਸੋ	ऽ	ਈ	ऽ	ऽ	ऽ

ਅੰਤਰਾ

ਗ̲	ਮ	ਧ̲	ਨ̲	ਸਂ	ਰ̲ਂ	ਸਂ	—	—	ਸਂ
ਆ	ऽ	ਪੇ	ऽ	ਪੇ	ऽ	ਡ	ऽ	ऽ	ਬਿਸ
ਨ̲	—	ਸਂ	ਰ̲ਂ	ਨ̲	ਸਂ	ਸਂ	ਨ̲	ਧ̲	ਪ
ਥਾ	ऽ	ਰੀ	ऽ	ਸਾ	ऽ	ਖ	ऽ	ऽ	ऽ
ਨ̲	ਨ̲	ਨ̲	ਧ	ਪ	ਧ̲	ਪ	ਮ	—	—
ਅ	ਪ	ਨੀ	ऽ	ਖੇ	ऽ	ਤੀ	ऽ	ऽ	ऽ
ਸ	ਗ̲	ਪ	ਮ	ਗ̲	ਰ̲	ਸ	—	—	—
ਆ	ऽ	ਪੇ	ऽ	ਰਾ	ऽ	ਖ	ऽ	ऽ	ऽ

—ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ ।

ਰਾਗ ਝਿਲ੍ਹਾ-ਕਾਫ਼ੀ, ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਦੁਖ ਭੰਜਨੁ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਜੀ, ਦੁਖ ਭੰਜਨੁ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ॥
ਆਠ ਪਹਰ ਆਰਾਧੀਐ, ਪੂਰਨ ਸਤਿਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਜਿਸੁ ਘਟਿ ਵਸੈ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਸੋਈ ਸੁਹਾਵਾ ਥਾਉ ॥
ਜਮ ਕੰਕਰੁ ਨੇੜਿ ਨ ਆਵਈ ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਉ ॥ ੧ ॥
ਸੇਵਾ ਸੁਰਤਿ ਨ ਜਾਣੀਆ, ਨਾ ਜਾਪੈ ਆਰਾਧਿ ॥
ਓਟਿ ਤੇਰੀ ਜਗਜੀਵਨਾ, ਮੇਰੇ ਠਾਕੁਰ ਅਗਮ ਅਗਾਧਿ ॥ ੨ ॥
ਭਏ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਗੁਸਾਈਆ ਨਠੇ ਸੋਗ ਸੰਤਾਪ ॥
ਤਤੀ ਵਾਉ ਨ ਲਗਈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਰਖੇ ਆਪਿ ॥ ੩ ॥
ਗੁਰੁ ਨਾਰਾਇਣੁ ਦਯੁ ਗੁਰੁ, ਗੁਰੁ ਸਚਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰੁ ॥
ਗੁਰਿ ਤੁਠੈ ਸਭ ਕਿਛੁ ਪਾਇਆ ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

(ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫, ਮਾਝ, ਪੰਨਾ ੨੧੮)

ਅਸਥਾਈ

										ਸ	ਸ
×			○			×			○	ਦੁ	ਖ
ਸ	ਰਗੁ	ਰ	ਸ	ਧ਼	ਨੁ਼.	ਰ	—	ਸ	ਰਮ	ਗ	ਮ
ਭੰ	ਜS	ਨ	ਤੇ	S	ਰਾ	ਨਾ	S	ਮ	ਜੀS	ਦੁ	ਖ
ਰ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਧ਼	ਨੁ਼.	ਸ	—	ਨ਼	ਸ	—	—
ਭੰ	ਜ	ਨ	ਤੇ	S	ਰਾ	ਨਾ	S	S	ਮ	S	S
ਗ	—	ਗ	ਰਗ	ਸ	ਸ	ਰਗ	ਮ	ਗ	ਮ	—	—
ਆ	S	ਠ	ਪਹ	ਰ	ਆ	ਰਾS	S	ਧੀ	ਐ	S	S
ਰ	ਮ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਗੁ	ਸ	ਸ
ਪੂ	ਰ	ਨ	ਸਤਿ	ਗੁ	ਰ	ਗਿਆ	S	S	ਨ,	ਦੁ	ਖ

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਮ	—	ਪਧ	ਨੁ	ਨੁ	ਧ	ਪ	—
ਜਿਤ	ਘ	ਟ	ਵS	ਸੈ	S	ਪਾS	S	ਰ	ਬ੍ਰਹ	ਮ	S
ਗ	ਗ	ਸ	ਰਗ	ਮ	ਪ	ਗੁ	—	ਰ	ਸ	—	ਸ
ਸੋ	ਈ	ਸੁ	ਹਾS	S	ਵਾ	ਥਾ	S	S	ਉ	S	ਜਮ
ਗ	ਗ	ਗ	ਰਗ	ਸ	ਸ	ਰਗ	ਮ	ਗ	ਮ	—	—
ਕੰ	ਕ	ਰ	ਨੇS	ੜ	ਨ	ਆS	S	ਵ	ਈ	S	S
ਰ	ਮ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਗੁ	ਸ	ਸ
ਰ	ਸ	ਨਾ	ਹਰਿ	ਗੁ	ਣ	ਗਾ	S	S	ਉ,	ਦੁ	ਖ

—ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ ।

ਰਾਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ–ਕਾਫ਼ੀ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਪ੍ਰਭ ਜੀਉ ਪੇਖਉ ਦਰਸੁ ਤੁਮਾਰਾ ॥
ਸੁੰਦਰ ਧਿਆਨੁ ਧਾਰੁ ਦਿਨੁ ਰੈਨੀ ਜੀਅ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ ਪਿਆਰਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਅਵਿਲੋਕੇ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰਾ ॥
ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਿ ਪੂਰਨ ਭਵਜਲ ਉਧਰਨਹਾਰਾ ॥੧॥
ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਭਗਤ ਜਨ ਸੇਵਕ ਤਾਕੀ ਬਿਖੈ ਅਧਾਰ੍ਹਾ ॥
ਤਿਨ ਜਨ ਕੀ ਧੂਰਿ ਬਾਛੈ ਨਿਤ ਨਾਨਕੁ ਪਰਮੇਸਰੁ ਦੇਵਨਹਾਰਾ ॥੨॥

(ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਮ: ੫, ਪੰਨਾ ੫੩੨)

ਅਸਥਾਈ

×				○				×				○			
ਸ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਰ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਸ	—	—	—	ਸ	ਨੁ
ਪੇ	ऽ	ਖਉ	ऽ	ਦ	ਰ	ਸ	ਤੁ	ਮਾ	ऽ	ਰਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਪ੍ਰਭ	ਜੀਉ
ਸ	—	ਸ	ਰ	ਨੁ.	ਨੁ.	ਧ	ਨੁ.	ਰ	—	ਸਰ	ਗੁ	ਰ	ਗੁ	ਰ	ਸ
ਪੇ	ऽ	ਖਉ	ऽ	ਦ	ਰ	ਸ	ਤੁ	ਮਾ	ऽ	ਰਾऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਪ੍ਰਭ	ਜੀਉ

ਅੰਤਰਾ

ਸ	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	—	ਗ	ਰ	ਗਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	—	ਪ	—
ਸੁੰ	ऽ	ਦ	ਰ	ਧਿਆ	ऽ	ਨ	ਧਾ	ऽऽ	ਰ	ਦਿ	ਨ	ਰੈ	ऽ	ਨੀ	ऽ
ਗ	ਗ	—	—	ਮਗ	ਰ	ਸ	ਸ	ਧ਼ਨੁ.	ਸਰ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਨੁ
ਜੀ	ਅ	ऽ	ऽ	ਪ੍ਰਾऽ	ऽ	ਨ	ਤੇ	ਪਿਆ	ऽऽ	ऽ	ऽ	ਰਾ	ऽ,	ਪ੍ਰਭ	ਜੀਉ

—ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ ।

ਰਾਗ ਝਿਲ੍ਹਾ-ਕਾਫੀ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਘੋਲਿ ਘੁਮਾਈ ਲਾਲਨਾ, ਗੁਰਿ ਮਨੁ ਦੀਨਾ ॥
ਸੁਣਿ ਸਬਦੁ ਤੁਮਾਰਾ, ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਭੀਨਾ ॥
ਇਹੁ ਮਨੁ ਭੀਨਾ ਜਿਉ ਜਲ ਮੀਨਾ, ਲਾਗਾ ਰੰਗੁ ਮੁਰਾਰਾ ॥
ਕੀਮਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਈ ਠਾਕੁਰ ਤੇਰਾ ਮਹਲੁ ਅਪਾਰਾ ॥
ਸਗਲ ਗੁਣਾ ਕੇ ਦਾਤੇ ਸੁਆਮੀ ਬਿਨਉ ਸੁਨਉ ਇਕ ਦੀਨਾ ॥
ਦੇਹੁ ਦਰਸੁ ਨਾਨਕ ਬਲਿਹਾਰੀ ਜੀਅੜਾ ਬਲਿ ਬਲਿ ਕੀਨਾ ॥੧॥

(ਤੁਖਾਰੀ ਛੰਤ ਮ: ੫, ਪੰਨਾ ੧੧੧੭)

ਅਸਥਾਈ

×				○				×				○			
—	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਰ	ਰ	ਗੁ	ਰ	—	ਸ	—
ऽ	ਦੇ	ਹੁ	ਦ	ਰ	ਸ	ਨਾ	ऽ	ਨ	ਕ	ਬ	ਲ	ਹਾ	ऽ	ਰੀ	ऽ
—	ਸ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	—	ਗੁ	ਰ	ਗੁਰ	ਸ
ऽ	ਜੀ	ਅ	ੜਾ	ਬ	ਲ	ਬ	ਲ	ਕੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ਨਾ	ऽ	ऽऽ	ऽ

ਅੰਤਰਾ

	ਸ	ਸ	ਸ	ਗ	—	ਮ	—	ਪ	—	—	ਪ	ਪ	—	—	—
	ਘੋ	ਲ	ਘੁ	ਮਾ	ऽ	ਈ	ऽ	ਲਾ	ऽ	ऽ	ਲ	ਨਾ	ऽ	ऽ	ऽ
—	ਧਨੁ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	—	ਪ	—	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	—	ਗੁਰ	ਸ
ऽ	ਗੁऽ	ਰ	ऽ	ਮ	ऽ	ਨ	ऽ	ਭੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ਨਾ	ऽ	ऽऽ	ऽ
—	ਸ	ਨੁ.	—	ਧ.	ਨੁ.	ਪ.	ਧ.	ਨ.	—	—	—	ਸ	—	—	—
ऽ	ਸ	ਣ	ऽ	ਸ	ਬ	ਦ	ਤੁ	ਮਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਰਾ	ऽ	ऽ	ऽ
—	ਗ	—	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	—	ਮ	ਗ	ਮ	—	ਗੁ	ਰ	ਸ	—
ऽ	ਮੇ	ऽ	ਰਾ	ਮ	ऽ	ਨ	ऽ	ਭੀ	ऽ	ऽ	ऽ	ਨਾ	ऽ	ऽ	ऽ
—	ਸ	ਰ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਰ	ਰ	ਗੁ	ਰ	—	ਸ	—
ऽ	ਦੇ	ਹੁ	ਦ	ਰ	ਸ	ਨਾ	ऽ	ਨ	ਕ	ਬ	ਲ	ਹਾ	ऽ	ਰੀ	ऽ

—ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ।

ਰਾਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਕਾਫ਼ੀ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਕੰਚਨ ਨਾਰੀ ਮਹਿ ਜੀਉ ਲੁਭਤੁ ਹੈ, ਮੋਹੁ ਮੀਠਾ ਮਾਇਆ ॥
ਘਰ ਮੰਦਰ ਘੋੜੇ ਖੁਸੀ, ਮਨੁ ਅਨ ਰਸਿ ਲਾਇਆ ॥
ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵਈ ਕਿਉ ਛੂਟਾ ਮੇਰੇ ਹਰਿ ਰਾਇਆ ॥੧॥
ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਇਹ ਨੀਚ ਕਰਮ ਹਰਿ ਮੇਰੇ ॥
ਗੁਣਵੰਤਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਦਇਆਲੁ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਬਖਸਿ ਅਵਗਣ ਸਭਿ ਮੇਰੇ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਕਿਛੁ ਰੂਪੁ ਨਹੀ ਕਿਛੁ ਜਾਤਿ ਨਹੀ ਕਿਛੁ ਢੰਗੁ ਨ ਮੇਰਾ ॥
ਕਿਆ ਮੁਹੁ ਲੈ ਬੋਲਹ ਗੁਣ ਬਿਹੂਨ, ਨਾਮੁ ਜਪਿਆ ਨ ਤੇਰਾ ॥
ਹਮ ਪਾਪੀ ਸੰਗਿ ਗੁਰ ਉਬਰੇ, ਪੁੰਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇਰਾ ॥੨॥
ਸਭੁ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਮੁਖੁ ਨਕੁ ਦੀਆ, ਵਰਤਣ ਕਉ ਪਾਣੀ ॥
ਅੰਨੁ ਖਾਣਾ ਕਪੜੁ ਪੈਨਣੁ ਦੀਆ, ਰਸ ਅਨਿ ਭੋਗਾਣੀ ॥
ਜਿਨਿ ਦੀਏ ਸੁ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵਈ, ਪਸੂ ਹਉ ਕਰਿ ਜਾਣੀ ॥੩॥
ਸਭੁ ਕੀਤਾ ਤੇਰਾ ਵਰਤਦਾ ਤੂੰ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥
ਹਮ ਜੰਤ ਵਿਚਾਰੇ ਕਿਆ ਕਰਹ, ਸਭ ਖੇਲੁ ਤੁਮ ਸੁਆਮੀ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕੁ ਹਾਟਿ ਵਿਹਾਝਿਆ ਹਰਿ ਗੁਲਮ ਗੁਲਾਮੀ ॥੪॥੬॥

(ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ ਮ: ੫, ਪੰਨਾ ੧੬੭)

ਅਸਥਾਈ

														ਧ਼	ਨ਼
×				○				×				○		ਮੈ	ਰੇ
ਗ਼	ਰ	ਸ	—	—	ਸ	ਸ	ਸ	ਰ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	ਗ਼
ਰਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਮ	ਇ	ਹ	ਨੀ	ऽ	ਚ	ਕ	ਰ	ਮ	ਹ	ਰਿ
ਰਸ	ਰ	ਸ	—	—	—	ਸ	ਸ	ਰ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	ਗ਼
ਮੇऽ	ऽ	ਰੇ	ऽ	ऽ	ऽ	ਇ	ਹ	ਨੀ	ऽ	ਚ	ਕ	ਰ	ਮ	ਹ	ਰਿ
ਰਸ	ਰ	ਸ	—	—	—	—	—	—	ਸ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ
ਮੇऽ	ऽ	ਰੇ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਗੁ	ਣ	ਵੰ	ਤਾ	ऽ	ਹ	ਰਿ
—	ਮ	ਗ	ਮ	ਰ	ਗ਼	ਰ	ਸ	ਰ	ਰ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਧ	ਨ਼
ऽ	ਹ	ਰਿ	ਦ	ਇਆ	ਲ	ਕ	ਰ	ਕਿਰ	ਪਾ	ਬਖ	ਸ	ਅਵ	ਗੁਣ	ਸ	ਭ
ਧਪ	ਧ	ਪ	—	ਮਗ਼	ਰਸ	ਧ਼	ਨ਼	ਗ਼	ਰ	ਸ	—	—	ਸ	ਸ	ਸ
ਮੇऽ	ऽ	ਰੇ	ऽ	ऽऽ	ऽऽ	ਮੇ	ਰੇ	ਰਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਮ	ਇ	ਹ

ਅੰਤਰਾ

—	ਸ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	—	ਮ	ਗ	ਮ	ਰ	ਗ਼	ਰ	ਸ
ऽ	ਕੰ	ਚ	ਨ	ਨਾ	ਰੀ	ਮ	ਹਿ	ऽ	ਜੀ	ਉ	ਲੁ	ਭ	ਤ	ਹੈ	ऽ
ऽ	ਘ	ਰ	ਮੰ	ਦ	ਰ	ऽ	ऽ	ऽ	ਘੋ	ऽ	ੜੇ	ਖੁ	ਸੀ	ऽ	ऽ

—	ਰ	ਮ	—	ਪ	—	ਧ	ਨ਼	ਧਪ	ਧ	ਪ	—	—	—	—	—
S	ਮੋ	ਹੁ	S	ਮੀ	S	ਠਾ	S	ਮਾS	S	ਇਆ	S	S	S	S	S
S	ਮ	ਨ	S	ਅ	ਨੁ	ਰ	ਸ	ਲਾS	S	ਇਆ	S	S	S	S	S
—	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	—	ਧ	—	ਧ	ਪ	—	ਧ	ਪ	—	ਮ	—
S	ਹਰਿ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਚਿ	S	ਤ	S	ਨ	ਆ	S	ਵ	ਈ	S	S	S
ਮ	ਧ	—	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	ਗੁ	ਰ	—	ਸ	—	ਗੁਰ	ਸਨ਼	ਧ਼	ਨ਼
ਕਿਉ	ਛੂ	S	ਟਾ	ਮੇ	ਰੇ	ਹ	ਰਿ	ਰਾ	S	ਇਆ	S	SS	SS,	ਮੇ	ਰੇ

ਰਾਮ...

—ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਇੰਜ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ ।

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਧਨਿ ਧੰਨਿ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗ, ਘਰਿ ਆਇਆ ਪਿਰੁ ਮੇਰਾ ॥
ਸੋਹੇ ਬੰਕ ਦੁਆਰ, ਸਗਲਾ ਬਨੁ ਹਰਾ ॥
ਹਰ ਹਰਾ ਸੁਆਮੀ ਸੁਖਹ ਗਾਮੀ, ਅਨਦ ਮੰਗਲ ਰਸੁ ਘਣਾ ॥
ਨਵਲ ਨਵਤਨ ਨਾਹੁ ਬਾਲਾ, ਕਵਨ ਰਸਨਾ ਗੁਨ ਭਣਾ ॥
ਮੇਰੀ ਸੇਜ ਸੋਹੀ ਦੇਖਿ ਮੋਹੀ, ਸਗਲ ਸਹਸਾ ਦੁਖੁ ਹਰਾ ॥
ਨਾਨਕੁ ਪਇਅੰਪੈ ਮੇਰੀ ਆਸ ਪੂਰੀ, ਮਿਲੇ ਸੁਆਮੀ ਅਪਰੰਪਰਾ ॥੫॥

(ਬਿਲਾਵਲ ਮ: ੫ ਛੰਤ, ਪੰਨਾ ੮੪੭)

ਅਸਥਾਈ

														ਪ਼ਧ਼	ਸ
×				○				×				○		ਧS	ਨ
—	ਰਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਰ	ਧ਼	—	ਸ	—	—	—	—	—
S	ਧੰS	ਨ	ਹ	ਮਾ	S	ਰੇ	S	ਭਾ	S	ਗ	S	S	S,	S	S
—	ਮ	—	ਮ	ਮ	—	ਮ	—	—	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਸ
S	ਘ	S	ਰ	ਆ	S	ਇਆ	S	S	ਪਿ	ਰ	ਮੇ	ਰਾ	S,	ਧ	ਨ

ਅੰਤਰਾ

—	ਧ	—	ਪ	ਧ	ਸੰ	ਧ	ਪ	ਗ	—	ਰ	ਸ	ਰ	ਧ਼	ਸ	—
S	ਸੋ	S	ਹੇ	ਬੰ	S	ਕ	ਦੂ	ਆ	S	S	ਰ	ਪਿਆ	S	ਰੇ	S
—	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਰ	ਧ਼	—	ਸ	—	—	—	ਪ਼ਧ਼	ਸ
S	ਸ	ਗ	ਲਾ	ਬ	S	ਨ	ਹ	ਰਾ	S	S	S	S	S,	ਧS	ਨ

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਕੋਈ ਜਨ ਹਰਿ ਸਿਉ ਦੇਵੈ ਜੋਰਿ ॥
ਚਰਨ ਗਹਉ ਬਕਉ ਸੁਭ ਰਸਨਾ, ਦੀਜਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਅਕੋਰਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਮਨੁ ਤਨੁ ਨਿਰਮਲ ਕਰਤ ਕਿਆਰੋ, ਹਰਿ ਸਿੰਚੈ ਸੁਧਾ ਸੰਜੋਰਿ ॥
ਇਆ ਰਸ ਮਹਿ ਮਗਨੁ ਹੋਤ ਕਿਰਪਾ ਤੇ, ਮਹਾ ਬਿਖਿਆ ਤੇ ਤੋਰਿ ॥੧॥
ਆਇਓ ਸਰਣਿ ਦੀਨ ਦੁਖ ਭੰਜਨ, ਚਿਤਵਉ ਤੁਮਰੀ ਓਰਿ ॥
ਅਭੈ ਪਦੁ ਦਾਨੁ ਸਿਮਰਨੁ ਸੁਆਮੀ ਕੋ, ਪ੍ਰਭ ਨਾ-ਕ ਬੰਧਨ ਛੋਰਿ ॥੨॥

(ਜੈਤਸਰੀ ਮ: ੫, ਪੰਨਾ ੭੦੧)

ਅਸਥਾਈ

×				○				×				○			
—	ਪ਼	ਪ਼	ਪ਼	ਧ਼	—	ਪ਼	—	ਧ਼	—	ਸ	ਸ	ਰ	ਗ	ਗ	ਗ
੨	ਹ	ਰਿ	ਸਿਉ	ਦੇ	੨	ਵੈ	੨	ਜੋ	੨	੨	ਰ	ਕੋ	ਈ	ਜ	ਨ
—	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਸ	ਰ	ਗ	ਸ	—	—	ਸ	ਪ਼	ਧ਼	ਪ਼	ਪ਼
੨	ਹ	ਰਿ	ਸਿਉ	ਦੇ	੨	ਵੈ	੨	ਜੋ	੨	੨	ਰ	ਕੋ	ਈ	ਜ	ਨ

ਅੰਤਰਾ

—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	—	—	ਪ	ਪ	ਮੱ	ਪ਼	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	—
੨	ਚਰ	ਨ	ਗ.	ਹਉ	੨	੨	ਬ	ਕਉ	੨	ਸੁ	ਭ	ਰ	ਸ	ਨਾ	੨
—	ਪ	—	ਮ	ਗ	—	ਰ	ਸ	ਰ	ਗ	—	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ
੨	ਦੀ	੨	ਜੈ	ਪ੍ਰਾ	੨	ਨ	ਅ	ਕੋ	੨	੨	ਰ,	ਕੋ	ਈ	ਜ	ਨ

ਹਰਿ...

—ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ।

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ, ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਐਸੀ ਲਾਲ ਤੁਝ ਬਿਨ ਕਉਨੁ ਕਰੈ ॥
ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜੁ ਗੁਸਈਆ ਮੇਰਾ, ਮਾਥੈ ਛਤ੍ਰ ਧਰੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਜਾ ਕੀ ਛੋਤਿ ਜਗਤ ਕਉ ਲਾਗੈ, ਤਾ ਪਰ ਤੁਹੀ ਢਰੈ ॥
ਨੀਚਹ ਊਚ ਕਰੈ ਮੇਰਾ ਗੋਬਿੰਦੁ, ਕਾਹੂ ਤੇ ਨ ਡਰੈ ॥੧॥
ਨਾਮਦੇਵ ਕਬੀਰੁ ਤਿਲੋਚਨੁ ਸਧਨਾ ਸੈਨੁ ਤਰੈ ॥
ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਸੰਤਹੁ, ਹਰਿ ਜੀਉ ਤੇ ਸਭੈ ਸਰੈ ॥੨॥

(ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ, ਪੰਨਾ ੧੧੦੬)

ਅਸਥਾਈ

											ਸਸ
×			○			×			○		ਐਸੀ
ਪ੍ਧ੍	ਧ੍ਸ	ਸ	ਰਗ	ਗ	ਸਰ	ਗਪ	ਗ	ਰਸ	ਸ	—	—
ਲਾS	SS	ਲ	ਤੁਝ	ਬਿ	Sਨ	ਕਉ	ਨ	Sਕ	ਰੈ	S,	S
ਪ	ਪ	ਮੰ–	ਪਧ	ਪਮੰ	ਪ	ਗ	ਰਸ	ਸਰ	ਪਗ	—	ਗ
ਤੁਝ	ਬਿ	Sਨ	ਕਉ	ਨS	ਕ	ਰੈ	SS	ਐਸੀ	ਲਾS	S	ਲ
ਰਗ	ਰਸ	ਸਰ	ਗਪ	ਗ	ਰਸ	ਸ	—	—	ਗਪ	ਗਰ	ਸਸ
ਤੁਝ	ਬਿS	ਨS	ਕਉ	ਨ	Sਕ	ਰੈ	S	S	**	**	ਐਸੀ

ਅੰਤਰਾ

ਮ	ਮ	–ਗ	ਪ	ਪ	–ਪ	ਪਧ	ਧ	ਧਨੁ	ਧ	ਪ	—
ਗਰੀ	ਬ	ਨਿ	ਵਾ	ਜ	Sਗ	ਸਈ	ਆ	SS	ਮੇ	ਰਾ	S
ਪਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰਸ	ਸਰ	ਪਗ	—	—	ਰਗ	ਰਸ	ਸਰ
ਮਾS	ਥੈ	S	ਛਤ੍ਰ	ਰ	Sਧ	ਰੈS	S	S	ਤੁਝ	ਬਿS	ਨS
ਗਪ	ਗ	ਰਸ	ਸ	—	ਸਸ	ਪ੍ਧ੍	ਧ੍ਸ	ਸ	ਰਗ	ਗ	ਸਰ
ਕਉ	ਨ	Sਕ	ਰੈ	S	ਐਸੀ	ਲਾS	SS	ਲ	ਤੁਝ	ਬਿ	Sਨ

—ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ।

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ, ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਮੋ ਕਉ ਤੂੰ ਨ ਬਿਸਾਰਿ ਤੂ ਨ ਬਿਸਾਰਿ ॥
ਤੂ ਨ ਬਿਸਾਰੇ ਰਾਮਈਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਆਲਾਵੰਤੀ ਇਹੁ ਭ੍ਰਮੁ ਜੋ ਹੈ, ਮੁਝ ਊਪਰ ਸਭ ਕੋਪਿਲਾ ॥
ਸੂਦੁ ਸੂਦੁ ਕਰਿ ਮਾਰਿ ਉਠਾਇਓ, ਕਹਾ ਕਰਉ ਬਾਪ ਬੀਠੁਲਾ ॥੧॥
ਮੂਏ ਹੂਏ ਜਉ ਮੁਕਤਿ ਦੇਹੁਗੇ, ਮੁਕਤਿ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇਲਾ ॥
ਏ ਪੰਡੀਆ ਮੋ ਕਉ ਢੇਢ ਕਹਤ, ਤੇਰੀ ਪੈਜ ਪਿਛੰਉਡੀ ਹੋਇਲਾ ॥ ੨ ॥
ਤੂ ਜੁ ਦਇਆਲੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ, ਅਤਿ ਭੁਜ ਭਇਓ ਅਪਾਰਲਾ ॥
ਫੇਰਿ ਦੀਆ ਦੇਹੁਰਾ ਨਾਮੇ ਕਉ, ਪੰਡੀਅਨ ਕਉ ਪਿਛਵਾਰਲਾ ॥ ੩ ॥

(ਰਾਗ ਮਲਾਰ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ, ਪੰਨਾ ੧੨੯੨)

ਅਸਥਾਈ

										ਸ	ਸ
										ਮੋ	ਕਉ
×			○			×			○		
ਗ	ਰ	ਗ	ਸ	—	ਰ	ਧ̣	ਧ̣	ਨ̣	ਧ	ਪ̣	ਪ̣
ਤੂ	ਨ	ਬਿ	ਸਾ	ऽ	ਰ	ਤੂ	ਨ	ਬਿ	ਸਾ	ऽ	ਰ
ਗ̣	ਪ̣	ਪ̣	ਧ̣	ਸ	—	ਗ	—	ਸਰ	ਪ	ਗ	ਰਸ
ਤੂ	ਨ	ਬਿ	ਸਾ	ਰੇ	ऽ	ਰਾ	ऽ	ਮਈ	ਆ	ऽ,	ਮੋਕਉ

ਅੰਤਰਾ

ਸ	ਸ	—	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਧ	ਪ	—
ਆ	ਲਾ	ऽ	ਵੰ	ਤੀ	ऽ	ਇਹੁ	ਭ੍ਰ	ਮ	ਜੋ	ਹੈ	ऽ
ਪ	ਪ	ਪਧ	ਪਮ	ਮ	ਮ	ਮ	—	ਮ	ਪ	ਗ	ਰਸ
ਮੁ	ਝ	ਊऽ	ਪਰ	ਸ	ਭ	ਕੋ	ऽ	ਪਿ	ਲਾ	ऽ,	ਮੋਕਉ

—ਸ਼ਬਦ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ ।

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ, ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਠਾਕੁਰ ਸਿਉ ਜਾ ਕੀ ਬਨਿ ਆਈ ॥
ਭੋਜਨ ਪੂਰਨ ਰਹੇ ਅਘਾਈ ॥ ੧ ॥
ਕਛੂ ਨ ਥੋਰਾ ਹਰਿ ਭਗਤਨ ਕਉ ॥
ਖਾਤ ਖਰਚਤ ਬਿਲਛਤ ਦੇਵਨ ਕਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਜਾ ਕਾ ਧਨੀ ਅਗਮ ਗੁਸਾਈ ॥
ਮਾਨੁਖ ਕੀ ਕਹੁ ਕੇਤ ਚਲਾਈ ॥ ੨ ॥
ਜਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਦਸ ਅਸਟ ਸਿਧਾਈ ॥
ਪਲਕ ਦਿਸਟਿ ਤਾ ਕੀ ਲਾਗਹੁ ਪਾਈ ॥ ੩ ॥
ਜਾ ਕਉ ਦਇਆ ਕਰਹੁ ਮੇਰੇ ਸੁਆਮੀ ॥
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਨਾਹੀ ਤਿਨ ਕਾਮੀ ॥ ੪ ॥ (ਆਸਾ ਮ: ੫, ਪੰਨਾ ੩੯੦)

ਅਸਥਾਈ

੦				੩				×				੨			
—	ਗ	·ਗ	ਮ	ਗਰ	ਗ	ਸ	—	—	ਸ	ਪ਼	ਧ਼	ਸ	ਸ	ਸ	—
ਤ,	ਕ	ਛੂ	ਨ	ਥੋਤ	ਰਾ	ਤ	ਤ	ਤ	ਹਰਿ	ਭ	ਗ	ਤ	ਨ	ਕਉ	ਤ
—	ਪ	—	ਮੱ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	—	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰਸ	ਰਗ	—
ਤ	ਖਾ	ਤ	ਤ	ਖ	ਰ	ਚ	ਤ	ਤ	ਬਿਲ	ਛਤ	ਦੇ	ਵ	ਨਤ	ਕਉ	ਤ

ਅੰਤਰਾ

—	ਗ	ਪ	ਧ	ਸਂ	—	—	—	—	ਨ	ਧ	ਪ	ਧ	ਨ	ਧਪ	—
ਤ,	ਠਾ	ਕ	ਰ	ਸਿਉ	ਤ	ਤ	ਤ	ਤ	ਜਾ	ਕੀ	ਬਨ	ਆਂ	ਈ	ਤਤ	ਤ
—	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	—	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰਸ	ਰਗ	—
ਤ	ਭੋ	ਜ	ਨ	ਪੂ	ਤ	ਰ	ਨ	ਤ	ਰ	ਹੇ	ਅ	ਘਾ	ਈਤ	ਤਤ	ਤ

—ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ ।

ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ, ਤਿੰਨਤਾਲ

ਕਵਨ ਸੰਜੋਗ ਮਿਲਉ ਪ੍ਰਭ ਅਪਨੇ ॥
ਪਲੁ ਪਲੁ ਨਿਮਖ ਸਦਾ ਹਰਿ ਜਪਨੇ ॥ ੧ ॥
ਚਰਨ ਕਮਲ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਨਿਤ ਧਿਆਵਉ ॥
ਕਵਨ ਸੁਮਤਿ ਜਿਤੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਾਵਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਐਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ॥
ਹਰਿ ਨਾਨਕ ਬਿਸਰੁ ਨ ਕਾਹੂ ਬੇਰੇ ॥ ੨ ॥

(ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲ ਮ: ੫, ਪੰਨਾ ੮੦੬)

ਅਸਥਾਈ

੦				੩				×				੨			
ਰ	ਗ	ਰ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ.	ਰ	ਪ	—	ਰ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ
ਕ	ਵ	ਨ	ਸੰ	ਜੋ	ऽ	ਗ	ਮਿ	ਲਉ	ऽ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਅ	ਪ	ਨੇ	ऽ
ਪੰ	ਪ	ਪ	ਧ	ਸੰ	ਸੰ	ਧ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	ਗ	ਮ	ਪ਼	ਮ	ਗ
ਪ	ਲ	ਪ	ਲ	ਨਿ	ਮ	ਖ	ਸ	ਦਾ	ऽ	ਹ	ਰਿ	ਜ	ਪੰ	ਨੇ	ऽ

ਅੰਤਰਾ

ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਨ	ਧ	ਨ	ਨ	ਸੰ	—	ਨੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	—
ਚ	ਰ	ਨ	ਕ	ਮ	ਲ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਕੇ	ऽ	ਨਿ	ਤ	ਧਿਆ	ऽ	ਵਉ	ऽ
ਐ	ऽ	ਸੀ	ऽ	ਕ੍ਰਿ	ਰ	ਪਾ	ਕ	ਰਹੁ	ऽ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਮੇ	ऽ	ਰੇ	ਹਰਿ
ਨ	ਨ	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਧ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ
ਕ	ਵ	ਨ	ਸੁ	ਮ	ਤ	ਜਿ	ਤ	ਪ੍ਰੀ	ऽ	ਤ	ਮ	ਪਾ	ऽ	ਵਉ	ऽ
ਨਾ	ऽ	ਨ	ਕ	ਬਿ	ਸ	ਰ	ਨ	ਕਾ	ऽ	ਹੂ	ऽ	ਬੇ	ऽ	ਰੇ	ऽ

ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ, ਤ੍ਰਿੰਨ ਤਾਲ

ਐਸੀ ਕਿਰਪਾ ਮੋਹਿ ਕਰਹੁ ॥
ਸੰਤਹ ਚਰਣ ਹਮਾਰੋ ਮਾਥਾ, ਨੈਨ ਦਰਸੁ ਤਨਿ ਧੂਰਿ ਪਰਹੁ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਗੁਰ ਕੋ ਸਬਦੁ ਮੇਰੈ ਹੀਅਰੈ ਬਾਸੈ, ਹਰਿ ਨਾਮਾ ਮਨ ਸੰਗਿ ਧਰਹੁ ॥
ਤਸਕਰ ਪੰਚ ਨਿਵਾਰਹੁ ਠਾਕੁਰ ਸਗਲੋ ਭਰਮਾ ਹੋਮਿ ਜਰਹੁ ॥੧॥
ਜੋ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਸੋਈ ਭਲ ਮਾਨੈ ਭਾਵਨੁ ਦੁਬਿਧਾ ਦੂਰਿ ਟਰਹੁ ॥
ਨਾਨਕ ਕੇ ਪ੍ਰਭ ਤੁਮਹੀ ਦਾਤੇ ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਲੇ ਮੋਹਿ ਉਧਰਹੁ ॥੨॥

(ਬਿਲਾਵਲ ਮ: ੫, ਪੰਨਾ ੮੨੮)

ਅਸਥਾਈ

														ਸੰਨ	ਸੰ
੦				੩				×				੨		ਐਂS	ਸੀ
ਧ	ਧ	ਨਪ	—	—	ਮ	ਗ	ਮ	ਧਨੁ	ਧ	ਪ	—	—	—	ਨ	ਸੰ
ਕਿ	ਰ	ਪਾS	S	S	ਮੋ	ਹਿ	ਕ	ਰਹੁ	S	S	S	S	S	ਐ	ਸੀ
ਧ	ਧ	ਨੁਪ	—	—	ਮ	ਗ	ਮ	ਧਨੁ	ਧ	ਪ	—	—	—	—	—
ਕਿ	ਰ	ਪਾS	S	S	ਮੋ	ਹਿ	ਕ	ਰਹੁ	S	S	S	S	S	S	S
—	ਗ	—	ਗ	ਗ	ਮ	ਰ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮਗ	ਮ	ਰ	—	ਸ	—
S	ਸੰ	S	ਤਹ	ਚ	ਰ	ਣ	ਹ	ਮਾ	S	ਰੋS	S	ਮਾ	S	ਥਾ	S
—	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨਧ	ਨ	ਸੰ	—	ਸੰ	ਸੰ	ਧਨੁ	ਪ	ਨ	ਸੰ
S	ਨੈ	ਨ	ਦ	ਰ	ਸ	ਤS	ਨ	ਧੂ	S	ਰ	ਪ	ਰਹੁ	S,	ਐ	ਸੀ

ਅੰਤਰਾ

	ਧ	ਪ	ਪ	ਨ	ਧ	ਨ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	—	ਸੰ	—	ਸੰ	—
	ਗੁਰ	ਕੋ	ਸ	ਬ	ਦ	ਮੇ	ਰੈ	ਹੀ	ਅ	ਰੈ	S	ਬਾ	S	ਸੈ	S
—	ਸੰ	ਸੰ	ਨ	ਧ	ਨ਼	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਧਨੁ	ਪ	ਨ	ਸੰ
S	ਹ	ਰਿ	ਨਾ	ਮਾ	S	ਮ	ਨ	ਸੰ	S	ਗ	ਧ	ਰਹੁ	S,	ਐ	ਸੀ

—ਸ਼ਬਦ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਤੁਕਾਂ ਅੰਤਰੇ ਤੇ ਲਾਓ।

—ਸਮਾਪਤ—